

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Univerza *v Ljubljani*
Fakulteta *za socialno delo*

Nejc Šarlah

Vidik socialnega dela s strani javnosti in medijev
Diplomsko delo

Mentorica: doc. dr. Bojana Mesec

Šentjur pri Celju, 2021

Zahvala

Rad bi se zahvalil svoji družini in prijateljem, ki so mi stali ob strani med samim študij ter ob pisanju diplomske naloge.

Posebna zahvala gre tudi mentorici doc. Dr. Bojani Mesec, ki je predala koristne informacije ter pomoč med samim pisanjem naloge.

Hvala tudi dr. Tamari Rape Žiberna za vse dodatne nasvete, napotke, pomoč.

Hvala tudi Fakulteti za socialni delo za štiri nepozabna leta študija v Ljubljani.

PODATKI O DIPLOMSKEM DELU

Ime in priimek: Nejc Šarlah

Naslov dela: Vidik socialnega dela s strani javnosti in medijev

Kraj: Šentjur pri Celju

Leto: 2021

Število strani: 111

Število prilog: 4

Število tabel: 1

Število slik: 0

Ključne besede: mediji, novinarstvo, etika, podoba socialnega dela, sovražni govor na spletu, rejništvo, centri za socialno delo, koroška dečka.

Povzetek diplomskega dela: Ta diplomska naloga poskuša z analizo osmih člankov spletnih medijev v Sloveniji odgovoriti na vprašanja kakšen je položaj socialnega dela v naši družbi ter na kakšen način ga prikazujejo mediji. Sam vidik je predstavljen skozi poročanje o koroških dečkih. Pri tem se sprašujemo kako se socialni delavci držijo postopkov pri opravljanju svojega dela, kdo jih pri tem nadzira, ter kakšno vlogo imajo pri vsem tem naši mediji. Dotaknili se bomo o čem vsem je tekel diskurz okrog koroških dečkov, kaj izvemo o njih ter o njihovih zgodbi, kakšno vlogo imajo tukaj tudi njihovi stari starši, kakšne so bile odločitve državnih organov, kako našo zakonodajo vidi Evropa in kako se razlikuje od slovenske. Pomemben nam je tudi vidik javnosti, ki je imela svojo vlogo pri samem dogajanju. Sama javnost je sodelovala pri protestih, vložila je svoje lastne pobude za spremembo zakonodaje ter tako izražala svojo pravico do svobodnega govora. Rezultati nam pokažejo, da je medijsko poročanje vodilnih medijskih hiš objektivno, a se kdaj zgodi, da se kakšen podatek izpusti iz člankov. Ob medijskih hišah z manjšim deležem gledanosti opazimo bolj senzacionalistično poročanje ter drugačne naslove in uporabo slikovnih gradiv. Na področju socialnega dela izvemo, da so se zgodile napake upravne narave, a te nimajo povezave z vsebinskimi odločitvami, sklepi. Odločitve namestitve otroka v rejniško družino je dolgotrajen proces, ki zajema vrsto institucij in udeleženi v procesu. Zgodi se, da kdaj pride do razlik med različnimi interpretacijami zakonov s strani slovenske zakonodaje ter evropske zakonodaje. V tem primeru ima evropska zakonodaja večjo težo kot naša.

Title: Social work perspective from the public and media

Keywords: media, journalism, ethics, social work image, online hate speech, foster care, social work centres, carinthian boys.

Graduation Thesis Abstract: This thesis analyses eight articles from Slovenian media channels and tries to answer the question of social work aspect in our society and how it is portrait in the media. This will be done with the help of the story of the Carinthian boys. We ask ourselves what is the role of social workers, who monitors their work and how the media is mixed up in all of it. We will talk about the discourse surrounding the Carinthian boys, what we learn about them and their story, what role did their grandparents have, what were the decisions made by the state authorities, how is our legislation viewed by the European court and how it is distinguished from the Slovenian one. An important aspect is the public and it's role in the whole decision making. The public itself played a big rule by protesting, filing their own ideas for a change in the law making and made use of it's right to free speech. The results show, that media reporting is objective, but certain data can be left out of articles. Media houses with a small percentage of viewership tend to report more sensational and use headlines that attract. They also use picture material with the aim to invoke certain emotions by their viewers. On the social work field we learn that mistakes happened but they're not of the substantive nature. The decision to put a kid into foster care is a lengthy process, that includes a number of different institutions and people involved in the decision making. It happened that laws were interpret differently when looking at the legislation from the Slovenian or general European side. In this case the European law weighs that of more importance.

KAZALO

1. TEORETIČNI UVOD	7
1.1. Naloge, ki jih morajo izvajati centri za socialno delo	7
1.2. Kodeks društva novinarjev Slovenije	8
1.3. Preiskovalno novinarstvo in etika	9
1.4. Podoba socialnega dela	11
1.5. Sovražni govor na spletu	12
1.6. Mediji in medijske vsebine	14
1.7. Rejništvo	15
1.8. Rejništvo drugod	17
2. PROBLEM	17
3. METODOLOGIJA	19
3.1. Vrsta raziskave	19
3.2. Merski instrument in viri podatkov	20
3.3. Populacija	20
3.4. Vzorec	21
3.5. Zbiranje podatkov	22
3.6. Obdelava in analiza podatkov	22
4. REZULTATI	23
4.0. Kronologija dogodkov	23
4.1. Povzetek vseh člankov	25
4.2. Življenjska situacija otrok	26
4.3. Ukrepi pristojnih institucij	27
4.4. Življenjska situacija starih staršev	30
4.5. Druge institucije	31
4.5.1. Vrtec	31
4.5.2. Javno mnenje	31
4.5.3. Pravna mnenja	32
4.5.4. Gibanje za pravice vnukov in starih staršev	32
4.6. Epilog	33
5. RAZPRAVA	34
6. SKLEPI	39
7. PREDLOGI	40
8. LITERATURA	44

9. PRILOGE	49
9.1. Članki	49
9.2. Odprto kodiranje	71
9.3. Osno kodiranje	104
9.4. Odnosno kodiranje	111

1. TEORETIČNI UVOD

1.1. Naloge, ki jih morajo izvajati centri za socialno delo

Zaradi narave diplomske naloge, ki se bo navezovala na primer koroških dečkov, bi se osredotočil tudi na katalog javnih pooblastil, ki jih izvajajo centri za socialno delo s poudarkom na ukrepe za varstvo otrok – torej rejništvo.

V osnovi ukrepi za varstvo otrok zajemajo kakršne koli ukrepe za vzgojo in varstvo otroka ali kakšne druge otrokove koristi, zlasti za otroke, ki živijo v neugodnih življenjskih razmerah ali pri katerih je ogrožen njihov razvoj. Ti ukrepi se izvajajo s pomočjo zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, zakona o pravnem postopku, konvencije o otrokovih pravicah ter zakona o socialnem varstvu. Postopki so dolgi in nikakor niso bili sprejeti brez treznega razmisleka, kot so radi poročali številni mediji.

Sam postopek ukrepa zajema vse od proučitve prijave, sklica medinstitucionalne strokovne skupine, ugotovitvenega postopka, pri katerem se sodeluje z institucijami, povezanimi z otrokom, postavitve skrbnika za poseben primer, mnenja strokovne komisije, ustne obravnave, odločbe ter nato sestanka strokovne skupine glede tega, kako bodo spremljali načrtovanje in izvajanje samega programa. (Katalog javnih pooblastil, 2018)

Rejništvo pa zadeve postavi še v bolj jasne okvirje. Je posebna oblika varstva in vzgoje otrok, nameščenih v rejniško družino na podlagi veljavne zakonodaje, in je namenjeno otrokom, ki začasno krajši ali daljši čas ne morejo prebivati v biološki družini.

Podlaga za njegovo izvajanje so zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, zakon o izvajanju rejniške dejavnosti, pravilnik o pogojih in postopkih za izvajanje zakona o izvajanju rejniške dejavnosti, zakon o socialnem varstvu, konvencija o otrokovih pravicah ter rejništvo – vsebine dela in metodološki pristopi. (Katalog javnih pooblastil, 2018)

Katalog glede pooblastil delu za urejanja namestitve otroka v rejniško družino namenja normativ 2860 minut ali slabih 48 ur. Lahko torej trdimo, da se priprave za takšen ukrep zgodijo v daljšem procesu in zajemajo vrsto strokovnih služb ter delavcev iz najrazličnejših strok. Torej, tako velik ukrep, kot je odvzem ter postavitvev otroka v rejniško družino, ni dejanje enega posameznika ali ene strokovne ustanove, je skupek ukrepov, ki jih pripravlja usposobljen multidisciplinaren tim.

1.2. Kodeks društva novinarjev Slovenije

Kodeks je bil sprejet 10. oktobra 2002 v Izoli. Sprejeli so ga novinarji Slovenije, združeni v Društvu novinarjev Slovenije in Sindikatu novinarjev Slovenije. Vsebuje etične standarde kot usmeritve in zavezo za delo novinarjev in drugih ustvarjalcev vsebin, ki so objavljene v slovenskih medijih, ne glede na obliko njihovega razširjanja. Morebitne kršitve kodeksa razsoja Novinarsko častno razsodišče. (Kodeks novinarjev Slovenije, 2002)

Po podatkih novinarskega častnega razsodišča izvemo, da je kršitev veliko. V letu 2019 je bilo 53 % prejetih pritožb spoznanih za kršitev, kar pomeni, da je vsaka druga pritožba, podana na novinarsko častno razsodišče, legitimna in tudi spoznana za ugodeno. (Novinarsko častno razsodišče, 2019)

Glede upoštevanja kodeksa je pomembno izpostaviti, da ni vsaka napaka novinarja že takoj kršenje novinarskega kodeksa. Če novinar svoje napake prizna ter stori vse potrebno, da jih popravi, lahko Novinarsko častno razsodišče sklene, da le- ta ni kršil kodeksa. Pomemben člen je tudi tisti, ki govori o spoštovanju posameznikov do zasebnosti in izogibanju senzacionalističnemu razkrivanju oseb in podatkov v javnost.

20. člen novinarskega kodeksa se zelo navezuje na socialno delo, saj se pri svojem poročanju zelo osredotočajo na določene vidike, ki se jih držijo tudi socialni delavci.

»Novinar se mora izogibati narodnostnim, rasnim, spolnim, starostnim, verskim, geografskim in drugim stereotipom ter podrobnostim, ki so povezane s spolnimi nagnjenji,

invalidnostjo, fizičnim videzom, socialnim položajem ali drugimi osebnimi okoliščinami posameznikov in skupin.« (Kodeks novinarjev Slovenije, 2002)

Glede na medijske hiše, ki so v lasti najrazličnejših lastnikov, z različnimi političnimi pogledi ter interesi, je pomembno tudi izpostaviti 28. člen novinarskega kodeksa, ki govori o tem, da ima novinar pravico zavrniti delo, ki je v nasprotju s kodeksom in drugimi profesionalnimi standardi novinarskega poklica. (Kodeks novinarjev Slovenije, 2002)

1.3. Preiskovalno novinarstvo in etika

»Moj šef zmeraj pravi, da ni pomembno, ali je zgodba resnična ali ne – glavno je, da je dobra zgodba, da se dobro bere in da se dobro prodaja. Sem bil iskren? Morda preveč.« (Spletna stran Društva novinarjev Slovenije, 2001).

Glavno vprašanje je, kako razlikovati kakovostno preiskovalno novinarstvo ter novinarstvo, kjer se pretirano poroča o aferah in pri tem lahko krši postavljena etična pravila novinarstva. Novinarji pri svojem poročanju niso omejeni le na kodeks novinarjev, ki je postavljen znotraj slovenske države, ampak jih omejujejo tudi drugi zakoni in deklaracije, ki niso vezani le na diskurz znotraj države, ampak tudi širše.

1. točka Munchenske deklaracije govori o pravici javnosti, da je seznanjena z resnico. Težava se pojavi pri ti. senzacionalističnem poročanju, kjer gre za tekmovanje med časniki, kdo bo imel bolj izstopajoč naslov, ter kdo bo o neki aferi poročal prvi. (Združenje novinarjev in publicistov, b.d)

Ključno se je tudi tukaj navezati zopet na novinarski kodeks, ki govori o tem, da je potrebno predstaviti celovito sliko dogodkov. Novinar lahko s svojim prispevkom poda točne informacije, kot so se lahko zgodile, a če izpusti nekatere ključne dogodke, lahko s svojim dejanjem ustvari čisto drugačno sliko, kot je bila tista, ki se je zgodila v danem primeru. Težave nastanejo takrat, ko pridemo do spoznanja, da je novinar namerno ali iz malomarnosti izpustil te ključne informacije.

Zgodbo je potrebno predstaviti skozi vse relevantne vire, ki so novinarju takrat na voljo, pri govoru o hujših konkretnih dejanjih, narejenih s strani določenega posameznika, je potrebno, da novinar problem predstavi z obeh vidikov ter pri tem kontaktira tudi z osebo, o kateri piše, in pridobi tudi njeno mnenje o dani zadevi. Pri tem se lahko zopet pojavi težava etike, kjer novinar pridobi mnenje vpletene osebe, a se zaradi želje po »senzaciji« v danem primeru odloči, da njenega mnenja ne vključi, saj bi s tem dana novica izgubila svojo vrednost. (Poler Kovačič, 2003)

Vprašamo se lahko tudi, kaj vse se študent uči pri študiju novinarstva. Za boljši pogled sem se odločil malo pregledati predmetnik novinarskega študija na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani. V prvem letniku jih učijo temelje politologije, komunikologije, prava, jezikovne kulture, novinarstva, sociologije, raziskovanja medijev in komuniciranja, zgodovine novinarstva, osnove novinarskega dela ter strokovne angleščine ali nemščine. Odločil sem se, da nekaj teh podrobneje predstavim.

Zanimiv predmet se mi zdi temelji komunikologije. Cilj predmeta je naučiti študente samostojno in kritično razmišljati o družbenem komuniciranju in o vlogi medijev v sodobnem svetu.

Zelo ključen se mi zdi tudi predmet uvod v novinarstvo, ki je del obvezne prakse. Torej, tako kot je s prakso v našem študiju, se podobno izvaja tudi pri študiju novinarstva že od prvega letnika naprej. Ta zajema, da študent novinarstva že v prvem letniku obišče novinarska uredništva in medijske hiše ter se tako iz prve roke sreča z novinarstvom v praksi. Med ključnimi kompetencami tega predmeta vidim točko, ki pravi, da mora študent znati oceniti objavno vrednost dogodkov in informacij ter da obvlada osnovne tehnike preverjanja informacij in zna tudi kritično ovrednotiti svoje vire informacij.

Zagotovo tudi ne smemo pozabiti na predmet o zgodovini novinarstva. Menim, da je zagotovo ključno za bodoči kader, da razume, kako se je sam poklic razlikoval skozi številna zgodovinska obdobja. Podobno kot smo se o zgodovini socialnega dela učili na naši fakulteti, je zagotovo pomembno, da je enako pri študiju novinarstva. Če pa gledam predmet osnove novinarskega dela, bi tudi tukaj nekaj vzporednic naredil s študijem socialnega dela. Če gledam predmetno

specifične kompetence, je zagotovo sposobnost kritičnega razumevanja nekaj, kar je zelo pomembno za oba poklica. Podobno bi tudi rekel za sposobnost analiziranja in vrednotenja lastnega novinarskega dela. Tudi socialni delavci moramo stalno analizirati, kaj smo do sedaj naredili, kako nam je pri tem šlo ter kaj bi lahko v prihodnosti še izboljšali. Skratka, čeprav oba poklica opravljata čisto drugačno poslanstvo in primarno dejavnost, lahko rečemo, da so nam nekatere vrednote vseeno blizu in so si med seboj komplementarne. (Predmetnik povzet po Novinarstvo, 2021)

1.4. Podoba socialnega dela

Javna podoba je kot splet najrazličnejših načinov komunikacije ter prenašanja sporočil. Pri ustvarjanju podobe socialnega dela sodelujemo prav vsi udeleženi v njenem diskurzu: Fakulteta za socialno delo, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Centri za socialno delo ter vsak posamezen strokovni delavec, ki opravlja poklic socialnega dela. (Gorjup, 2017)

»Socialni delavec je v svoji službi spet na razpotju, ali bo predstavljal državo v odnosu do uporabnika in bil pravični sodnik, ki presoja, kdo je upravičen do česa, ali pa bo zagovornik uporabnika v odnosu do države in njegov podpornik, ko ga vsi drugi zavrnejo.« (Franklin in Parton, 1991, str. 19)

Če ljudje sami nimajo neposrednega stika s socialnimi delavci, se njihovo mnenje kroji s pomočjo najrazličnejših socialnih mrež ter poročanja medijev in nasploh javnega mnenja o socialnem delu. V medijih sta se vzpostavila dva stereotipa o socialnih delavcih.

Po eni strani socialne delavce prikazujejo kot nekompetentno delovno silo, ki ne zna ustrezno presoditi danih primerov in si ne želi posegati v zasebno sfero družine, kjer bi bilo treba zavarovati otroke pred odraslimi. Drugi stereotip pa govori o administrativnih birokratih, ki razdirajo družine, s svojimi dejanji pa se skrivajo za papirji in strokovnim jezikom ter zakoni, ki jim ta dejanja omogočajo in dajo takšno avtoriteto. (Gorjup, 2017)

Kljub temu da o teh stereotipih govorita Franklin in Parton že od davnega leta 1991, veljajo ti stereotipi še danes. Pri vseh medijsko odmevnih dogodkih se kaj hitro najde krivca v socialnem delu, pri tem pa se ne pomisli še na vse druge institucije, ki so tudi bile vpletene v dan primer: zdravstvo, policija, šolstvo ter vsi drugi sodelujoči pri razreševanju težav in problemov.

S poročanjem o socialnem delu preidemo iz sfere zasebnosti v javnost. V današnji dobi hitrega kroženja informacij novica novinarja hitro preide v socialna omrežja, od tam pa se širi od posameznika do posameznika, kjer lahko rečemo, da ne gre več le za moč medijev, ampak moč socialnih omrežij. S pomočjo medijev takšne novice hitro prestopijo tudi v politično sfero. (Jahan in Rahman, 2015)

Nedolgo nazaj smo bili priča kar dvema interpelacijama ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti zaradi istega razloga, kar dokazuje prehod novinarskega poročanja vse do politične sfere, čeprav bi takšni primeri morali biti za javnost nedostopni. (STA, 2016)

Če že govorimo o medijih kot ustvarjalcih podobe socialnega dela za javnost, pa se lahko pri tem vprašamo, kakšen vpliv ima njihovo poročanje na podobo nas samih kot socialnih delavcev. S svojim delom se socialni delavec identificira, zadovoljstvo uporabnika mu je na prvem mestu, a kaj ko se o dobrem delu dandanes premalo piše, negativne novice pa se skoraj vedno znajdejo na prvih straneh časopisov ter spletnih novic.

1.5. Sovražni govor na spletu

Ob spletnih novicah verjetno ni presenečenje, da so objave uporabnikov na medijskih portalih dandanes moderirane. Neprimerne objave, ki ne prinašajo k diskurzu, so s strani moderatorjev spletnih strani odstranjene. Še večja zanimivost pa je ta, da je na nekaterih spletnih portalih komentiranje v nočnem času prepovedano, saj se v tem času komentarjev uporabnikov aktivno ne moderira.

Kaj torej sploh sovražni govor je? Besede imajo pomembno moč, lahko se uporabijo za širjenje sovraštva, z njimi lahko zatiramo ali pa žalimo ljudi. Vse to lahko pusti močne posledice na določenih posameznikih ali na širši skupini ljudi. Poniževanje, izolacija, močnejše čustvene

reakcije ali bolečine so le nekateri izmed stranskih učinkov, ki jih lahko povzročijo besede posameznikov. Iz sovražnega govora se lahko dejanja kar hitro stopnjujejo do dejanskega izvajanja fizičnega nasilja. Ključno je, da se vzpostavi ustrezne mehanizme, da se sovražni govor zaustavi že pri svojem izvoru. (Prezelj, 2018)

Kljub temu da v slovenskem pravu sovražnega govora ni nikjer točno definiranega, imamo vzpostavljene ustrezne zakone, ki se nanašajo na le- tega.

297. člen kazenskega zakonika ga opredeljuje kot javno spodbujanje ali razpihovanje sovraštva, nestrpnosti, javno širjenje ideje o večvrednosti ene rase nad drugo, kakršnokoli zanikanje, smešenje genocida, holokavsta, vojnih hudodelstev ter drugih dejanj zoper človeštvo. Za zgoraj omenjena dejanja kazenski zakonik določa zaporno kazen do dveh let. (Kazenski zakonik, 2016).

V Sloveniji poznamo spletno oko, kamor lahko prijavimo sovražni govor. Kljub temu da so takšna dejanja kazniva, se pri nas premalo stori, da bi jih ustrezno obsodili. Glede na podatke, ki so nam na voljo, je tožilstvo glede prijav kršenja 297. člena kazenskega zakonika prejelo 91 ovadb. Od teh so se le 3 sodbe končale obsodilno, ostale pa so se končale s sklepom o zavrženju ovadb. (Bajt in Motl, 2016)

A drugačno sliko vidimo v drugih državah EU.

Leta 2018 je sodišče v Celovcu obsodilo žensko na 18 mesecev zaporne kazni, ker je na Facebooku pozivala, naj se ljudi znova zapre v koncentracijska taborišča. Hrvaška je šestim lokalnim televizijam začasno odvzela koncesijo za oddajanje, saj naj bi v svojih oddajah pozivali k sovraštvu in nasilju do migrantov. (STA, 2018)

Kje se potem zadeve zalomijo pri nas? Strokovnjak za civilno in medijsko pravo Rok Čeferin je dejal, da je slovenski kazenski zakonik eden najmilejših v Evropi. Trenutno lahko rečemo, da je pri nas sovražni govor kazniv le, če povzroči dejansko nasilje. (Prezelj, 2018)

Glede na dane podatke Spletnega očesa vidimo, da je sovražnega govora dandanes vse več, kdaj že tudi do te mere, da čisto vsega spletne strani niso zmožne odstraniti. Tako ostane grenakokus ob sicer kakovostno napisanem članku, pri katerem gredo komentarji v čisto nasprotno smer.

Celotna družba bi morala sovražni govor resneje obsoditi, saj že s svojo tišino pripomoremo k utrditvi napisanih besed. (Spletno oko, b.d)

1.6. Mediji in medijske vsebine

Mediji pišejo o vsebinah, ki so v danem času trenutno najbolj relevantne, brane. Društvo za razvoj humanistike govori o dveh načinih, kako se vpliva na medije. Eden govori o političnem upravljanju, drugi pa o njihovih lastnikih, katerih glavno gonilo je imeti dobiček. Malenkost sem se zgoraj že dotaknil ti. senzacionalističnega poročanja, a to postaja vse večji problem, saj ga uporabljajo na vseh možnih straneh. Govorijo o tem, da novinarji hodijo vse manj na teren, še zlasti zdaj v času covida, namesto tega gredo na novinarsko konferenco (ali jo poslušajo kar preko spleta), kjer izvedo “resnico”, ki je že v osnovi nekajkrat olepšana ter ne prikazuje realnega stanja. (Ademovič, 2012).

Če gledamo našo družbo kot celoto, kaj hitro opazimo, da ni le socialno delo tisto, ki ima v medijih, v družbi negativno konotacijo, ampak da enako velja tudi za medije. Danes, oktobra, ko pišem diplomsko delo, lahko pogledam kateri koli članek, objavo medijev bodisi na njihovi spletni strani ali družbenih omrežjih, kjer zasledimo komentarje v smislu: “Kdo vam še sploh verjame?!”.

Mediji imajo družbeno odgovornost pri svojem poročanju, prvi dokumenti, ki govorijo o nekih zavezah medijev, segajo vse nazaj do daljnega leta 1947 iz ti. Hutchisovega poročila, ki govori o merilih za svoboden in odgovoren tisk. Teh pet meril je sledečih. (Povzeto po Pickard, 2015)

*Zagotavljati resnicoljuben in celovit prikaz dogodkov dneva v kontekstu, ki jim daje pomen.

*Služiti kot forum za izmenjavo komentarjev in kritike.

*Ponuditi reprezentativno podobo konstitutivnih družbenih skupin.

*Predstaviti in razjasnjevati družbene cilje in vrednote.

*Zagotavljati celovit dostop do dnevnih informacij.

Ameriška tiskovna agencija govori o tem, da se je izgubil pomen besede objektivizem. Od samih začetkov medijskega poročanja ter do danes se je medijsko poročanje spremenilo. Novinarji ter drugi poročevalci so se začeli zavedati dejstva, kako pomembne so novice ter dejstva, ki jih širijo drugod po svetu. Sredi 20. Stoletja so se že začeli diskurzi, da nekateri mediji ne pišejo o tem kar vidijo, ampak o tem, kar si ljudje želijo slišati. Tiskovna agencija govori o tem, da so se takrat začele spreminjati smernice o čem pisati, kako pisati, ter na kakšen način to sporočiti širšemu krogu ljudi. Začele so se težnje, da novinarstvo ni le poklic ki piše o stvareh kot da je vse črno na belem, ampak da ima lahko novinar bolj "svobodno dušo" pri svojem pisanju. V začetku 21. stoletja pa je medijsko poročanje začelo razmišljati še malo drugače. Važno ni le objektivno poročanje, svobodna novinarska mišljenost ampak tudi, da se izpolnjuje želje, ki jih narekujejo vodilni v medijskih, novinarskih hišah. (American Press Institute, 2021)

1.7. Rejništvo

Rejništvo se lahko opravlja kot poklic ali pa kot dopolnilna dejavnost. Kakšni so pogoji za dodelitev osebi status rejnika?

Najprej mora oseba priti na center za socialno delo, kjer mora oddati ustrezno vlogo. Tako se tudi uradno začne sam postopek, da lahko oseba sploh pridobi dovoljenje za opravljanje rejništva. Center za socialno delo potem naredi oceno vlagatelja, kako je primeren za opravljanje dejavnosti ter podobno, a center za socialno delo tukaj ni tisti, ki ima zaključno besedo. Njihovo oceno posredujejo naprej posebni komisiji na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Šele ko komisija da kandidatu zeleno luč za opravljanje takšne dejavnosti, lahko potem kandidat gre naprej na posebno usposabljanje, ki ga organizira Skupnost centrov za socialno delo Slovenije. Če kandidat uspešno zaključi to usposabljanje, pomeni, da je tudi formalno pridobil dovoljenje, da lahko opravlja rejniško dejavnost, s tem pa je tudi uradno vpisan na seznamu rejníc in rejnícov. (Povzeto po Skupnosti centrov za socialno delo Slovenije. b.d)

Kaj so torej še formalni pogoji, ki jih oseba mora izpolniti, da lahko pridobi takšno dovoljenje za opravljanje rejniške dejavnosti? Oseba mora imeti stalno prebivališče v Sloveniji, imeti mora

vsaj poklicno ali strokovno izobrazbo ter seveda mora biti oseba polnoletna. Točno so tudi določeni pogoji, ki jih rejnik ne sme izpolnjevati. Ti so, da jim ni bila odvzeta starševska skrb, da ne živi z osebo, ki ima odvzeto starševsko skrb, da ni poslovno sposoben, rejnik prav tako ne sme nikoli biti pravnomočno obsojen zaradi naklepnega kaznivega dejanja, zaradi kaznivega dejanja zoper življenje in telo ter kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost. Prav tako rejnik ne sme živeti z osebo, ki je bila pravnomočno obsojena zoper zgoraj omenjena kazniva dejanja. Rejnik je lahko tudi otrokov sorodnik, če le sodišče odloči, da je to v otrokovo korist. Za otrokove sorodnike se štejejo stari starši, stric, teta, sestra ali brat. (Državna uprava, b.d)

Rejništvo pri nas še ni brez napak in še potrebuje spremembe, dopolnila. Melita Leva je opravila številne intervju z rejniki in prišla do nekaterih ugotovitev. Rejniki potrebujejo več podpore od države oz. državnih institucij. Ob ugotovitvi njihovih potreb je zasledila, da ni dovolj, da se njihovo delo spremlja le enkrat mesečno, ampak kadarkoli, ko se pojavijo kakšne težave. Izpostavlja se tudi težave otrok, ki pravijo, da rejniki tudi niso imeli vedno dovolj znanja, kako pomagati otrok pri težavah v šoli. Izpostavljeno je tudi, da se rednih srečanj udeležujeta oba rejnika in le eden izmed njih. Tako bi lahko najbolje izvedela nove informacije in ni možnosti, da bi prišlo do šumov v komunikaciji.

Da bi bili izpolnjeni vsi cilji Leva vidi rešitev v tem, da ne gre pri rejništvu le za proces otroci-rejniki, ampak za sistem otroci-rejniki-socialni delavci, pri katerih vsi sodelujejo skupaj v iskanju najboljših rešitev. Potrebna bi tudi bilo več gradiva, literature na katero bi se lahko uprli ljudje, ki so šele pred kratkih pridobili možnost opravljanje rejniške dejavnosti. (Leva, 2019, str. 49)

Rejnica oz. rejnik za svoje delo prejema tudi mesečno plačilo, za vsakega posameznega otroka in zajema tudi ti. oskrbnino, torej sredstva za otrokove potrebe ter plačilo za svoje opravljanje rejniške dejavnosti. Mesečna rejnina za enega otroka, ki še ni dopolnil 18 let, znaša 550,99 evrov, za osebo nad 18 let pa 433,94 evrov. Ob pisanju diplomske naloge so podatki za mesec september 2020 bili sledeči. V Sloveniji je trenutno 837 oseb v rejništvu. Od tega je 661 otrok, preostalih 176 pa je starih med 18 in 26 let. Število oseb, ki je postavljeno pod rejništvo svojih

sorodnikov, je 197, kar pomeni, da je kar 23,5 % vseh v oskrbi svojih sorodnikov. (Državna uprava, b.d)

1.8. Rejništvo drugod

V Združenih državah Amerike poteka diskurz o koristnosti rejniške dejavnosti. Bolj natančneje, vse se vrti okoli vprašanja, ali je boljše, da otrok ostane pri družinskih članih ali pa pri rejniški družini, ki jo ne pozna. Skratka, isto vprašanje okoli katerega se vrti primer koroških dečkov. Še večje vprašanje v ZDA je to, kako dolgo bi moral otrok ostati pri rejniški družini.

Raziskave so pokazale, da je večina otrok tam do polnoletnosti oz. osamosvojitve. Rejništvo pa je mišljeno kot začasna namestitvev. Diskurz ameriških strokovnjakov pravi, da takšne dolge namestitve ne pomenijo več le rejništvo, ampak bi tukaj lahko že začeli govoriti o posvojitvi. Avtor pripoveduje, da je rejništvo za nekatere ljudi služba. Nanj gledajo kot na vir dohodka in dlje kot bo otrok pri njih, večji finančni priliv bo to pomenilo za njih s strani državnih služb. (Louise, 2018, str. 132)

Ob raziskovanju razlik med rejništvom pri nas ter drugod opazimo, da so dohodki, ki jih dobi rejnik pri nas ter v tujini kar velike razlike. Plačilo pri nas je nizko, v tujini pa lahko presega tudi nekaj tisočakov. Glede na te podatke lahko trdimo, da se na rejništvo v tujini glede bolj kot posel, pri nas pa kot delo, ki ga sprejme nekdo, ker si to res želi.

2. PROBLEM

Med razmišljanjem o pisanju moje diplomske naloge so mi po glavi hodile najrazličnejše misli. O čem pisati, kaj je tisto, kar je res zaznamovalo moja štiri leta na Fakulteti za socialno delo. Kadar koli sem nekomu povedal, kaj študiram, sem imel občutek, da ima za tem vsak neko svoje mnenje, ki si ga morda ne želi deliti z drugimi. Če pogledamo članke, prispevke, ki jih mediji objavljajo na spletu, po televiziji, po časopisih, ugotovimo, da ima socialno delo neko negativno konotacijo. O socialnem delu se govori le, če se zgodi kaj negativnega, slabega (primer koroških dečkov, reorganizacije centrov za socialno delo, zamujanje izplačil, dolge vrste na centrih, slaba

socialna politike v državi ...), o primerih pozitivne prakse pa se le redko oz. sploh ne govori. Pri vsem tem me zanima, kakšne besede sploh uporabljajo mediji pri pisanju o nekem odmevnem primeru s področja socialnega dela. Če povprašam socialnega delavca, zaposlenega na centru za socialno delo, izveš, da si želi več praktičnega dela in manj ukvarjanja s papirologijo. Za napredek ter boljšo prepoznavnost socialnega dela v državi pa menim, da je nujno, da se obrnemo nazaj na reorganizacijo centrov za socialno delo ter da se z vodilnimi v državi začne dogovarjati o vsebinskih spremembah reorganizacije, ki se še kar niso zgodile. Ravno to bi pomenilo premik k boljši izvedbi programov socialne politike ter boljšemu glasu stroke.

Na temo socialnega dela ter medijev se je pri nas za diplomska dela že pisalo. A ne na takšen način, kot se bom problematike lotil jaz. Eno delo se je osredotočalo na TV medije ter na to, kako prikazujejo prispevke v svojih oddajah. (Pribac, 2008).

Drugo diplomsko delo pa se nanaša na razsodbe novinarskega častnega razsodišča, kjer se je analiziralo, koliko prijav novinarskih prispevkov je dejansko bilo spoznanih krivega kršenja Kodeksa novinarjev Slovenije za prispevke na področju socialnega dela, politike ter gospodarstva. (Štrekelj, 2017)

Zanima me, ali mediji pišejo o primerih objektivno ali zraven dodajo svoje lastno mišljenje. Odločil sem se predstaviti socialno delo skozi primer koroških dečkov, o katerih je bilo veliko govora tako v medijih kot med ljudmi, ki so spremljali celotno zgodbo skozi najrazličnejše vire. Zanima me, kako se je pisalo o otrocih, kakšna je bila njihova zgodba, ali so mediji pri tem spoštovali njuno zasebnost ter kako so pri samem dogajanju pisali o starih staršev. Kako so ravnale institucije ter kako je potekalo sodelovanje s starimi starši. Kakšen je bil način komunikacije, katere institucije poleg centrov za socialno delo so še zraven sodelovale in kakšni so bili njihovi zaključki. Pomembno se mi zdi, da je primer predstavljen skozi čimveč možnih oseb, institucij, ki so sodelovale pri postavitvi otrok v rejniško družino. Glede na to, da glede primera potekajo najrazličnejši pravni postopki me zanima, kakšno je razlikovanje argumentov z ene ter druge strani. Torej pravna mnenja iz strani države ter ta iz strani babice/dedka koroških dečkov. Pri tem me zanimajo tudi reakcije javnosti. Ali so bile izvedene kakšne ankete, ali so potekali kakšni protesti, kratka, karkoli se je dogajala posredno in neposredno v zvezi s samim

primerom. Primer je tudi že večkrat bil na Evropskem sodišču za človekove pravice. Ne želim spoznati le mnenja domačega sodstva ter stroke, ampak želim izvedeti več tudi širše. Odločitve evropskega sodišča so za države članice zavezujoče in tako pomembne, da jih dana država mora vključiti v svoje pravne akte.

Raziskovalna vprašanja

*Kaj izvemo o koroških dečkih? Kako je potekala njihova postavitvev v rejniško družino ter kako napredujeta v novem domu?

*Kako pišejo spletni mediji ob poročanju o socialnem delu? (Objektivno, ali vključujejo svoja lastna mnenja?)

*Kakšna so dejanja drugih državnih organov ob odločitvah Centrov za socialno delo? (Ali opozorijo na morebitne napake, ali odpravijo kakšno odločitev?)

*O čem vse je tekla beseda okrog primera koroških dečkov?

*Kaj izvemo o starih starših koroških dečkov? Kaj so počeli pred in po postavitvijo vnukov pod skrbništvo?

*Kako so v primer vključene druge institucije?

*Kako se pravno mnenje razlikuje od slovenske do evropske zakonodaje? Ali vidimo kakšne podrobnosti med argumenti državnih institucij ter mnenj odvetnika starih staršev? Če da, katere?

*Na kakšen način se je javnost vključevala v primer koroških dečkov? Ali je pritisk javnosti bil ta, ki je povzročil odstop ljudi z vodilnih funkcij? Ali in kako so potekali morebitni protesti, pozivi za spremembe zakonodaje, referendum? Ali se je glas javnosti sploh slišal?

3. METODOLOGIJA

3.1. Vrsta raziskave

Kvalitativna, ker sem zbiral, analiziral besedne zveze, uporabljene pri spletnih člankih, ki so jih pisali novinarji. (Mesec, 1998).

Eksplorativna, ker sem raziskoval neko področje oz. problematiko. Pri tem sem se omejil na manjše število primerov in jih tudi analiziral. (Mesec, 1998).

3.2. Merski instrument in viri podatkov

Moj vir podatkov so članki o koroških dečkih, objavljeni na portalih 24ur.com ter rtvlo.si. Le-ti sodijo med najbolj brane spletne medije v Sloveniji. Za namen diplomske naloge sem se želel osredotočiti na vsa dogajanja in določene primere tudi prikazati, kako se razlikujejo od enega medija do drugega. Pomembno mi je bilo prikazati, kakšne besede uporabljajo mediji ter kako se poroča o ukrepih, dogajanju ter o udeleženi v primeru.

3.3. Populacija

V raziskavi sem analiziral članke na temo koroških dečkov od 31. marca 2016 do 10. maja 2018. S prvim datumom se je celotna zgodba okrog koroških dečkov šele zares začela pojavljati v medijih, saj se je takrat zgodil odvzem starim staršem ter namestitev v rejniško družino. Drugi datum je tudi prelomen, saj je takrat glede vsega prvič odločilo tudi Evropsko sodišče za človekove pravice. Res je, da bi lahko izbral še kakšen kasnejši datum, a postopki še zmeraj tečejo in na takšen način sem lahko predstavil prelomno točko, ki se je zgodila tistega leta. Populacijo je sestavljalo 22 člankov na spletnem portalu 24 ur, ki jih odkrijemo, če uporabimo iskalnik na njihovi spletni strani ob uporabi ključnih besed: "koroška dečka" ali pa "velenjska dečka". Podobno veliko člankov odkrijemo tudi pri portalu RTVSLO, kjer ob iskanju istih ključnih besed odkrijemo 17 člankov na to temo. Portal RTVSLO sem izbral zato, ker je edina javna, neprofitna radio-televizijska organizacija v Sloveniji. Skratka, ima pomemben kulturni in nacionalni pomen v smislu ozaveščanja prebivalcev in prebivalcev Slovenije in širše. 24UR pa že vrsto let zaseda prestol kot najbolj gledan informativni program pri nas ter velja tudi za najbolj obiskano spletno stran že vrsto let. Skratka, ko gledamo celotno sliko teh dveh medijev, bi nam moralo biti jasno, zakaj sta vključeni v moje diplomsko delo kot ključna medija pri predstavitvi socialnega dela in njegovih primerov.

3.4. Vzorec

Ker je člankov v teh 5 letih res veliko, sem si izbral za vzorec manjše število člankov. Izbral sem 4 članke iz portala RTVSLO ter 4 članke iz portala 24UR. Z izborom teh 8 člankov sem predstavil kronološko zaporedje dogodkov okrog koroških dečkov od samega začetka leta 2016 do odločitve evropskega sodišča leta 2018. Pomembno se mi je zdelo izbrati enako število člankov za oba medija, da bi tako bili viri podatkov čim bolj uravnoteženi. Dvakrat sem izbral isto zgodbo, kjer je šlo za res pomemben razplet in se mi zdi primer najboljše pokazati skozi oči obeh medijev. Prvič pri postavitvi otrok v rejniško družino in drugič ob odločitvi vrhovnega sodišča, da se je otroka prenašlo postavilo v rejniško družino. Glede na ostale članke sem se izogibal video člankov ter člankov, ki se preveč osredotočajo na politične razmere v državnem zboru (npr. interpelacija ministrice), saj se ti članki ne navezujejo na socialno delo, temveč na razmerje koalicija-opozicija v našem hramu demokracije.

Preglednica 1: Osnovne informacije o obravnavanih člankih

Članek	Datum	Portal	Ključne besede
1. Stara starša, ki so jima odvzeli vnuka	31.3.2016	24ur.com	Koroška dečka, rejniška družina, družinska tragedija
2. Premestitev dečkov k rejnikom	31.3.2016	rtvslo.si	Sum kaznivega dejanja, vrtec, največja korist otroka, babica - dedek.
3. Babica vložila dve tožbi zoper državo	25.4.2016	rtvslo.si	Tožba, nesodelovanje z državnimi organi, odvzem roditeljske pravice
4. Prepričan sem, da nihče ni delal ne na škodo otrok ne na škodo vlagateljev	25.5.2016	24ur.com	Odstop direktorja, prenos krajevne pristojnosti, odvzem v skladu z ustavo
5. Upravna inšpekcija ugotovila kršitve	21.6.2016	24ur.com	Procesne napake, zahteva po odstopih, vsebinske odločitve korektne
6. Odvzem dečkov nezakonit	19.10.2016	24ur.com	Moralno zadoščanje, družinsko razmerje, neizdajanje dovoljenja za rejništvo
7. CSD velenjska	19.10.2016	rtvslo.si	Nezakonit odvzem, prehitra odločitev, buren

dečka odvzel prenagljeno			odziv javnosti
8. Tožba babice proti Sloveniji je nesprejemljiva	10.5.2018	rtvslo.si	Evropsko sodišče za človekove pravice, tožba, zavrnitev, pravna sredstva

3.5. Zbiranje podatkov

Zbiranje podatkov se je začelo že v spomladi 2020, a se je potem zaradi korone vse skupaj podaljšalo in je trajala ta faza vse do septembra. Nedostopnost do knjižnic zaradi njihovega zaprtja - iz prvotnega cilja predstaviti vidik socialnega dela skozi več knjig se je spremenilo v večjo uporabo spletnih virov. Cilj je bil zajeti čim bolj realno sliko dogajanja po vrsti s pomočjo člankov iz obeh spletnih medijev, saj sem tako dobil najbolj jasno sliko oz. objektivno sliko danega primera, zgodbe, ki se je zgodila ter kako je sčasoma dobivala obliko ter rezultate.

3.6. Obdelava in analiza podatkov

Potem ko sem naredil ožji izbor danih člankov, ki jih želim analizirati, sem jih kopiral iz danih spletnih medijev, jim podal ustrezne naslove, datum objave članka ter vsaki pomembni povedi tudi dal ustrezno oznako, da je bilo kasnejše kodiranje lažje. Naredil sem ustrezne tabele za vseh 8 člankov, kamor sem pripisal oznako posamezne izjave, izjavo samo, ji potem pripisal pojem ter uvrstil temo v ustrezno kategorijo. To sem seveda opravil za vse dane članke, ki so uvrščeni pod priloge. Zatem je sledilo osno kodiranje na podlagi opravljenega odprtega kodiranja, zatem pa še odnosno kodiranje, kjer sem lahko na bolj pregleden, preprost način prikazal dane podatke. Na podlagi vseh teh podatkov, ki sodijo v poglavje prilog, sem lahko prikazal dane rezultate, opravil ustrezno razpravo, ter zaključil diplomsko nalogo z ustreznimi sklepi ter podal predloge, ideje, kaj bi se moralo spremeniti, kje bi se še lahko našle izboljšave, kaj bi se morda dalo narediti drugače.

4. REZULTATI

4.0. Kronologija dogodkov

27. decembra 2015 - materina smrt. Ubita s strani njenega partnerja in očeta otrok (od takrat sta dečka živela pri starih starših po materini strani).

31. marca 2016 – delavci CSD Velenje odvzamejo otroka in ju postavijo v rejniško družino.

Konec aprila 2016 – Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve zavrne vlogo babice za opravljanje rejništva, ki jo je oddala pred odvzemom otrok. Pri tem se je upoštevalo mnenje CSD Velenje.

Maj 2016 – odstop direktorja CSD Slovenj Gradec (kamor je babica oddala vlogo za opravljanje rejniške službe).

Junij 2016 - ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Anja Kopač Mrak prestane interpelacijo.

Julij 2016 - odstop direktorice CSD Velenje (ki je dečka premestil v rejniško družino).

Oktober 2016 – vrhovno sodišče odločilo, da je bilo z odvzemom vnukov poseženo v ustavno pravico tožnice (babice) do družinskega življenja. Vrhovno sodišče je ugotovilo, da bi moral CSD najprej počakati na odločitev Ministrstva, ali dajo starim staršem dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti.

December 2016 – ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Anja Kopač Mrak prestane tudi drugo interpelacijo.

Februar 2017 - vložena tožba na Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu s strani odvetnika starih staršev. Razlog za tožbo je bil ta, naj sodišče ugotovi kršitve človekovih pravic babice in vnukov, ter ugotovi, kako zagotoviti konvencijske pravice do učinkovitega sodnega varstva.

Marec 2017 – primer koroških dečkov je v interesu javnosti, mediji smejo in morajo poročati vseobsežno. (Poskus odvetnice CSD Velenje, da bi se prepovedal govor o koroških dečkih v medijih.)

April 2017 – vložena tožba na upravno sodišče glede odločitve zavrnitve vloge za rejništvo.

Februar 2018 – upravno sodišče pritrdilo ministrstvu, da babica ni primerna za rejnico, ker to ne bi bilo v največjo korist otrok.

Maj 2018 – Evropsko sodišče – Tožba starih staršev proti državi nesprejemljiva, v enem delu je brez podlage, v drugem pa prenatrjena, saj postopki pred domačimi sodišči še niso končani.

9. oktober 2019 – ustavno sodišče razveljavilo odločitev, da babica koroških dečkov ni primerna za rejnico. Primer se vrača nazaj na prvo stopnjo. Dečka ostajata v rejniški družini do pravnomočne odločitve.

Maj 2020 – Vložena druga tožba na evropsko sodišče zaradi nedavne odločitve ustavnega sodišča, ki ni ugodilo predlogu starih staršev za razširitev trenutnih stikov z vnukoma.

Maj 2021 - Postopki so vrnjeni nazaj na prvostopenjsko sodišče. Čaka se na tretjo odločitev Evropskega sodišča za človekove pravice. Stara starša imata na sodišču odprte številne tožbe proti zaposlenimi na CSD Velenje, CSD Slovenj Gradec ter zaposlenimi v vrtcu.

**Skrbnica otrok od aprila 2016 je povedala, da sta otroka rejniško družino lepo sprejela ter se nanjo tudi navezala. Sodišče je na podlagi treh izvedenskih mnenj ugotovilo, da otroka kažeta kognitivne, čustvene ter vedenjske posebnosti, katerih vzrok so neugodne razmere med njunim odraščanjem pred družinsko tregedijo in po njej, zato je vzgoja toliko bolj zahtevna. V dolgoročni perspektivi babica ne bi mogla dovolj uspešno opravljati vzgojnega poslanstva.

**Babica in dedek se z vnukoma srečujeta dvakrat mesečno v prostorih CSD Krško ob prisotnosti socialne delavke.

4.1. Povzetek vseh člankov

Prvi članek govori o tem, da je velenjski CSD odpeljal fanta v rejništvo. Večino članka zajema odziv starih staršev, ob katerem ti hitro nastane cmok v grlu, saj občutiš njuno bolečino ob branju njihovih besed. Prav tako pa tudi razumem besede pristojnih organov, ki so ravnali v smislu dobrobita otrok. Na kratko je tudi razloženo, zakaj je prišlo do rejništva ter kakšni so postopki v takšnih situacijah. Govora je tudi o očetu otrok ter kakšne pravice pripadajo staršu, ki je v zaporu. Govora je tudi o prvem odzivu takratne ministrice. Menim, da je bilo dogajanje predstavljeno na zelo objektivni način, ki zajema mnenje vseh sodelujočih v procesu. (M. in L., 2016)

Tudi drugi članek predstavlja isto temo, a z vidika drugega medija. Ta ne predstavlja mnenja starih staršev, ampak le pristojnih organov. Nekaj besed je tudi o slovesu otrok iz vrtca, ki sta ga obiskovala. Iz besedila je možno razbrati, da sta otrok kljub vsemu srečna. (H., 2016)

Tretji članek govori o tožbi babice proti državi, kjer se očita številne nepravilnosti državnim organom. Že takrat, ko so se postopki šele začeli, je bila že napoved iskati pravico na evropskem sodišču. Govora je bilo tudi o očetu otrok ter o njegovem odvzemu roditeljske pravice. Članek govori tudi o tem, da se oče strinja s predajo otrok v rejništvo. (M., 2016)

Četrti članek govori o ugotovitvi upravne inšpekcije, da so bile kršitve v postopku. Tamkajšnji direktor je takrat, ker se je počutil objektivno odgovoren, tudi odstopil. Kljub nepravočasnemu posredovanju vloge za reševanje se vsebinske napake niso ugotovile, zato socialna inšpekcija in varuh človekovih pravic nista odkrila nič nezakonitega ali kršenja pravic otrok. Mnenje odvetnika starih staršev na tej točki je bilo, da bi morali odstopiti še drugi ter se otroka vrniti babici ter dedku. Prvič se govor začne vrteti okoli pravice do družinskega življenja. (STA, 2016)

Peti članek govori o kršitvi pravil upravnega postopka. Članek govori tudi o odboru za pravice vnukov in starih staršev, ki je gibanje, ki so ga ustanovili podporniki starih staršev ter koroških dečkov. Njihov cilj je vrnitev otrok k starim staršem. V državni zbor so vložili podpise za svojo

novelo zakona o zaščiti otrok. Odvetnik starih staršev tukaj zagovarja tudi počasnost upravnih organov. Izpostavi se, da naj bi bile kršene pravice tako otrokoma kot starim staršem. (L., 2016)

Šesti članek govori o odločitvi vrhovnega sodišča, da je bil odvzem dečkov nezakonit. Nezakonit, ker je CSD ukrepal preuranjeno. Zopet se dogajajo pozivi za takojšnje vrnitve otrok k starim staršem. Govor je o kršenju človekovih pravic, a kršitve pravic starim staršem, ne dečkoma. Medtem ko stari starši ne želijo imeti z otrokoma le stikov, CSD ponavlja, da je za otroka najbolj primerno, da sta v rejniški družini. Prošnja za začasno izdajo odločbe za rejništvo babici je bila kljub odločitvi vrhovnega sodišča zavrnjena. CSD se tukaj na pritožbo, da so kršili pravice babici, pritoži. (S. in K., 2016)

Sedmi članek predstavlja isto tematiko kot šesti, a z vidika drugega medija. Ta članek dodaja prejšnjemu podatek, da je vrhovni sodnik ob sodbi rekel, da bi dane ugotovitve babici dečkov, če ne drugega, morale prinesiti vsaj zadoščenje in podlago za nadaljnje urejanje razmerij med njo in vnukoma. Članek tudi govori, da je primer močno razburil javnost. Tema koroških dečkov in njihovih starih staršev je v tistih časih zavzemala naslovnice časopisov in je bila vodilna tema pri poročilih medijskih hiš. (M. in T. 2016)

Osmi članek govori o odločitvi Evropskega sodišča za človekove pravice. To je razsodilo, da je tožba babice proti Sloveniji nesprejemljiva, ker je v enem delu brez podlage, v drugem pa prenatrjena. Ta članek predstavlja prvi večji mejnik v celotni zgodbi, ki do sedaj opravljene razsodbe v Sloveniji obrne na glavo. Ključno v tem članku je dejstvo, da si Evropsko sodišče pojem družinskega življenja razlaga drugače kot naša zakonodaja. Sodišče babici priznava pravico do družinskega življenja, a le do dostopa do stikov, kar je pa babica že tako ali tako imela. Zgodba pa s to razsodbo tukaj še ni bila končana. (C., 2018)

4.2. Življenjska situacija otrok

Verjetno še najbolj presenetljiva ugotovitev pri prebiranju člankov na temo koroških dečkov je ta, da se je o njiju še najmanj govorilo. Tako o tem, kako sedaj poteka njuno življenje, prav tako se večina sodnih postopkov ni neposredno vezala na njiju. Zato ni presenetljivo, da je bilo

kodiranje v povezavi z njima najmanj obsežno in nam skratka ne pove veliko. Pri prebiranju člankov izvemo, da sta sedaj že dlje časa v rejniški družini. / (G28). Nekaj mesecev od konca decembra ob smrti matere ter do odvzema marca sta preživela pri svojih starih starših. / (B6). V tem času sta obiskovala vrtec, kamor sta ju dnevno vozila stara starša. / (A10). Zatem sta se kaj hitro znašla v povsem novem okolju, kjer jima je bila na voljo tudi psihološka pomoč. Sodeč po besedah centra za socialno delo selitev za njiju ni potekala stresno ter da pri novi družini lepo napredujeta. (/Otroka lepo napredujeta ter sta vključena v novo bivalno okolje ter uspešno izvajata stike s starimi starši./ (F11)).

Mediji so večkrat radi poudarili, da seveda ni šlo le za smrt njune matere, temveč za umor v družini, posledica česar so sodni postopki ter dejstvo, da je njun oče že dlje časa v zaporu. / (F40). V enem izmed medijev zasledimo dejstvo, da je oče podal izjavo, da se strinja s predajo svojih otrok v rejniško družino. / (C15). Prav tako se rado ponavlja dejstvo, da imata otroka izjemno travmatično zgodbo. / (B18). Kljub namestitvi v rejniški družini imata redne stike s starimi starši.

Iz vrtca, od koder sta bila otroka odvzeta, so sporočili medijem, da sta vedno rada sodelovala pri aktivnostih ter sta bila dobro vključena ter se razumela z ostalimi otroki. / (B22).

4.3. Ukrepi pristojnih institucij

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti posebej velike vloge v samih postopkih ni imelo, je pa vseeno sprejelo odločitve, o kateri sta potem sodišče ter odvetnik starih staršev ogromno govorila ter se odločala. Ministrstvo je tisto, ki ni izdalo dovoljenja za izvajanje rejništva babici koroških dečkov. / (D10). Prav tako so bili odgovorni za selitev krajevne pristojnosti iz CSD Velenje v CSD Šentjur. / (D21). Do premestitve je prišlo zaradi prošnje starih staršev. Ministrstvo medijem sprva ni želelo posredovati konkretnjših informacij oz. dejstev, omenjali so, da vseh podrobnosti primera ne poznajo in zato primera ne želijo komentirati. (/Ob tem pa dodajajo, da vseh podrobnosti konkretnega primera ne poznajo, zato ga tudi ne morejo komentirati./ (A50)). Izpostavili pa so dejstvo, da CSD deluje v korist otrok in da iščejo najprimernejšo namestitev za njiju. Ko je sodišče izpostavilo kršitve postopkovnega postopka s

strani CSD Velenje, je ministstvo izrazilo pričakovanje, da bo CSD ukrepe spoštoval in delal v dobro, da jih v prihodnje ne bo ponavljal. / (E37).

Center za socialno delo Velenje je v celotni zgodbi še največkrat omenjen, izpostavljen. Zaposleni v CSD Velenje so tisti, ki so skrbeli za odvzem ter namestitev koroških dečkov v rejniško družino. Med pisanjem medijev je bilo možno zaslediti kar nekaj med seboj kontradiktornih mnenj, poročanj. Ta se niso zgodila le od članka do članka, ampak so bila kdaj celo prisotna v istem članku. Najbolj izstopajoč primer je glede razloga, zakaj niso starim staršem dali otroka oz. zakaj se babici ni podelila pravica za izvajanje rejniške dejavnosti. Eden izmed razlogov je bil ta, da je starost starih staršev vprašljiva in da je to eden izmed ključnih razlogov, zakaj so jima otroci bili odvzeti. (/Naj bi bila dedek in babica po njihovem mnenju prestara, da bi skrbela za otroka./ (A26)). V istem članku tudi zasledimo poved, kjer govori takratna direktorica CSD Velenje, ki izpostavi, da starost ni bil poglobitni razlog za namestitev otrok v rejniško družino. / (A39).

Večkrat je tudi izpostavljena težka komunikacija centra s starimi starši oz. njihova nepripravljenost sodelovati v postopkih. (/Dogovor ni bil mogoč, stara starša o drugi možnosti kot to, da sta otroka pri nji, nista želela slišati./ (A25)). Dokler ni bila krajevna pristojnost predstavljena na CSD Šentjur, so bili zaposleni iz CSD Velenja tisti, ki so skrbeli ter prisostvovali na stikih med otroki in starimi starši. Izpostavili so tudi dejstvo, da se otroka lepo razvijata v rejniški družini. / (F11). Razlogov za namestitev v rejniško družino niso medijem nikoli sporočili, so pa povedali, da je pri tem šlo za timsko odločitev in nikakor ne za dejanje le enega posameznika, zaposlenega na centru. (/Odločitev sprejeli timsko, počasi, preudarno./ (B12)). Pri tem so se oprli na sledeče dejavnike: finančna stabilnost, bivalni pogoji, motivi za rejništvo ter poslovna sposobnost. / (A40). Center za socialno delo Velenje se je glede sodbe, da so z odvzemu otrok kršili pravice babici, tudi pritožil, za njih je bila odločitev sodišča povsem nejasna. Kasnejši sodni postopki so pokazali, da so pri odvzemu ter namestitvi kršili pravila upravnega postopka. (/CSD kršil pravila upravnega postopka, ko se je odločil, da pritožba zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve, ne da bi izkazal, da so za to izpolnjeni pogoji./ (E21)).

Sodišče je bilo tisto, ki je odvzelo roditeljsko pravico očetu dečkov. Sodišče je prav tako odločilo, da je z odvzemom otrok babici bila kršena ter posežena pravica do družinskega življenja. / (D16). Kljub kršitvi te pravice do odločitve, da bi otroka vrnil babici, ni prišlo. Prav tako sodišče ni uslišalo prošnje, da bi babici izdali začasno odredbo o stikih, s katero bi otroka bila vsaj do konca sodnih postopkov pri starih starših. / (D17). Sodišče se je sicer odločilo, da je bil odvzem v nasprotju z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter ustavo. Pri dejanjih CSD-ja naj bi šlo za preuranjeno odločitev za poseg v družino, saj še ni bilo odločitve glede izdaje dovoljenja za izvajanje rejništva s strani babice. (/CSD Velenje prenačljeno posegel, saj bi moral počakati na odločitev ministrstva./ (G5)). Večkrat je bilo tudi izpostavljeno, da je med babico in otrokoma vzpostavljeno pristno, družinsko razmerje. / (F18). Njihov razlog za odločitev, da so bile kršene pravice babice, je ta, da pravica do družinskega življenja zagotavlja, da se vanjo brez razlogov ne poseže. Pomembno je tudi izpostaviti, da je sodišče tukaj odločalo le glede pravic babice ter da se otrokovih interesov glede rejniške družine in podobno ni presojalo, če je v njunem interesu ali ne. (/Presojali le zakonitost prvostopenjske sodbe na podlagi dejstev in okoliščin. / (G10)). Glede teh odločitev sodišče trdno stoji, saj so zavrnilo pritožbo CSD Velenje, da so kršili pravice babice.

Številni drugi državni organi so tudi presojali celotne postopke, sam proces ter ugotavljali, kje je prišlo do (ne)pravilnosti. Ti organi so varuh človekovih pravic, socialna inšpekcija ter upravna inšpekcija. Varuh človekovih pravic je pred samim postopkom opozoril, da se bo preverila odločitev glede namestitve, kako je velenjski CSD ugotovil največjo korist otrok, hkrati pa je opozoril, da sami ne morejo vsebinsko spreminjati odločitve drugih. Vplivajo lahko le na postopke, ki še potekajo, na tiste že odločene pa ne. Ob koncu postopkov je varuh človekovih pravic ugotovil, da ni prišlo do kršitve pravic otrok. / (E42).

Socialna inšpekcija tudi ni pokazala nobenih kršitev, ugotovili so, da je bila odločitev strokovna in zakonita ter v največjo korist obeh otrok. / (C19). Drugačne ugotovitve pa je imela upravna inšpekcija, a ta ni preučevala korist otrok ali odločitve odvzema ter namestitve otrok. Upravna inšpekcija je presojala le procesne odločbe. / (E3). Njihove presoje pa niso povezane z vsebinskimi odločitvami. Pri tem je ugotovila kršitve tako pri Centru za socialno delo Velenje

kot pri Centru za socialno delo Slovenj Gradec. Pri CSD Slovenj Gradec je šlo za nezakonito ravnanje pri obravnavi vloge za rejništvo, saj vloge niso pravočasno posredovali naprej v reševanje. Pri CSD Velenje pa je šlo za nezakonito ravnanje glede nepriznavanja babici statusa stranke v postopku ter njihovega nevročanja odločb. (/Upravna inšpekcija ugotovila, da je CSD Velenje kršil pravila upravnega postopka./ (E1)). Glede teh nepravilnosti je inšpekcija že obvestila oba centra za socialno delo ter jima odredila skrb za nadaljnje pravilno izvajanje odločb.

O Centru za socialno delo Slovenj Gradec v tej zgodbi kaj veliko ne izvemo. CSD Slovenj Gradec je bil tisti, ki je bil sprva pristojen za postopke starih staršev. Njihova napaka je bila nepravočasno posredovanje vloge babice naprej ministrstvu. (/Ugotovitev upravne inšpekcije, da je CSD Slovenj Gradec ravnal nezakonito./ (D5)). Zaradi te nepravočasnosti se je direktor centra počutil objektivno odgovoren in je zato odstopil s položaja direktorja. / (D6).

4.4. Življenjska situacija starih staršev

Med prebiranjem člankov izvemo kar veliko informacij o starih starših koroških dečkov, mnogo več informacij kot o dečkih samih. Po odvzemu otrok čutita obup, šok, žalost, potrnost, pravita, da je njuno življenje sedaj drugače. (/Namesto otroškega živžava je danes vse prazno in tiho./ (A18)). V medijih izvemo, da sta bila otroka navezana na njiju, vozila sta ju do vrtca in nazaj, pravita, da so bili kljub tragediji srečna družina. / (A4). Otroci so od smrti matere ter vse do namestitve v rejniško družino živeli pri njiju, približno tri mesece. Izvemo, da sta se že v času, ko sta otroka še živela pri njiju, po tihem bala, da ju bosta nekega dne izgubila. / (A13). Glede na besede centra za socialno delo izvemo, da je starima staršema v preteklosti že bila nudena ustrezna pomoč pri stiskah, ki jih trenutno doživljata. / (A38). Dokler niso bili urejeni stiki, pravita, da nista otrok videla že več mesecev. Sedaj otroka vidita enkrat ali dvakrat na mesec, te stike si želita še razširiti, njuna največja želja pa je, da bi otroka ponovno bivala pri njiju. / (F8).

Njuna pravna pot je dolga, ena izmed ponavljajočih se tem v medijih so njune tožbe proti odločitvam državnih organov. Njim očitata številne nepravilnosti, prav tako pa, da so pri svojem delu pogosto neučinkoviti ter prepočasni. / (E32). Pravita, da če je bilo dokazano, da so babici

kršene človekove pravice, potem bi to moralo pomeniti, da so kršene tudi pravice vnukov. / (E34). Cilj njune pravne poti je vrnitev otrok nazaj k njima. Pravico sta iskala že tudi na evropskem sodišču in bosta to storila še tudi v prihodnosti, če bo potrebno. (/Prizadevanje, da bo "ta pot šla do konca"/ (H16)). Zaradi odločitev tako CSD Velenja kot CSD Slovenj Gradca gojita nezaupanje do centrov za socialno delo. / (C7). Očitata nezakonito ravnanje CSD-jev kot ministrstva. Menita, da so jima kršene človekove pravice ter da so jima ponudili premalo ur stikov z vnukoma. (/Nedvoumno je, da je bila prekršena človekova pravica do doma in pravica do zasebnosti./ (G15)). Pričakujeta, da bi v primeru, da babici naknadno podelijo dovoljenje za rejništvo, to tudi pomenilo vrnitev otrok k njima domov. Sodišču pa očitata, da prelaga odgovornost in da postopki tam neutemeljeno mirujejo. (/Sodišča pilatovsko umila svoje roke./ (G16)).

4.5. Druge institucije

Med prebiranjem medijev zasledimo tudi številne druge organizacije, gibanja, mnenja ljudi, ki so podali svoj del k mozaiku celotne zgodbe. Pomembno se mi zdi, da izpostavim tudi njihovo vlogo pri vsem tem.

4.5.1. Vrtec

Za medije so spregovorili tudi zaposleni v vrtcu, kamor sta otroka hodila do namestitve v rejniško družino. Tam so rekli zaposleni, da so se sami prvič soočili z izkušnjo selitve otrok. / (B23). Prav tako so se tudi zahvalili zaposlenim na centru za socialno delo, saj so omogočili otrokoma lepo slovo od svojih vzgojiteljic. / (B24).

4.5.2. Javno mnenje

Pogosto je tudi omenjeno, kakšno je splošno mnenje javnosti glede primera koroških dečkov, a pri tem nam ni čisto jasno, od kod mediji črpajo te podatke, saj ni nihče od njih izvedel kakšne ankete ali podobno. Pri večini člankov pa zasledimo, da mediji poročajo o burnem odzivu javnosti v tem primeru. / (E40).

4.5.3. Pravna mnenja

Zasledimo tudi številna pravna mnenja, nekatera od teh so neodvisna, nekatera so od odvetnikov, bodisi starih staršev bodisi centrov za socialno delo, a pomembno se mi zdi predstaviti vsa, da vidimo, kako se lahko razlikujejo od ene skrajnosti do druge.

Med pravnimi mnenji zasledimo tako mnenja, pozitivno naklonjena starim staršem, ki pravijo, da pravica do družinskega življenja ni namenjena le ožjim sorodnikom (/Sodišče v preteklosti pravico do družinskega življenja že priznalo starim staršem in otrokom, socialnim staršem in njihovim neposvojenim otrokom, neporočenim istospolnim parom./ (D30)), po drugi strani pa beremo o mnenju, ki pravi, da pravica do družinskega življenja izhaja le iz odnosov med starši in otroki. / (G21).

Vsa pravna mnenja se strinjajo, da so le pristojni organi tisti, ki skrbijo za razvoj otrok ter njihove stike. / (G12). Pravno mnenje, ki se zelo ujema s poročanjem medijev nasploh o primeru koroških dečkov, je to, da je v postopkih bilo veliko poudarka na pravicah odraslih oseb, čeprav bi v tem konkretnem primeru moralo biti ravno obratno. / (G23). Prav tako tudi izvemo, da evropsko sodišče obravnava družinsko življenje širše, kot to narekuje naša domača zakonodaja. / (D31). Potem zopet zasledimo navzkrižno mnenje med odvetniki starih staršev ter centrov. Prvi zagovarjajo, da če babica pridobi dovoljenje za rejništvo, bi to moralo pomeniti dodelitev otrok nazaj k njej. Spet drugi pravijo, da je za otroka najbolje, da ostaneta pri trenutnih rejnikih. Glede možnosti premestitve otrok ob pridobitvi dovoljenja za rejništvo babice se odvetniki centrov strinjajo, da bi ob takem primeru bilo potrebno ponovno zagnati postopek za ugotovitev največje koristi otrok, če bi to res bila stara starša ali ne. (/Če bi babica dečkov iz Velenja uspela s pritožbo na odločitev ministrstva in bi pridobila dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti, bi lahko na CSD-ju ponovno ugotavljali otrokove koristi./ (G26)).

4.5.4. Gibanje za pravice vnukov in starih staršev

Prav tako je bil tudi ustanovljen odbor oz. gibanje za pravice vnukov in starih staršev, ki so jih ustanovili podporniki koroških dečkov oz. starih staršev. Sami so bili ves čas izredno kritični do

sprejetih odločitev državnih organov. (/Že od samega začetka smo opozarjali na protipravno in neživljenjsko stanje./ (E11)). Zahtevali so odstop vseh ljudi na vodilnih položajih. (/Zahtevamo odstop vodstev obeh CSD, sekretarke skupnosti CSD, vodje socialne inšpekcije ter ministrice Anje Kopač Mrak./ (E13)). V državni zbor so vložili Novelo zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, z namenom, da bi v prihodnosti želeli obvarovati otroke in vnuke pred podobnimi postopki. / (E17).

4.6. Epilog

Naj sprva omenim, da to ni epilog v pravem pomenu besede, saj zadeve na sodiščih več kot 4 leta kasneje še zmeraj niso končane. Ravno nasprotno, odločitev za nedodelitev dovoljenja za opravljanje rejništva babici je nedavno nazaj razveljavilo vrhovno sodišče in vrnilo nazaj na odločanje na prvostopenjsko sodišče. Ta postopek se še do danes, ko pišem diplomsko nalogo, ni začel.

Skratka, skušal sem vsaj približno zajeti novice, ki so govorile o samih postopkih, ki so potekali tako na centrih za socialno delo kot na sodiščih ali nasploh med širšim krogom ljudi, tako iz raznih strok kot splošne laične populacije ljudi. Vsa ta mnenja se mi zdi, da je še najbolje zajela odločitev Evropskega sodišča za človekove pravice, ki se je takole odzvalo na pritožbo starih staršev na odločitve naših pravnih organov. Evropsko sodišče priznava obstoj družinskega življenja med starimi starši ter vnuki. A opozarja, da je družinsko življenje v tem primeru vezano le na stike, ne pa tudi za skupno bivanje. / (H1). Tožbo starih staršev v obeh točkah zavračajo, prvi razlog je ta, da je njihova tožba brez pravne podlage, drugi pa je ta, da še vsi pravni postopki v Sloveniji niso zaključeni, kar pomeni, da je tožba na evropsko sodišče bila prenačljena. / (H2).

Evropsko sodišče pravi, da je pomembno, da se na razmerje med starimi starši - vnuki gleda drugače kot na razmerje med starši in otroki. (/Medsebojno razmerje med starimi starši in vnuki je po naravi in intenzivnosti drugačno, kot je med starši in otroki./ (H8)). Kot sem že torej zgoraj omenil, oboje je družinsko življenje, a eno ni isto kot drugo. Skratka, kršitve družinskega življenja bi v tem primeru bile možne le, če bi se omejevalo stike, kar se pa, glede na prebrano v medijih, ni dogajalo. (/Če bi starim staršem omejili dostop do otrok v rejništvu, bi to pomenilo

poseg v starševsko pravico do družinskega življenja, kot ga določa 8. člen konvencije o človekovih pravicah. (/H9)).

Odvetnik starih staršev pravi, da je bil razlog, da so se sploh pritožili na Evropsko sodišče za človekove pravice, odločitev vrhovnega sodišča. Ves čas so opozarjali na postopkovne napake, ki so se dogajale s strani velenjskega Centra za socialno delo. / (E34). Po njihovem mnenju so bila pravna sredstva v Sloveniji izčrpana, čeprav je še na voljo možnost ustavne pritožbe. / (H14). Novice o odločitvi evropskega sodišča sprva niso želeli komentirati, saj če sodbe v celoti do takrat niso prejeli, so pa izrazili, da si prizadevajo "iti do konca" in da njihova pravna pot tukaj še ni končana. (/Odvetnik starih staršev dejal, da bodo uspeli v revizijskem postopku./ (H16)). Omenjeni so stiki, ki še zmeraj potekajo, ter da je velika babičina želja, da bi le- te razširili na več kot le enkrat ali dvakrat na mesec. Stara starša bi si želela otroka videti čez vikende ter ju imeti ob sebi ob večjih praznikih.

Glede odločitve Evropskega sodišča za človekove pravice se je oglasila tudi takratna Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki je menila, da upa, da se bo s to odločitvijo ESČP-e zadeva končala. / (H17). Kot vemo, se je sama zaradi primera koroških dečkov morala dvakrat zagovarjati v državnem zboru in je tudi dvakrat prestala interpelacijo.

Glede pomembnejših pravnih odločitev v Sloveniji glede koroških dečkov odmeva ta, da je bila babici zavrnjena prošnja za opravljanje rejniške dejavnosti z razlogom, da dolgoročno ne zmore opravljanje vzgojnega poslanstva. / (H12). Kot je bilo že prej omenjeno, pa sodni postopki še nikakor niso končani. (/Želja, razširiti stike, z novim predlogom pred okrožnim sodiščem v Celju./ (H20)).

5. RAZPRAVA

Če se vrnem malo nazaj na raziskovalna vprašanja lahko z gotovostjo trdim, da sem pridobil odgovore na čisto vsa. Izvedel sem nekaj stvari o koroških dečkih, sicer ne veliko, a dovolj, da si vsak lahko sam izoblikuje svoj pogled na dogajanje. Izvemo, da za njiju postavitev v rejništvo ni potekala stresno, ampak le za njuna stara starša, ter da dobro napredujeta. S tem je bilo prvo

raziskovalno vprašanje v celoti odgovorjeno. O vodilnih dveh medijih v državi izvemo, da pišejo objektivno, tako kot so se stvari dogajale, drugačno sliko pa dobimo ob prebiranju manj popularnih spletnih medijev. Odgovor na vprašanje, kakšno so dejanja drugih državnih organov poleg Centrov za socialno delo ob takšnih primerih je bolj težje. V večini primerih nekih večjih posegov na njihove odločitve ni bilo. Če so pa že odkrili kakšne nepravilnosti, so nanj le opozorili in da je v prihodnje treba paziti, da se ta ne bodo ponavljala.

Lahko rečemo, da so dejanja drugih državnih organov bolj blaga in težko rečemo, da so na samo dogajanje okrog koroških dečkov imeli kaj večjega vpliva. V večini primerov je govor tekkel o pravicah starih staršev ter o tem ali so bili postopki v skladu z zakonom ali ne. Čeprav se veskozi ponavljajo besede "koroška dečka" je realnost takšna, da se o njiju še najmanj govori. Tudi na vprašanje o starih starših izvemo kar dosti. Dejstvo je, da sta skrbela za otroke pred postavitvijo v rejniško družino. Ob postavitvi otrok v rejništvo pa se je začela njuna pravna bitka, ki je še do danes ni konec.

Tudi na vprašanje glede razlikovanje naše in evropske zakonodaje dobimo dobre odgovore. Izvemo, da ima Evropsko sodišče pogled na samo dogajanje mnogo širše kot si ga predstavljajo naši pravnozakonodajni organi. Najbolj opazno je to, da vidijo izpolnjevanje pravice do družinskega življenja le v smislu stikov in ne širše. Pri nas pa je vselej krožil diskurz, da je družinsko življenje vezano na pravico, da bi otroka morala ostati pri starih starših. Vemo pa, da je mnenje Evropskega sodišča za človekove pravice več vredno od naših zakonov in da ga mora država članica tudi spoštovati. Lahko tudi odgovorim, da se pravna mnenja države ter odvetnika starih staršev v večini primerov razlikujejo. Podobnosti skorajda ni, razen v primeru, da se obe strani strinjajo, da je sodišče tisto, ki bo dalo zadnjo besedo. Verjetno eno izmed najpomembnejših vprašanj, na katerega sem tudi dobil odgovor je to, kako se je v dani primer tudi vključila javnost. Le ta je izrazila svojo pravico do svodobnega govora, torej so izrazili svoje mnenje s protesti. Prav tako so zbirali podpise za spremembo družinskega zakonika. Glas javnosti je vsekakor bil slišan, saj so ti protesti bili dokumentirani, slikani, predvajani na spletnih medijih ter na televiziji. Prav tako je njihov predlog tudi moral obravnavati državni zbor. Glas javnost je bil slišan, a je na koncu bil tudi utišan, saj so njihovi predlogi v vladi padli.

Če gledamo stvari, ki so se razpletle, kot celoto, verjetno najprej opazimo dejstvo, da so se zgodile postopkovne napake. Specifično, napotitev koroških dečkov v rejniško družino pred odločitvijo o tem, ali babica pridobi dovoljenje za opravljanje rejništva ali ne. Kljub kasnejši odločitvi ministrstva, da ji tega dovoljenja ne izda, lahko rečemo, da čeprav ni bilo vsebinskih napak glede odločitev, so se napake vseeno dogajale, ravno to pa je le še dodatno podkrepilo medijski diskurz ter besede javnosti, da stroki ni zaupati.

Če gledamo pravilnik o pogojih in postopkih za izvajanje rejniške dejavnosti, lahko točno sledimo, kako bi postopek v praksi moral izgledati. Če sam pravilnik malo bolj podrobno beremo, lahko kar hitro zasledimo sodelujoče v postopkih, ki v medijih niso nikoli bili omenjeni. V medijih je bilo prikazano, da je bila odločitev o rejništvu narejena na podlagi manjše ekipe zaposlenih na centru za socialno delo in da so sami krivci za nastalo situacijo, vsi ostali državni organi, ki so nad CSD-jem, pa nosijo objektivno odgovornost. Pravilnik govori o komisiji za izbor kandidatov za izvajanje rejniške dejavnosti, ta poleg izbranih treh zaposlenih na centru za socialno delo na področju rejništva vključuje še tri rejnike ter tri druge osebe, ki so strokovno usposobljeni za delo z otroki. To komisijo izbira minister, ki jih imenuje na podlagi liste kandidatov za člane komisije. Ti člani so potem izbrani za obdobje štirih let. Komisija pa ima sedež in izvaja svoje naloge na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

V vsakem primeru, tudi če bi kasneje bilo izdano dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti, bi bila škoda narejena, ne le zaradi prepočasne namestitve, temveč zaradi tega, ker se celoten postopek rejništva lahko zelo zavleče. Novo pridobljene izvajalce rejniške dejavnosti je potrebno tudi ustrezno usposobiti za izvajanje dejavnosti. Potrebno je znanje iz razvojne psihologije ter psihologije družine, predstaviti jim koncept rejništva v socialnem delu ter podobno. Skratka, ne gre za znanja, ki jih lahko osvojimo z danes na jutri. (Pravilnik o pogojih in postopkih za izvajanje rejniške dejavnosti, 2019)

Zanimiva se mi zdi tudi uporaba besed pri izbranih člankih. Osredotočil sem se na RTV SLO in 24 UR, ker sta se mi oba medija zdela še kar objektivna pri svojem poročanju. Če zaidemo izven diskurza teh dveh, kar hitro vidimo naklonjenost eni strani, ki je vidna že iz naslova. Izpostavljam primer iz portala SiolNET iz leta 2016, ki se ne navezuje na koroška dečka ali na

sam postopek ali na sodno pot. Članek govori o nekdanjem direktorju CSD Slovenj Gradec in o tem, kje je dobil novo službo. Pri tem so uporabljene besede kot “afera” okoli koroških dečkov, da je direktor bil kot “žrtveno jagnje” in podobno. (Cirman, 2016)

Takšni članki le še dodatno širijo diskurz okoli celotnega primera kot nekaj slabega. Podobno zasledimo tudi v spletnih ali tiskanih člankih Slovenskih novic. Tam je govora o “drastičnem poseganju” države v družinsko razmerje. (STA, 2020)

Zagotovo je torej res težko najti informacije, pri katerih ne bi imeli občutka, da avtor v članek ne vključuje svojega lastnega mnenja.

Pri vseh medijih pa ni le sporna uporaba besedila, temveč so tudi dodane slike članku lahko več kot le zgovorne. Več kot zgovoren je članek, ki je sicer spisan objektivno, pri tem pa imamo dodano sliko ljudi, ki so protestirali proti odločitvi CSD-ja ter ministrstva, ki nosijo transparente z naslovi: “tudi ti lahko izgubiš vnuke” ali pa “socialni delavci - “stopite na stran ljudi”. (Cirman & Vukovič, 2017)

Pomembno se mi tudi zdi izpostaviti, kako pomembne so odločitve evropskega sodišča. Do časa pisanja te diplomske naloge so bile tožbe odvetnika babice koroških dečkov na prav tem sodišču kar dvakrat zavrnjene. Treba se je zavedati, da so odločitve Evropskega sodišča za človekove pravice za dano državo zavezujoče in da so v preteklosti posamezne vlade zaradi njihovih odločitev morale spremeniti svojo zakonodajo ali upravno prakso na najrazličnejših področjih. (Varuh človekovih pravic, b.d)

Da se nekdo lahko sploh pritoži na Evropsko sodišče za človekove pravice, mu morajo biti kršene pravice iz Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic.

Zanimiv se mi zdi tudi članek, ki govori o primerjavi ureditve rejništva med Slovenijo in Avstrijo. V obeh državah je primarni cilj otrokova vrnitev v matično družino. Zelo pomemben vidik in tudi razliko med Slovenijo in Avstrijo avtor članka vidi v tem, da je v Avstriji potrebno, da se izobraževanja za rejnike udeležita oba zakonca in ne le eden, kot je pri nas v Sloveniji. (Gajšek, 2011)

Če pogledamo sodne postopke pri nas, postopek pridobitve rejniške dejavnosti in nasploh vložene tožbe, vidimo, da se je omenjalo le babico koroških dečkov in ne tudi dedka. Čeprav se vsi zavedamo dejstva, da bi v primeru pozitivnega odziva glede opravljanja rejniške dejavnosti otroka živela pri obeh starih starših in ne le pri enem. Skratka, Avstrijci imajo takšno stvar urejeno in uzakonjeno, saj bosta dva skrbela za otroke in jih vzgajala.

Pomembno se mi tudi zdi izpostaviti, da če je že ves čas govora o (ne)kršitvi človekovih pravic, da se dotaknem Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Ker se je babica koroških dečkov pritožila na Evropsko sodišče za človekove pravice glede kršenja pravice do družinskega življenja, se mi zdi pomembno to pravico bolje izpostaviti. Kaj ta pravica sploh vsebuje, na kakšen način je bila ta pravica kršena?

8. člen Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin se glasi “Pravica do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja.” Sestavljena je iz dveh odstavkov. Prvi govori o tem, da ima vsak človek pravico do spoštovanja njegovega zasebnega in družinskega življenja. Drugi odstavek pa govori o tem, da se javna oblast ne sme vmešavati v to pravico, razen če je drugače določeno z zakonom ali pa je nujno zaradi državne, javne varnosti ali pa ekonomske blaginje dane države, da bi se lahko preprečilo morebitno kaznivo dejanje in se tako zavarujejo pravice, svoboščine ter zdravje drugih državljanov. (Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic)

Kot sem že omenil v rezultatih, ESČP razume pojem družinskega življenja drugače kot naša zakonodaja. Pomembno je tudi razumeti, da je bil v času, ko se je konvencija prvič sprejela, pojem družinskega življenja drugačen, kot je sedaj. Evropsko sodišče je v enem izmed prvih takšnih sodnih primerov zapisalo, da gre za “živi instrument”, ki je drugačen od primera do primera. (Evropsko sodišče za človekove pravice, 1978)

Torej ne gre za nek pojem, zakonodajo, ki bi za vse veljala ter se razumela na enak način. Kot je že bilo rečeno v prvi sodbi Evropskega sodišča za človekove pravice glede primera, o katerem govori moja diplomska naloga, “Pojem družinskega življenja vključuje vsaj vezi med bližnjimi

sorodniki, denimo starimi starši in vnuki, saj imajo lahko taki sorodniki pomembno vlogo v družinskem življenju.” (Evropsko sodišče za človekove pravice, 1979).

Pomembno glede spoštovanja te pravice s strani državnih organov pa je to, da omogočajo, da se lahko vezi med družinskimi člani razvijejo normalno. V našem konkretnem primeru z omogočanjem stikov starih staršev z vnuki. (Černič, 2018)

Pisanje medijev, članki, prispevki po televiziji ali radiju so vsekakor imeli vpliv na potek socialnega dela v primeru koroških dečkov.

6. SKLEPI

Koroška dečka sta že pred vključitvijo v rejniško družino bila deležna težkih življenjskih pogojev. O njiju se govori zelo malo. Njuna postavitve v rejniško družino je bila težka za njuna stara starša, sama pa sta jo dobro prestala in tudi dobro napredujeta v njej.

Poročanje spletnih medijev o socialnem delu se razlikuje od medija do medija. Portala RTV ter 24UR sta pri svojem poročanju objektivna, ne dodajata svojih lastnih mišljenj, opaznanj ter ne uporabljata senzacionalnih naslovov. Drugačno plat zgodbe opazimo pri manj popularnih spletnih medijih. Ti pišejo poleg objektivnih dejstev tudi lastno mišljenje, uporabljajo dvomljive naslove ter uporabljajo slikovno gradivo, katere cilj je pri bralcih sprožiti neka čustva glede danega primera.

Drugi državni organi ob odločitvah centrov za socialno delo izvajajo svoje naloge skladno z zakoni in predpisi, ki so jim določeni. Primerno se odzovejo bodisi po uradni dolžnosti bodisi glede na pritožbo ljudi ali drugih državnih organov. Njihova mnenja, odločitve lahko spremenijo potek samega dogajanja. V danem primeru je bilo ugotovljeno, da so vse vsebinske odločbe bile korektne in pravilne, pri procesnih odločbah pa je prišlo do napak oz. nepravočasnega ukrepanja.

V primeru koroških dečkov je bilo malo govora o njiju, temveč veliko več govora o pravicah starih staršev ter pravnih postopkov zoper rejništva. Primeri so se selili iz odločitev naših sodišč do primerov evropskega sodišča. Nekaj je bilo govora o pravici do družinskega življenja ter kako

je ta širše razumljena s strani evropske zakonodaje. Veliko govora je bilo tudi o tem, kdo je odgovoren za nastalo situacijo.

Argumenti državnih institucij in odvetnika starih staršev se zelo razlikujejo. Ena stran razume družinsko življenje kot le med otroci in starši, spet drugi jo vidijo širše in jo hočejo razširiti tudi na druge družinske člane. Diskurz se vrti okrog tega, da če je kršena pravica babice, ali je potem kršena tudi pravica vnukov. Edino skupno točko najdemo v tem, da so vsi mnenja, da so naši državni organi, sodišča tista, ki imajo zadnjo besedo ter da ob pregledu vseh dejstev in dokumentacij vedo, da bodo odločili tako, da bo v najboljši meri dobro za otroke.

Javnost se je vključevala v primer na najrazličnejše načine. Organizirali so proteste, vložili so podpise za spremembo družinske zakonodaje, njihovi predlogi so bili tudi obravnavani v našem državnem zboru, a na koncu niso obveljali oz. niso bili sprejeti. O primerih se je veliko govorila, tako o zaposlenih na centrih za socialnih delih, kot direktorjih ter tudi ministrstvu in ministrici sami. Sledili so odstopi ljudi z vodilnih funkcij, primer je imel tudi nekaj političnih diskurzov, odločitev, ki so na koncu vodili do dveh interpelacij, ki pa niso bile uspešne.

Vsekakor tudi ne smemo pozabiti na pritisk medijev na tamkajšne zaposlene, ki so na koncu vodile do tega, da so zaposleni tamkajšnjih centrov dobili prepoved govoriti z člani medijskih hiš. Glede na prebrano je primer koroških dečkov imel vpliv na vrsto poklicev, državnih uradov in je predstavil socialno delo širši publiki, čigar javno mnenje glede na pisanje medijev je bilo vse prej kot pozitivno, čeprav kršitev vsebinskih narav glede na dosedanja sojenja ni bilo najti.

7. PREDLOGI

Glede na občutljivost samega primera ter dejstva, da so se odločitve državnih organov ter sodišč spreminjale iz tedna v teden, se sprašujem, kaj bi bilo možno storiti, da bi se primer dogajal izven oči javnost. V teoretičnem uvodu sem govoril o negativni konotaciji socialnega dela. Gledano na primer koroških dečkov v celoti je težko govoriti, da je mnenje o socialnem delu prevesilo na pozitivno raven. Kjer je govora o mladoletnih otrocih se mi zdi ključno, da se ta dogaja izven oči javnost. Sodišče je v tem primeru razsodilo, da je dani primer v interesu javnosti

in je o njem dovoljeno poročati, a kaj ko ostane grenak priokus, da so pri tem bili so vpleteni pod večjim pritiskom kot drugače.

Stvari na sodiščih danes po petih letih še niso končane. Odprte so številne tožbe, čaka se na odločitev Evropskega sodišča za človekove pravice, prav tako je sojenje na domačih sodiščih spet bilo vrnjeno na prvo stopenjsko sodišče. Napredek v tej smeri vidim le ob reorganizaciji naših sodišč, da bi pospešili še tako pomembne postopke. Glede na dane podatke bosta dečka kmalu bila polnoletna. Zavedamo se dejstva, da je ukrep rejništva le začasen in ga nikakor ne enačimo z posvojitvijo. Ob dolgih sodnih postopkih se lahko zgodi, da dečka pred končno odločitvijo morda ne bosta več potrebovala pomoč rejniške družine.

Tudi pri socialnem delu bi se še dalo marsikaj postoriti. Zadnja leta se diskurz vrti le še okoli reorganizacije centrov za socialno delo. Potrebujemo resne vsebinske spremembe - ne le teh funkcionalnih okoli krajevne pristojnosti ter porazdelitev centrov na večje regijske. Če bo dovolj zaposlenega kadra ter vzpostavljeni optimalni pogoji za njihove zaposlene, bodo tako odločitve lahko prej sprejete. Če bo kadra premalo, če bo le-ta preobremenjen, se lahko dogajajo postopkovne napake kot v primeru koroških dečkov. Potem je še tukaj morebitni pritisk medijev, ki so pred centri za socialno delo čakali na izjavo vodilnih ali zaposlenih glede samega dogajanja. Potrebno je zagotoviti varno okolje, kjer se bodo izvajale strokovne odločitve brez zunanjih vplivov, dejavnikov, ki lahko še dodatno vplivajo na odločitve, diskurz dogajanja.

Zagotovo bi bilo potrebno javnost več ozaveščati o tem, kaj vse socialno delo obsega, kaj počnejo socialni delavci na najrazličnejših delovnih mestih. Glede na prebiranje komentarjev na spletnih medijih ob člankih, ki se navezujejo na socialno delo hitro opazimo negativno konotacijo, ki sem jo že prej omenil v svojem diplomskem delu. V medijskih prispevkih pogrešamo primere dobre prakse. Pri tem bi se rad uprl nazaj na teoretični uvod in o senzacionalnem pisanju medijev. Pisanje o "krivicah" medijem prinaša gledanost in večji obisk njihovih spletnih strani. Prav tako se zavedamo dejstva, da mediji danes težko ostanejo relevantni in konkurirajo večjim medijskim hišam. Vsak na svoj način poskuša obveljati v medijskem prostoru.

Pomembno se mi zdi, da bi vsak CSD imel nekoga izmed zaposlenih, ki bi bil zadolžen za izjave za medije. Ti zaposleni bi bili deležni dodatnega izobraževanja - javnega nastopanja, prav tako bi bilo koristno sodelovanje s kakšnim medijem, ki bi pri tem lahko dal koristne nasvete. Znanje o socialnem delu nam ne daje tudi znanja, kako govoriti z mediji, kaj smemo reči in česa ne. Prav tako bi se dodatno razbremenilo ostale kadre, katere nepotreba po komuniciranju z mediji bi lahko prineslo več časa za opravljanje drugih pomembnih stvari. Pomembno se mi zdi izpostaviti prispevke v naših medijih, ki naredijo izsek iz nekega intervjuja tako, da bo najbolj ustrezal dani zgodbi, pri tem pa se lahko zamolči pomembno mnenje sogovornika. Zagotovo bi morale biti sodelovanje med socialnim delom in mediji veliko boljše - morale bi iti z roko v roki.

Glede na prebiranje predmetnika študija novinarstva na Fakulteti za družbene vede lahko trdim, da imajo novinarji neko podlago, kadar gre za poročanje o socialnem delu. Nekateri predmeti so skorajda identični s temi, ki se dogajajo na Fakulteti za socialno delo. Zagotovo tukaj vidim možnost sodelovanja obeh sfer. Novinarji bi lahko pomagali socialnim delavcem pri podajanju izjav medijem, socialni delavci pa bi lahko pomagali novinarjem bolje razumeti delo ter naloge, ki jih opravlja socialno delo, da bi sami lahko bolje, drugače poročali o primerih, povezanih s socialnim delom, ki so odmevni in pridejo v javno sfero.

Težavo predstavljajo tudi vsa večja pluralizacija različnih medijskih hiš. Medtem ko veliki mediji kot so 24ur ter rtvslo predstavljajo nek višek novinarstva, imajo zaposlene izobražene novinarje z večletnimi izkušnjami na samem področju se težave pojavljajo pri "poplavi" ti. alternativnih medijev. Torej takšni, ki so bili ustanovljeni pred kratkim in ne zaposlujejo novinarskega kadra z ustrezno izobrazbo. Torej, skrb, pomisleki, se ne pojavljajo le ob tem, kar se uči pri študiju novinarstva, ampak v tem kakšen kader mediji sploh zaposlujejo.

Pri vsem tem se sprašujem, kakšen prispevek imajo mediji glede socialnega dela in v kakšno luč ga postavlja. Zagotovo je pomembno, da mediji ostajajo zvesti sebi in svojim načelom ter tako še naprej poročajo o nepravilnostih, socialnih krivicah, ki se dogajajo pri nas ali širše po svetu. Ozaveščenost je lahko ključ, da ljudje prepoznajo, kaj se dogaja in kje so potrebne spremembe. Za nas kot (bodoče) socialne delavce pa je pomembno, da stalno širimo svoja obzorja in da se

ustrezno odzovemo, ko pride odmevna novica v medije. Vsekakor je lahko poročanje medijev v pomoč socialnim delavcem, da odkrijemo nove ljudi, ki bi morebiti potrebovali našo pomoč.

8. LITERATURA

Ademovič, P. (2012). *Družbena odgovornost medijev*. Pridobljeno 28.10. 2020 s https://zofijini.net/koticek_odgovornost_mediji/

Al. Ma., T. H. (2016). *Vrhovno sodišče: CSD velenjska dečka odvezel prenačljeno*. RTVSLO. Pridobljeno 12.10.2020 s <https://www.rtv slo.si/crna-kronika/vrhovno-sodisce-csd-velenjska-decka-odvezel-prenagljeno/405562>

Ai. Ma. (2016). *Babica koroških dečkov vložila dve tožbi zoper državo*. RTVSLO. Pridobljeno 5.10.2020 s <https://www.rtv slo.si/slovenija/babica-koroskih-deckov-vlozila-dve-tozbi-zoper-drzavo/391523>

American Press Insitute (2021). *The lost meaning of “objectivity”*. Pridobljeno 7.6.2021 s <https://www.americanpressinstitute.org/journalism-essentials/bias-objectivity/lost-meaning-objectivity/>

Cirman, P. (2016). *Kje je našel novo službo direktor CSD iz afere koroška dečka*. SiolNET. Pridobljeno 9.11.2020 s <https://siol.net/posel-danes/novice/kje-je-nasel-novo-sluzbo-direktor-csd-iz-afere-koroska-decka-425856>

Cirman, P. & Vukovič, V. (2017) *Afera koroška dečka: nova udarec za Anjo Kopač Mrak, CSD Velenje ima novo direktorico*. Pridobljeno 10.11.2020 s <https://siol.net/novice/slovenija/afera-koroska-decka-nov-udarec-za-anjo-kopac-mrak-435070>

Društvo novinarjev Slovenije: *Kodeks*. Pridobljeno 4.5.2020 s <https://novinar.com/drustvo-novinarjev-slovenije/o-nas/dokumenti/kodeks/>

Društvo novinarjev Slovenije. (b.d). Pridobljeno 4.5.2020 s <https://novinar.com/>

Evropsko sodišče za človekove pravice. (1979). *Case of Marx v Belgium*. Pridobljeno 7.1.2021 s <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22dmdocnumber%22:%5B%22695411%22%2C%22itemid%22:%5B%22001-57534%22%5D%7D>

Evropsko sodišče za človekove pravice. (1978). *Case of Tyrer v. The United Kingdom*.

Pridobljeno 7.1.2021 s

<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22dmdocnumber%22:%5B%22695464%22%2C%22itemid%22:%5B%22001-57587%22%5D%7D>}

Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic. (2018) *Evropsko sodišče za človekove pravice*.

Pridobljeno 5.1.2021 s

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjGyendyYTuAhUrxosKHO_bDGAQFjACegQIBRAC&url=https%3A%2F%2Fwww.varuh-rs.si%2Ffileadmin%2Fuser_upload%2Fword%2FTemeljni_dokumenti_VCP%2FKonvencija_o_clovekovih_pravicah_in_temeljnih_svoboscinah.pdf&usg=AOvVaw0IF79loeeimpfsCt-0MOQe

Franklin, B., & Parton, N. (1991). *Social work, the media, and public relations*. Routledge

Gorjup, K. (2017). Javna podoba socialnega dela. Osebni občutki socialne delavke. *Socialno delo* (56). Fakulteta za socialno delo.

Gajšek, I. (2011). Primerjava pravne ureditve rejništva med Slovenijo in Avstrijo. *Socialno delo*, 50(6), 379-388.

G.C. (2018). *ESČP: Tožba babice velenjskih dečkov proti Sloveniji je nesprejemljiva*. RTVSLO.

Pridobljeno 3.10.2020 s

<https://www.rtv slo.si/slovenija/escp-tozba-babice-velenjskih-deckov-proti-sloveniji-je-nesprejemljiva/454462>

GOV.SI. (b.d.). *Rejništvo*. Pridobljeno 2.9.2020 s <https://www.gov.si teme/rejnistvo/>

Jahan, A., & Rahman, M. (2015). *Media and Social work*. Pridobljeno 10.6.2021 s

https://www.ijsr.net/get_abstract.php?paper_id=ART2016690

Katalog javnih pooblastil (b.d.) *Naloga po zakonu in storitve, ki jih izvajajo centri za socialno delo*. Pridobljeno 4.5.2020 s <https://www.scsd.si/katalogi/katalog-javnih-pooblastil/>

Kazenski zakonik. (b.d.) Pridobljeno 4.5.2020 s

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5050>

Kukovec Pribac, G. (2008). *Socialno delo & TV Medij* (Diplomsko delo). Fakulteta za socialno delo, Ljubljana.

Letnar Černič, J. (2018). *Pravica do družinskega življenja v praksi Evropskega sodišča za človekove pravice. Dignitas*. Pridobljeno 7.1.2021 s

<http://revije.nova-uni.si/index.php/dignitas/article/download/135/168/>

Leva, M. (2019). *Otrok v rejništvu*. *Rejniški glasnik*. (53), 47-50. Pridobljeno 7.6. 2021 s

http://www.rejniskodrurstvoslovenije.si/datoteke/rejniskiglasnik/REJNISKIGLASNIK_53.pdf

Louise, F. (2018). *The effectiveness of Foster Care as Supplementary Parenting*. Pridobljeno

7.6.2021 s https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-1-4615-6631-1_5

Mesec, B. (1998). *Uvod v kvalitativno raziskovanje v socialnem delu*. Ljubljana: Visoka šola za socialno delo.

M.M./V.L. (2016). *Stara starša, ki so jima odvzeli vnuka: Fanta naju imata za mamico in atija*.

Bili smo srečni. 24ur. Pridobljeno 23.9.2020 s

<https://www.24ur.com/novice/slovenija/odpeljala-otroka-v-vrtec-nato-pa-je-sledil-klic-direktorice-csd.html>

Motl, A., & Bajt, V. (2016). *Sovražni govor v Republiki Sloveniji: Pregled stanja*. Mirovni inštitut. Pridobljeno 4.5.2020 s

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiswtrdxavpAhUnlIsKHaDLDUUOFjABegQIBBAB&url=https%3A%2F%2Fwww.spletno-oko.si%2Fsites%2Fdefault%2Ffiles%2Focenastanja_prelomok_splet.pdf&usg=AOvVaw1s2eqxAUTVrkK2e0HaoELC

Novinarstvo. *Fakulteta za družbene vede*. (2021). Pridobljeno 15.2.2021 s

<https://www.fdv.uni-lj.si/studij/studij-na-fdv/dodiplomski-studij-1-stopnje/studijski-programi/novinarstvo-1-stopnja-novo>

Novinarsko častno razsodišče (2002). *Kodeks novinarjev Slovenije*. Pridobljeno 4.5.2020 s

<https://razsodisce.org/o-ncr/na-podlagi-cesa-ncr-deluje/novinarski-kodeks/2002-2/>

Novinarsko častno razsodišče. (2019). Pridobljeno 4.5.2020 s <https://razsodisce.org/>

Pickard, V. (2015). *America's Battle for Media Democracy*. Cambridge University Press, 144.

Poler Kovačič, M. (2003). *Preiskovalno novinarstvo, ustvarjanje škandalov in novinarstva etika*.

Fakulteta za družbene vede, Ljubljana.

Pravilnik o pogojih in postopkih za izvajanje rejniške dejavnosti. (2019). Uradni list RS, št. 77/19 pridobljeno 6.11.2020 s <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV13799>

Prezelj, M. (2018). *Sovražni govor: Lahko v Sloveniji res vsak vsakomur napiše, kar želi?*. SiolNET. Pridobljeno 4.5.2020 s <https://siol.net/novice/slovenija/sovrazni-govor-lahko-v-sloveniji-res-vsak-vsakomur-napise-kar-zeli-483589>

SCSD. (b.d.) *Izobraževanja - rejništvo*. Pridobljeno 29.10.2020 s <https://www.scsd.si/izobrazevanja/za-rejnike/>

Spletno oko. (b.d.) Pridobljeno 4.5.2020 s <https://www.spletno-oko.si/>

STA./AI (2016). *Kopač Mrakova tudi v drugo prestala interpelacijo*. 24ur. Pridobljeno 4.5.2020 s <https://www.24ur.com/novice/slovenija/anjo-kopac-mrak-caka-ze-druga-interpelacija.html>

STA (2018). *Na Avstrijskem Koroškem ženski 18 mesecev zapora zaradi nacistične objave na facebooku*. Pridobljeno 4.5.2020 s <https://www.dnevnik.si/1042846568>

STA./M.M (2016). *Šumečnik: Prepričan sem, da nihče ni delal ne na škodo otrok ne na škodo vlagateljev*. 24ur. Pridobljeno 15.9.2020 s <https://www.24ur.com/novice/slovenija/nic-vec-velenjski-csd-dogovarjanje-o-stikih-z-deckomaj-e-zdaj-v-rokah-csd-sentjur.html>

STA./N.Č. (2020). *Stari starši koroških dečkov nadaljujejo boj na sodiščih*. Slovenske novice. Pridobljeno 11.11.2020 s <https://www.slovenskenovice.si/kronika/doma/stara-starsa-koroskih-deckov-nadaljujeta-boj-na-sodiscih-305779>

STA. / S.S./N.Š.K. (2016). *Vrhovno sodišče: odvzem velenjskih dečkov nezakonit. Odvetnik babice zahteva vrnitev otrok k starim staršem*. 24ur. Pridobljeno 29.8.2020 s <https://www.24ur.com/novice/slovenija/vrhovno-sodisce-odvzem-velenjskih-deckov-iz-vrtca-nezakonit.html>

Škerl Kramberger, U. (2017). *Sodišče: poročanje o koroških dečkih ni prepovedano*. Dnevnik. Pridobljeno 26.10.2020 s <https://www.dnevnik.si/1042765135>

Štrekelj, T. (2017). *Vpliv medijev na podobo socialnega dela* (Diplomsko delo). Fakulteta za socialno delo, Ljubljana.

T.H. (2016). *Varuh bo preveril odločitev CSD-ja o premestitvi dveh dečkov k rejnikom*. RTVSLO. Pridobljeno 15.10.2020 s

<https://www.rtv slo.si/slovenija/varuh-bo-preveril-odlocitev-csd-ja-o-premestitvi-dveh-deckov-k-rejnikom/389513>

Varuh človekovih pravic. (b.d.). Evropsko sodišče za človekove pravice. Pridobljeno 16.11.2020 s

<https://www.varuh-rs.si/pravni-temelji-cp/svet-evrope/evropsko-sodisce-za-clovekove-pravice/>

V.L./STA. (2016). *Upravna inšpekcija ugotovila kršitve, zastopniki starih staršev vztrajajo: Hočemo odstopeti!*. 24ur. Pridobljeno 2.9.2020 s

<https://www.24ur.com/novice/slovenija/primer-velenjskih-deckov-upravna-inspekcija-ugotovila-krsitve-pravil-upravnega-postopka.html>

Združenje novinarjev in publicistov. *Munchenska deklaracija o dolžnostih in pravicah novinarjev*. Pridobljeno 4.5.2020 s

<https://znp.si/znp/statut-znp/115-deklaracija-o-dolznostih-in-pravicah-novinarjev>

9. PRILOGE

9.1. Članki

Stara starša, ki so jima odvzeli vnuka: Fanta naju imata za mamico in atija. Bili smo srečni (24UR) 31.3.2016

Velenjski center za socialno delo je iz vrtca v Slovenj Gradcu v rejništvo odpeljal fantka, ki sta živela pri babici in dedku.(A1) Fantka sta ostala brez matere, ki jo je njun oče umoril.(A2) Stara starša sta ogorčena, šokirana in popolnoma skrušena(A3). Pravita, da so bili srečni.(A4) Ministrica Anja Kopač Mrak je od CSD zahtevala podrobno poročilo. (A5)

Ne le, da sta fantka, stara tri in pet let, doživela hud šok, ko je njun oče konec lanskega decembra zadavil njuno mamo(A6), zdaj ju je še velenjski center za socialno delo odvezel babici in dedku ter ju namestil neznano kam v rejniško družino(A7), poroča današnji *Večer*. Oče je zaprt. (A8)

CSD ju je sicer takoj po družinski tragediji dodelil staršema umorjene 33-letnice v kraj Pameče pri Slovenj Gradcu(A9). Tam sta dečka zadnje tri mesece bivala, stara starša sta ju tudi vpisala v vrtec.(A10) Včeraj zjutraj sta otroka odpeljala v vrtec, nato pa je dopoldne sledil klic, da so v vrtec prišli predstavniki velenjskega CSD, vzeli otroka in ju odpeljali neznano kam. (A11) Babici in dedku so povedali le, da v novo rejniško družino(A12), še poroča *Večer*. Stara starša sta se sicer ves čas bala, da bi se lahko kaj takega res zgodilo. (A13)

Babica in dedek sta za *Večer* povedala, da sta včeraj zjutraj, kot vsak dan od začetka februarja, otroka peljala v vrtec.(A14) Nato pa je sredi dneva sledil klic direktorice velenjskega centra za socialno delo Lidije Hartman Koletnik. "*Nisem mogla verjeti, ko mi je povedala, da so moja vnuka odpeljali v rejniško družino.(A15) To je edino, kar mi je bila pripravljena povedati. Z možem ne veva niti, kje sta, ker nama nočejo povedati. Fantka sta velik del otroštva sicer že pred tragičnim dogodkom preživela pri nas in sta bila na naju zelo navezana.(A16) Zato sva si vseskozi tudi prizadevala, da bi pri naju odraščala. Sploh ne veva, kako bova vse skupaj preživela. (A17) Namesto da bi se v najinem domu razlegal otroški živžav, kot se je to dogajalo v zadnjih mesecih, je danes vse prazno in tiho.(A18) Midva z možem pa sva v šoku, objokana in obupana nad šokantnim dogodkom, ko so nama kar čez noč neznano kam odpeljali najina vnuka. (A19) Posebno pa me boli srce, ko pomislim na fantka, ki sta čez noč prišla v popolnoma tuje okolje in med tuje ljudi (A20),"* je novinarjem *Večera* povedala babica.

Kot pa sta stara starša povedala za 24UR, so bili srečni. "*Fanta sta se zelo navezala na naju,*" sta dodala. "*Imata naju za mamico in atija, pa stalno pravita rada vaju imava,(A21)"* še pripovedujeta.

Kaj je povedala direktorica CSD? Res prestara, da bi skrbela za otroka?

Babica je stara 56 let, dedek pa 60. (A22) Ves čas sta vztrajala, da vnuka ostaneta pri njiju. (A23)

Za *Večer* je direktorica velenjskega centra za socialno delo Lidija Hartman Koletnik povedala, da so skušali s starima staršema glede rejništva fantov vseskozi sodelovati, v njuno življenje in razvoj po tragičnem dogodku so vključili tudi druge pristojne službe. "*S starši pokojne smo vseskozi skušali sodelovati, a sodelovanje nato ni bilo več mogoče(A24),*" pravi in za *Večer* dodaja, da stara starša o nobeni drugi možnosti kot o tem, da otroka odraščata pri njiju, nista želela niti slišati. (A25)

Center pa taki rešitvi ni bil naklonjen, saj naj bi bila dedek in babica po njihovem mnenju prestara, da bi skrbeli za otroka. (A26) Kot že rečeno: babica je stara 56, dedek 60 let. "*Zato smo sprejeli odločitev, da otroka dodelimo v rejniško družino, saj jima želimo normalen razvoj. (A27) Za zdaj ne želimo povedati, v katero rejniško družino smo dali fanta. Ne mislimo, in tudi ne bomo v bodoče, pa starim staršem preperečevati stikov z njunima vnukoma(A28), kar je tudi njuna pravica, da ju videvata v prihodnje, ko bosta odraščala,*" je še za *Večer* dejala direktorica Lidija Hartman Koletnik.

'Ravnamo skrajno pazljivo'

Slednjo smo prosili za nekaj dodatnih pojasnil. Direktorica CSD je tako za *24ur.com* dejala, da v takšnih primerih ravnajo skrajno pazljivo in z vso potrebno občutljivostjo, da otrok pri namestitvi v rejniško družino ne bi bil izpostavljen še večji stiski. (A29) "*Kadar gre za več otrok iz ene družine poiščemo rejniško družino, kjer so lahko otroci skupaj nameščeni,*" je odgovorila na vprašanje, ali sta bratca ločena ali skupaj. (A30)

Zakaj so se odločili za takšen ukrep? "*Dolžnost centra je, da v prvi vrsti skrbi za dobrobit otroka. (A31) Rešitve najprej iščemo znotraj socialne mreže, ki jo otrok pozna. (A32) Če to ni možno otroke namestimo v rejniško družino (A33),*" je sporočila.

Na podlagi katerega člena in katerega zakona so sprejeli sklep za odvzem in dodelitev otrok v rejništvo? "*V skladu z zakonom o zakonski zvezi in družinskih razmerjih in Zakonom o splošnem upravnem postopku se otrok odvzame očetu ali materi oziroma obema, če zanemarita otrokovo varstvo in vzgojo ali če je iz drugih pomembnih razlogov to v otrokovo korist,(A34)*" je direktorica CSD odgovorila na postavljeno vprašanje.

Zakaj stara starša nista primerna, da bi otroka živela pri njiju? "*V prvi vrsti zasledujemo otrokovo dobrobit in v prvo iščemo možnosti namestitve znotraj sorodstvene mreže. V kolikor to ni možno, otroka namestimo v okolje, kjer bo v največji meri zagotovljen njegov fizičen in psihičen razvoj(A35),*" je odgovorila Hartman Koletnikova.

Imata stara starša možnost pritožbe? *"Stara starša sta sorodnika in nista stranki v postopku. V tem primeru je to oče,"* pravi.

Kako bodo organizirali srečanja med otrokoma ter babico in dedkom? *"Otroci imajo pravico do stikov s sorodniki, zato bodo ti stiki tudi vzpostavljeni, v kolikor bo izražen interes s strani starih staršev.(A36)"*

Kakšno psihološko pomoč nudijo otrokoma, ki sta se znašla v rejništvu - brez slovesa in stikov z znanimi osebami? *"Otroci imajo v teh primerih na voljo vso psihološko pomoč, ki jo potrebujejo,"(A37)* je odgovorila.

Kakšno pomoč lahko nudijo dedku in babici? *"Razumemo stisko starih staršev. Že v preteklosti jim je bila ponudena vsa pomoč in podpora in tudi sedaj se lahko vedno obrneta na nas,"(A38)* je še odgovorila in poudarila, da lahko odgovarja le na splošno, saj mora spoštovati konvencijo OZN o otrokovih pravicah ter tako zaščititi otroke pred izpostavljanjem v javnosti.

'Starostni pogoj v zakonu ni določen in to tudi ni bil poglobitni razlog za odločitev o namestitvi otrok v rejniško družino'

Ali je v zakonu določena starostna omejitev za osebe, ki bi lahko prevzele skrb za otroke družinskih članov? Kaj se v teh primerih še preverja?

"Starostni pogoj v zakonu ni določen in to tudi ni bil poglobitni razlog za odločitev o namestitvi otrok v rejniško družino.(A39) V takšnih primerih se pri namestitvi otroka v družino upošteva finančna stabilnost, ustrezni bivalni pogoji, da jim ni odvzeta poslovna sposobnost in njihov motiv za rejništvo. (A40) Pomembno je tudi razumevanje rejnikov, da biološkim staršem ni odvzeta roditeljska pravica in da se otrok lahko kadarkoli vrne v svojo družino, če so za to izpolnjeni pogoji(A41)," nam je odgovorila direktorica.

Ali ima starš, ki je v zaporu ali morda na kakšnem zdravljenju, še vedno starševske pravice?

"Staršu, ki je v zaporu ali na zdravljenju, se ne odvzame roditeljska pravica. To stori sodišče, če ugotovi, da je to v otrokovo korist.(A42) Center za socialno delo v skladu z zakonom o zakonski zvezi in družinskih razmerjih in zakonom o splošnem upravnem postopku lahko odvzame očetu ali materi oziroma obema staršema otroka, če ta zanemarita otrokovo varstvo in vzgojo ali če je iz drugih pomembnih razlogov to v otrokovo korist. (A43) Center v takšnih primerih najprej išče možnost primerne namestitve otroka v okviru sorodstvene mreže. Če za to ni pogojev, poišče za to primerno rejniško družino," nam je odgovorila.

Ali se lahko roditelj otroka, ki je v zaporu ali na kakšnem zdravljenju, pritoži na odločbo CSD in zahteva, da njegovega otroka vzgajajo izbrani družinski člani?

"Starš se lahko na odločbo CSD pritoži v roku 15 dni po prejemu odločbe in sicer na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, (A44)" nam je še na splošno razložila direktorica CSD.

Kaj pravijo na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti?

Na ministrstvu poudarjajo, da je ključno vodilo ministrstva in tudi vseh državnih organov pri svojem delovanju izključno korist otroka. (A45) *"Če otroci iz kakršnih koli razlogov ne morejo živeti s svojimi starši, center za socialno delo otrokom poišče najprimernejšo namestitev.(A46) CSD najprej preveri, ali bi bilo za otroka bolje, če živi pri sorodnikih.(A47) Če CSD in druge pristojne službe ocenijo, da bi ravno tovrstna namestitev na otroka slabo vplivala ali pa mu ne bi nudila ustreznega okolja za njegov nadaljnji psihofizični razvoj, potem se lahko odloči za namestitev v povsem novo okolje (A48) (npr. v rejniško družino..),"* pojasnjujejo.

Poudarjajo pa, da v nobenem primeru starost rejnika ni zakonsko določena in ne more biti odločilna pri odločanju o tem, pri komu bo otrok živel. (A49)

Ob tem pa še dodajajo, da vseh podrobnosti konkretnega primera ne poznajo, zato ga tudi ne morejo komentirati.(A50) Je pa ministrica Anja Kopač Mrak že zahtevala zahtevala podrobno poročilo. *"Kot so ji v prvem odzivu CSD Velenje zagotovili, pa je v tem trenutku za otroka dobro poskrbljeno.(A51) Bo pa ministrstvo v primeru pritožbe odločalo kot drugostopenjski organ,"* še pojasnjujejo na ministrstvu.

Varuh bo preveril odločitev CSD-ja o premestitvi dveh dečkov k rejnikom (RTVSLO) 31.3.2016

Razlogov za odločitev na centru za socialno delo ne razkrivajo. (B1)

Varuh človekovih pravic bo preveril, kako je bila sprejeta odločitev o namestitvi dveh dečkov, ki sta ostala brez mame, v rejniško družino. (B2)

Pri tem ga bo zlasti zanimalo, kako je velenjski center za socialno delo, ki je sprejel odločitev, ugotovil največjo korist otrok, so zapisali pri varuhu. (B3)

Mediji so namreč poročali, da je center za socialno delo dečka, ki sta lanskega decembra ostala brez matere, ker jo je umoril njun oče(B4), na skrivaj odpeljal iz vrtca in ju dodelil rejniški družini. (B5)

Center je dečka, stara tri in pet let, sicer takoj po družinski tragediji v začasno skrbništvo dodelil staršema umorjene 33-letne ženske v kraju pri Slovenj Gradcu, kjer sta prebivala zadnje tri mesece. (B6)

Stikov ne nameravajo preprečevati

Direktorica velenjskega centra za socialno delo Lidija Hartman Koletnik je za Večer povedala, da so skušali s starima staršema glede rejništva fantov vseskozi sodelovati, a sodelovanje nato ni bilo več mogoče, ker da nista hotela slišati o nobeni drugi možnosti, kot o tem, da otroka odraščata pri njiju. (B7)

Center pa taki rešitvi po njenih besedah ni bil naklonjen, saj naj bi bila dedek in babica prestara, da bi lahko skrbela za otroka. (B8) Babica je namreč stara 56, dedek 60 let. *"Zato smo sprejeli odločitev, da otroka dodelimo v rejniško družino, saj jima želimo normalen razvoj, (B9)"* je dejala za časopis. Povedala je še, da za zdaj ne želijo povedati, v katero rejniško družino so dali fanta, v prihodnje pa starim staršem ne nameravajo preprečevati stikov z vnukoma. (B10)

Starost babice in dedka naj ne bi bila vzrok

Za Radio Slovenija je Hartman Koletnikova pojasnila, da so se odločali na podlagi tega, kaj bi bilo otrokoma v največjo korist.(B11) *"Poudariti moram, da smo odločitev sprejeli timsko in tudi ne na hitro, ampak preudarno - v smeri, da naredimo najboljše za blaginjo otrok(B12),"* je dejala.

Njuna starost, ki je bila sprva omenjena, pa po besedah direktorice CSD-ja ni vzrok za namestitev otrok k rejnikom(B13), je poročala Maja Nabernik.

Kako je CSD ugotovil največjo korist otrok?

Pri varuhu so v sporočilu za javnost napovedali, da bodo preverili, kako je center ugotovil največjo korist otrok, "ki mora biti glavno vodilo pri odločanju o njihovih pravicah".(B14)

Pri tem pa so opozorili, da sme varuh le izjemoma posegati v odprte pravne postopke, nikakor pa ne more vsebinsko spreminjati odločitev, ki so jih v zvezi z uresničevanjem pravic posameznikov sprejeli pristojni organi.(B15) Kot so pojasnili pri varuhu, bodo stališče o tem, ali so bile v navedenem primeru kršene pravice otrok, oblikovali po pridobitvi vseh zahtevanih informacij. (B16)

Varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer je ob tem dodatno poudarila, da je treba odvzeme in namestitve otrok v rejniške družine ali v ustrezne institucije izvajati z največjo mero občutljivosti, pri tem pa otrok ne "dodatno travmatizirati".(B17) *"Ti otroci so bili že do odločitve o namestitvi podvrženi različnim travmatičnim zgodbam. (B18) Javni uslužbenci in predstavniki različnih organov morajo vedno in povsod slediti načelu dobrega upravljanja in v takšnih primerih tudi največji koristi otrok(B19),"* je poudarila Nussdorferjeva.

Odzvala se je tudi Akademija za strateške študije in sporočila, da je na generalno policijsko upravo prijavila utemeljen sum storitve kaznivega dejanja prekoračitve pooblastil z zlorabo

uradnega položaja. (B20) Meni namreč, da je center babici in dedku dečka odvzel nezakonito in samovoljno. (B21)

Otroka sta se v vrtec dobro vključila

Ravnateljica slovenjegraškega vrtca, od koder so odpeljali otroka, sicer pravi, da sta se tri- in petletnik, v dveh mesecih, kar sta obiskovala vrtec, dobro vključila v skupini in sodelovala. (B22) V vrtcu so se prvič soočili z izkušnjo selitve otrok v rejniško družino. (B23)

"Otrokoma smo omogočili, da sta se od nas poslovila v lepem okolju, brez solz in v spremstvu vzgojiteljice. (B24) Sama selitev v rejniško družino ni potekala nič stresno za otroke (B25)," je zagotovila.

Babica koroških dečkov vložila dve tožbi zoper državo(25.4.2016) RTVSLO

Zagovornik babice dveh koroških dečkov je na mariborsko sodišče vložil dve tožbi zoper državo. (C1) Dvema CSD-jema ter ministrstvu za delo očita nezakonito, protiustavno ravnanje pri odzvedu otrok. (C2)

Zagovornik babice Velimir Cugmas je vloženi tožbi predstavil na novinarski konferenci (C3) in že na začetku izrazil upanje, da *"pravice ne bo treba iskati vse do Evropskega sodišča"* (C4). Trdi namreč, da je kršen tudi osmi člen konvencije o človekovih pravicah, ki varuje družino, kamor pa so vštet tudi vnuki ter stari starši. (C5)

Predlog za preselitev primera

Otroka sta proti volji starih staršev od konca marca nameščena v rejništvo. (C6) Dedek in babica zdaj želita vzpostaviti vsaj stike z njim. Odvetnik je povedal, da so že 8. aprila na Center za socialno delo (CSD) Slovenj Gradec podali predlog za stike, ob tem pa zaradi nezaupanja v oba že vpletena centra predlagali, da bi primer preselili v Celje, Slovenske Konjice ali Šentjur. (C7)

"Pristojna ministrica je dolžna o tem odločiti, a se to vse do 18. aprila ni zgodilo. Takrat je bila babica povabljen v velenjski center, kjer so ji ponudili uro stikov tedensko, kar pa je odločno premalo, (C8) ter ji zgolj izdali potrdilo, da se je poravnalnega postopka udeležila, vendar da dogovor ni mogoč (C9)," je povedal Cugmas.

Stara starša sta po njegovih besedah poravnalni predlog zavrnila, saj bi sicer izgubila stik z otroki. (C10) V začasni odredbi namreč zahtevata vsakodnevni stik med 15. in 18. uro ter prevzem v petek ob 18. uri in vrnitev otrok v nedeljo ob 18. uri.

Ob tem ji še naprej niso povedali, kdo je rejnik in skrbnik otrok, čeprav po Cugmasovih besedah sodnega postopka brez rejnika ni mogoče začeti. (C11) Ker je vendarle prišel do imena skrbnika,

so prav danes dopolnili že v četrtek predloženo vlogo, ki so jo posredovali celjskemu okrožnemu sodišču.(C12)

Za odvzem roditeljske pravice očetu

Na tamkajšnje tožilstvo so predložili tudi vlogo za začetek postopka odvzema roditeljske pravice očetu(C13), ki je zaradi utemeljenega suma umora matere v priporu, a so mu na tožilstvu odgovorili, da je za to še prehitro. Po njegovem mnenju je najverjetnejši razlog v dejstvu, da se s tako zadevo doslej še niso ukvarjali, so pa vlogo odstopili po njihovem mnenju krajevno pristojnemu velenjskemu okrajnemu sodišču, na njegovo zahtevo pa je bila nato odstopljena celjskemu okrožnemu sodišču.

Odvetnik Marije Otorepec trdi, da za odvzem roditeljske pravice očetu ni potrebna pravnomočna obsodba za umor, pač pa utemeljen sum umora(C14), saj je dokazni standard v nepravnih postopkih bistveno nižji kot v kazenskih zadevah. Po njegovem mnenju je prav odločitev o odvzemu roditeljske pravice ključna, oče je namreč soglašal s predajo otrok v rejništvo(C15), vendar lahko to stara starša samo predlagata. To namreč lahko zahteva samo pristojni CSD ali tožilstvo, lahko pa sodišče samo sproži postopek po uradni dolžnosti. (C16)

Državni organi: ni nepravilnosti

CSD Velenje je dečka, stara tri in pet let, ki sta bila po umoru matere decembra lani v Velenju pri starih starših na Koroškem, konec marca namestil v rejništvo proti volji starih staršev.(C17) To je sprožilo buren odziv javnosti.(C18) Inšpekcijski nadzor je pozneje pokazal, da je bila odločitev strokovna in zakonita ter v največjo korist obeh otrok.(C19) Tudi varuh človekovih pravic ni ugotovil kršitev pravic otrok. (C20)

Šumečnik: Prepričan sem, da nihče ni delal ne na škodo otrok ne na škodo vlagateljev(25.5.2016) 24UR

Upravna inšpekcija je ugotovila nezakonito ravnanje CSD Slovenj Gradec, ministrica Kopač Mrakova pa je že sprejela odstop direktorja CSD Jurija Šumečnika. Ta je še vedno prepričan, da strokovne službe v centru delajo zelo dobro.

Šumečnik je dejal, da je še vedno prepričan, da strokovne službe v centru delajo zelo dobro. (D1) "Prepričan sem, da nihče ni delal ne na škodo otrok ne na škodo vlagateljev(D2)," je dejal. Glede na mnenje upravne inšpekcije pa sprejema objektivno odgovornost(D3) - tudi zato, ker "je splošna javnost zaradi tega primera že preveč razgreta". (D4)

Upravna inšpekcija je ugotovila nezakonito ravnanje Centra za socialno delo (CSD) Slovenj Gradec pri obravnavi vloge, ki so jo podali stari starši dečkov iz Velenja za izdajo dovoljenja za

izvajanje rejniške dejavnosti.(D5) Direktor CSD Jurij Šumečnik je zaradi objektivne odgovornosti ponudil svoj odstop, ministrica Anja Kopač Mrak pa ga je sprejela. (D6)

CSD Slovenj Gradec je matičen center starih staršev dečkov iz Velenja.(D7) Po besedah ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Kopač Mrakove je inšpekcija ugotovila, da slovenjgraški center za socialno delo ni pravočasno posredoval vloge v reševanje pristojnemu organu (D8), to je ministrstvo za delo.

Zaradi tega je v tem postopku kršil pravice starim staršem dečkov iz Velenja do odločanja v zakonitem roku(D9), je dejala ministrica v izjave za medije. Ministrstvo je zapisnik upravne inšpekcije inšpektorata za javni sektor prejelo danes.

Kopač Mrakova je ob tem opozorila, da je ministrstvo 11. aprila odločilo o zahtevi vlogi babice velenjskih dečkov. Na odločitev ministrstva, ki ni izdalo dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti(D10), se je odvetnik starih staršev pritožil(D11) in postopki tečejo na sodiščih, je še dejala ministrica.

Gre namreč za zgodbo o odvzemu tri- in petletnega dečka iz Velenja, ki sta prebivala pri starih starših na Koroškem potem, ko je njun oče decembra lani umoril mater(D12). Velenjski center za socialno delo je 30. marca oba dečka namestil v rejništvo proti volji starih staršev. (D13)

Na to se je javnost burno odzvala(D14), vendar pa socialna inšpekcija in varuh človekovih pravic nista odkrila nezakonnosti ali kršenja pravic otrok v tem postopku(D15). Upravno sodišče pa je nato odločilo, da je bilo s tem, ko sta bila otroka "odvzeta" iz vrtca in nameščena v rejniško družino, poseženo v pravico babice do družinskega življenja(D16). Ob tem pa je zavrnilo babičino zahtevo, da otroka vrnejo k njej(D17). Tako CSD kot zagovornik babice sta napovedala pritožbo na odločitev sodišča. (D18)

'Naj se ne konča le z odstopi'

Odvetnik babice dveh dečkov, ki ju je Center za socialno delo Velenje namestil v rejništvo, Velimir Cugmas ob današnjem odstopu Šumečnika opozarja, da se celotna zadeva ne sme končati z odstopi. Cilj je vrnitev dečkov starima staršema(D19), je dejal.

"Zdaj se je začelo tisto, kar bi se moralo že 5. aprila, ko sem ministrici za delo Anji Kopač Mrak vse pojasnil in dokazal," je dejal Cugmas.

Po njegovih besedah bi morali poleg Šumečnika odstopiti tudi vsi drugi, ki so v obravnavanem postopku sodelovali, vključno z ministrico za delo, družino in socialne zadeve ter njenimi sodelavci(D20). *"Tudi zanje se zahteva isti standard kot za direktorja CSD Slovenj Gradec,"* je dejal.

Dogovarjanje o stikih z dečkoma prenesli na CSD Šentjur

Ministrstvo za delo je odobrilo, da se krajevna pristojnost za dogovarjanje o stikih starih staršev z dečkoma iz Velenja prenese s Centra za socialno delo (CSD) Velenje na CSD Šentjur(D21), so potrdili na ministrstvu. Narok za določitev začasne odredbe o stikih(D22) pa je na celjskem sodišču razpisan za 15. junij, je potrdil odvetnik Cugmas.

Odvetnik babice dečkov, ki ju je velenjski CSD konec marca letos proti volji starih staršev napotil v rejništvo, Cugmas, je potrdil, da je prvi sestanek starih staršev in odvetnika na CSD Šentjur že bil, "*a brez skrbnice, rejnikov in le s psihologinjo in socialno delavko*".(D23)

Pojasnili so tudi, da se je na sodbo upravnega sodišča, ki je odločilo, da je bil odvzem dečkov v nasprotju z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter ustavo, že pritožil(D24) v delu, ki se nanaša na zavrnitev zahtevka babice, da se otroka vrneta k njej. (D25)

Pritožbo na to sodbo je sicer napovedal tudi CSD Velenje, saj meni, da "*z odvzemom otrok očetu in namestitvijo v rejniško družino z ničemer ni bilo poseženo v pravico do družinskega življenja babice(D26)*". Ob tem CSD navaja, da je ugotovitev sodišča, da je bila babici kršena pravica do družinskega življenja, nejasna. (D27)

Pravnica Barbara Rajgelj v zvezi s sodbo pravi, da je sodišče nedvoumno, da je CSD z golim dejanjem, brez odločitve, torej ne da bi bil do konca izpeljan upravni postopek, v katerem bi bilo odločeno o vlogi babice za rejništvo, nepričakovano in nenapovedano posegel v družinsko skupnost starih staršev in vnukov. (D28) Kot je še dejala za današnji *Večer*, pravica do družinskega življenja v Evropski konvenciji o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah ni po naključju obravnavana skupaj s pravico do zasebnosti. (D29) Obe varujeta človeka in njegovo razmerje z bližnjimi pred prekomernimi posegi države.

Pravico do družinskega življenja je evropsko sodišče za človekove pravice v preteklosti tako priznalo starim staršem in otrokom, socialnim staršem in njihovim neposvojenim otrokom, neporočenim istospolnim parom. (D30) Skratka, evropsko sodišče družinsko življenje razume precej širše, kot so ga razumeli uradni organi v primeru dečkov iz Velenja, (D31) ugotavlja Ragljeva.

Upravna inšpekcija ugotovila kršitve, zastopniki starih staršev vztrajajo: Hočemo odstopo! (21.6.2016) 24UR

Pri obravnavi primera dveh velenjskih dečkov je upravna inšpekcija v nadzoru ugotovila, da je CSD Velenje pri izdaji ene odločbe kršil pravila upravnega postopka. V centru pravijo, da

"nobeden od do sedaj opravljenih nadzorov ni ugotovil nepravilnosti pri delovanju centra v največjo korist otrok."

Pri obravnavi primera dveh dečkov, ki ju je CSD Velenje konec marca namestil v rejništvo, je upravna inšpekcija v nadzoru ugotovila, da je CSD Velenje pri izdaji ene odločbe kršil pravila upravnega postopka. (E1) Med drugim starim staršem ni priznal statusa stranke v postopku, čeprav je odločil o njihovi obveznosti in jim odločbe tudi ni vročil. (E2)

Kot so danes pojasnili na Ministrstvu za javno upravo, pod okrilje katerega spada upravna inšpekcija, je ta v inšpekcijskem nadzoru v Centru za socialno delo (CSD) Velenje presojala le spoštovanje procesnih določb, v ničemer pa njena presoja ni bila povezana z vsebino odločitev. (E3)

Upravna inšpekcija je v nadzoru ugotovila, da je CSD Velenje v upravnem postopku, v katerem je odločal o potrebnih ukrepih za zaščito dveh mladoletnih dečkov, izdal dve odločbi. (E4) Postopek izdaje ene odločbe je bil v celoti izveden v skladu s predpisanim upravnim postopkom. (E5)

V postopku izdaje druge odločbe pa je inšpekcija med drugim ugotovila, da CSD Velenje v eni točki ni navedel pravne podlage iz materialnega predpisa in da zaradi pomanjkljive obrazložitve ni izkazal, da so izpolnjeni pogoji za odločitev ter da pritožba zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve. (E6)

Prav tako CSD Velenje starim staršem ni priznal statusa stranke v upravnem postopku, čeprav je odločil o njihovi obveznosti in jim odločbe tudi ni vročil. (E7) Pri izdaji druge odločbe je tako prišlo do kršitev pravil upravnega postopka, ugotavlja inšpekcija (E8), ki je CSD Velenje že odredila takojšnjo vročitev odločbe starim staršem.

Upravna inšpektorica je v inšpekcijskem nadzoru ugotovila tudi večkratne kršitve uredbe o upravnem poslovanju(E9), so še pojasnili na ministrstvu.

Zastopniki starih staršev zahtevajo odstop: Že ves čas opozarjamo, da gre za kršenje osnovnih človekovih pravic

V Odboru za pravice vnukov in starih staršev so se ostro odzvali.(E10) Kot pravijo, so že na začetku opozarjali na proti-pravno in neživljenjsko stanje, ker stari starši niso smeli biti stranka v postopku in jim je CSD Velenje s tem odvzel pravico do skupnega družinskega življenja. (E11) *"Ministrica je za "umiritev" situacije sicer žrtvovala direktorja CSD Slovenj Gradec, vendar nevzdržno stanje za otroka in stare starše s tem ni odpravljeno(E12), zato v Odboru za pravice vnukov in starih staršev zahtevamo takojšen odstop vodstev obeh CSD, sekretarke skupnosti CSD ter vodje socialne inšpekcije, ki je pri nadzoru napačno in za otroke škodljivo ugotovil, da je*

center ravnal strokovno in zakonito. (E13) Prav tako zahtevamo odstop ministrice Anje Kopač Mrak, katere objektivna in subjektivna odgovornost je na dlani že po tiskovni konferenci, na kateri je z ostalimi službami zagovarjala sporno odločitev o odvzemu otrok babici in dedku," sporočajo. (E14)

Gibanje je v Državni zbor že vložilo Novelo zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, s katero odpravlja možnosti takih nezakonitih postopkov in upošteva pomen razširjene družine, še posebej odločitve starih staršev v primerih kot poteka pri koroških otrocih.(E15) V tem predlogu je tudi možnost, da stari starši posvojijo svoje vnuke. *"Za obravnavo te Novele zakona v Državnem zboru bo potrebno zbrati 5000 podpisov, ki jih bo Gibanje za otroke in družine.si začelo zbirati s 1. Septembrom. (E16) Že sedaj vabimo k podpisu vse, ki želite obvarovati otroke in vnuke pred podobnimi postopki, kot so jih izpeljali v primeru koroških dečkov, tako centra za socialno delo kot proti-družinsko Ministrstvo, ki ga vodi dr. Anja Kopač Mrak,(E17)" zaključujejo.*

CSD Velenje: Upravna inšpekcija ni ugotovila nepravilnosti v delu odločbe, ki se nanaša na odvzem mladoletnih otrok

Direktorica CSD Velenje Lidija Hartman Koletnik je v odzivu izpostavila, da je inšpekcija ugotovila kršitve pravil upravnega postopka, ni pa se opredeljevala do strokovnosti odločitev CSD Velenje. (E18) O ugotovitvah vseh nadzorov bo seznanila svet zavoda, ki se bo odločil o zaupnici njej. (E19)

Kot je v sporočilu za javnost podrobneje pojasnila Hartman Koletnikova, je upravna inšpekcija v nadzoru ugotovila, da je CSD v postopku izdaje odločbe kršil pravila upravnega postopka(E20) v delu, kjer je odločil o tem, da otroka do oddaje v rejniško družino bivata pri starih starših, za kar v uvodu in obrazložitvi odločbe ni navedel pravne podlage iz materialnega predpisa.

Prav tako je CSD kršil pravila upravnega postopka, ko je odločil, da pritožba zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve, ne da bi izkazal, da so za to izpolnjeni pogoji(E21), ki jih zahteva zakon.

Inšpekcija je zato CSD odredila, naj starima staršema mladoletnih otrok takoj po prejemu zapisnika vroči odločbo, izdano 21. marca letos, in da poskrbi za pravilno izvajanje določb zakona o upravnem postopku in določb uredbe o upravnem poslovanju, v zvezi s katerimi so bile ugotovljene kršitve. (E22)

Hartman Koletnikova je pojasnila, da je upravna inšpekcija v nadzoru presojala pravilno uporabo določb zakona o upravnem postopku in je ugotavljala postopkovne napake (E23), ni pa se opredeljevala do strokovnosti odločitev CSD, ker ne sodi v obseg nadzora upravne inšpekcije.

(E24) Pravilnost izbire in izvedbe ukrepov za zaščito otrok je preverjala socialna inšpekcija.
(E25)

"Ukrepe, ki jih je naložila upravna inšpekcija, smo na centru za socialno delo že pričeli izvajati. (E26) Pri svojih odločitvah smo ves čas zasledovali najboljšo korist otrok. (E27) Nobeden od do sedaj opravljenih nadzorov ni ugotovil nepravilnosti pri delovanju centra v največjo korist otrok(E28)," je zapisala Hartman Koletnikova, ki bo o ugotovitvah inšpekcijskih nadzorov seznanila svet zavoda(E29). Ta bo, kot je navedla direktorica, odločil o tem, ali kot direktorica še uživa zaupanje.(E30)

Na CSD so zapisnik o opravljenem inšpekcijskem nadzoru prejeli v ponedeljek.

Odvetnik babice dečkov: Zame to ni nič novega

Za odvetnika babice dečkov, ki sta v rejništvu, Velimirja Cugmasa ugotovitve upravne inšpekcije niso presenečenje. (E31) Medtem sam širše v zvezi s primerom pričakuje prednostno obravnavo pritožbe na ustavnem sodišču.

"Zame to ni nič novega," se je odzval odvetnik Cugmas in poudaril, da je o vsem tem že aprila pisal ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Anji Kopač Mrak. Po njegovem mnenju se tako tudi pri tem kaže "počasnost upravnih organov". (E32) Poudaril je, da babica še vedno ne ve, kje sta dečka v rejništvu, videla ju ni od konca marca, ko sta bila nameščena pri rejnikih, prav tako še ni odločeno o stikih dečkov z babico oz. starima staršema.(E33)

Cugmas je ob tem ponovno izpostavil, da so babici in otrokom kršene pravice. (E34) Posebej je izpostavil kršenje konvencije o otrokovih pravicah, ki pravi, da je v primeru odvzema otroka nujno obvestiti ožjega družinskega člana, kje otrok je. (E35) *"Še danes babica ne ve, kje otroka sta,"* je dejal odvetnik, ki je prejšnji teden na ustavno sodišče dal pritožbo, potem ko je vrhovno sodišče zavrnilo njegovo pritožbo zoper sklep upravnega sodišča o zavrnitvi njegove zahteve za začasno odredbo. Zahteval je namreč takojšnjo vrnitev dečkov k babici do pravnomočne odločitve (E36) v tej zadevi. Cugmas pričakuje, da bo ustavno pritožbo prioriteto rešilo.

Ministrica Kopač Mrakova pričakuje ukrepanje direktorice CSD Velenje

Ministrica Kopač Mrakova je izrazila pričakovanje, da bo direktorica CSD Velenje *"v celoti spoštovala"* izrečene ukrepe inšpekcije *"in jih odgovorno izvršila"*. (E37)

"Vsi izrečeni ukrepi, ki jih je priporočila inšpekcija, se nanašajo na CSD Velenje, ki je postopek namestitve vodil samostojno," še dodaja ministrica.

Dečka CSD konec marca letos odpeljal v rejništvo

Kot smo že poročali, so za mladoletna dečka iz Velenja od konca decembra lani po umoru njune matere skrbeli stari starši po materini strani na Koroškem. (E38) Konec marca letos pa je dečka Center za socialno delo (CSD) Velenje brez vednosti starih staršev iz vrtca odpeljal v rejništvo (E39), kar je sprožilo buren odziv javnosti. (E40)

Nadzor primera s strani socialne inšpekcije je nato pokazal, da je bila odločitev strokovna in zakonita ter v največjo korist obeh otrok. (E41) Tudi varuh človekovih pravic ni ugotovil kršitev pravic otrok. (E42)

Upravna inšpekcija pa je ugotovila nezakonito ravnanje CSD Slovenj Gradec pri obravnavi vloge, ki so jo podali stari starši za izdajo dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti (E43), zaradi česar je odstop ponudil direktor CSD Slovenj Gradec Jurij Šumečnik.(E44)

Upravno sodišče pa je ugotovilo, da so bile z odvzemom dečkov babici kršene ustavne in človekove pravice(E45), vendar sodba zaradi pritožb še ni pravnomočna.

Vrhovno sodišče: odvzem velenjskih dečkov nezakonit. Odvetnik babice zahteva vrnitev otrok k starim staršem (19.10.2016) 24UR

Vrhovni sodniki so v primeru, ki je močno odmeval v slovenski javnosti, ugotovili, da je bil odvzem velenjskih dečkov iz vrtca nezakonit, babici pa so bile kršene ustavne pravice. Medtem ko CSD vztraja, da je najbolj primerno za otroka, da ostaneta v rejniški družini, pa odvetnik babice zahteva vrnitev otrok.

Vrhovno sodišče je v današnji javni razglasitvi sodbe v zvezi s pritožbama Centra za socialno delo (CSD) Velenje in zastopnika babice dečkov iz Velenja navedlo, da je bil odvzem dečkov iz vrtca nezakonit(F1) ter da so bile njuni babici, pri kateri sta živela do odhoda k rejnikom, kršene ustavne pravice. (F2) Kljub temu otroka za zdaj ostajata pri rejnikih. (F3)

Odvetnik babice dečkov Velimir Cugmas je po razglasitvi sodbe dejal, da je potrjeno tisto, kar je bistveno, in sicer da je babici kršena ustavna pravica do doma in pravica do zasebnosti. (F4) Sodišču pa zameri, da ni reševalo predhodnega vprašanja. Napovedal je pritožbo oziroma revizijo. (F5)

Odvetnik Cugmas: Otroka bi se morala takoj vrniti starim staršem

Cugmas je dejal še, da se sodbe vrhovnega sodišča spoštujejo, kar pa ne pomeni, da se ne preizkušajo, zadeva pa lahko pride tudi do evropskega sodišča za človekove pravice. (F6) To bi v tem primeru lahko predstavljalo poseben problem, saj je tu že ugotovljena kršitev

človekove pravice, le odprave te sodišče ne dopust (F7). *"Odprava te konkretne kršitve pa je, da se otroka nemudoma vrneta v dom starih staršev,"* je dejal odvetnik.

Cugmas meni, da bi se otroka morala takoj vrniti k starim staršem. Poudaril je, da stiki niso tisto, kar bi stare starše zadovoljilo, želijo si namreč, da sta otroka vseskozi v njihovi družini, ne pa da ju *"samo enkrat ali dvakrat na mesec vidijo za poldrugo uro"*. (F8) Glede odločitve vrhovnega sodišča poudarja še, da je s tem, ko je kršena človekova pravica babici, avtomatično kršena tudi pravica vnukoma. (F9)

CSD: Najbolj primerno za otroka, da ostaneta v rejniški družini

Dečka še naprej ostajata v rejniški družini, CSD Velenje pa spremlja izvajanje rejništva. (F10) *"Otroka lepo napredujeta, vključena sta v njuno novo bivalno okolje, uspešno pa tudi izvajata stike s starimi starši,"* (F11) je dodala odvetnica CSD. Po njenem mnenju je najbolj primerno za otroka, da ostaneta v sedanji rejniški družini in uspešno ter primerno izvajata stike s starimi starši.

Odvetnica Centra za socialno delo (CSD) Velenje Simona Marko je presenečena nad razsodbo vrhovnih sodnikov, da je bil odvzem velenjskih dečkov iz vrtca nezakonit in da so bile njuni babici zaradi tega kršene ustavne pravice. (F12) Odločitve o morebitni pritožbi še niso sprejeli. Poudarila pa je, da je najbolje za otroka, da ostaneta pri rejnikih.

Če bi babica dečkov iz Velenja uspela s pritožbo na odločitev Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in bi pridobila dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti, bi lahko na CSD znova ugotavljali otrokove koristi. (F13) *"In če se ugotovi, da je v največjo korist otrok, da bi bila umeščena v bivalno okolje, varstvo in vzgojo babici, bi lahko prišlo do premestitve otrok,"* je dodala Markova.

Kaj in kako je odločalo vrhovno sodišče?

Vrhovno sodišče je danes ugotovilo, da je CSD preuranjeno posegel in otroke odvezel starim staršem, saj bi najprej moral počakati na odločitev Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ali dajo starim staršem dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti. (F14)

Ministrstvo je sicer pozneje, 11. aprila, odločilo, da se starim staršem ne izda dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti. (F15) Njihov odvetnik se je na to odločitev pritožil in v tej zadevi teče spor na mariborskem upravnem sodišču. (F16)

Podrobneje sodišče pojasnjuje, da je bilo v obravnavani zadevi med tožnico in mladoletnima otrokoma vzpostavljeno tesno in pristno razmerje, ki se je izrazilo tudi v bivanju otrok in skrbi zanje v času, ko starši zanje niso več mogli skrbeti od konca leta 2015 do namestitve otrok v

rejniško družino dne 30. 3. 2016. (F17) To razmerje je sicer preseglo običajno razmerje med starimi starši in njihovimi vnuki, zato je glede na posebne okoliščine tega primera nastalo družinsko življenje, ki je tožnici zagotavljalo pravno varstvo najmanj v tem, da bi ji bilo treba omogočiti nadaljnji razvoj takega razmerja, (F18) kolikor to ne bi bilo v nasprotju z interesi otrok.

Prav tako sodišče ugotavlja, da je tožnica z vlogo za pridobitev dovoljenja za opravljanje rejništva za navedena mladoletna otroka želela urediti nadaljnje bivanje mladoletnih otrok pri njej v rejništvu kot trajnejši obliki vzgoje in oskrbe otrok. (F19) Pravica do družinskega življenja je tako tožnici zagotavljala, da do odločitve o njeni vlogi v razmerje med njo in njenima vnukoma s strani tožene stranke ne bo poseženo brez utemeljenih in izkazanih razlogov. (F20)

Vrhovni sodnikii: CSD je ukrepal preuranjeno

Vrhovno sodišče je pritožbo Cugmasa na zavrnitev zahteve za izdajo začasne odredbe, s katero bi otroka do pravnomočnosti odločitve vrnilo k babici, zavrnilo. (F21). Kot so poudarili v sodbi, odločba o dovoljenju za rejništvo ni bila predmet upravnega spora, o katerem je po pritožbi odločalo še vrhovno sodišče.

Sodišče še navaja, da čeprav je toženka uveljavljala, da je imela za svoje dejanje prevzema in namestitve otrok v rejniško družino podlago v izdani upravni odločbi (z dne 21. 3. 2016), je bilo z navedeno odločbo odločeno, da se otroci namestijo v rejniško družino, ne pa tudi, h komu se bodo otroci namestili v rejništvo. (F22) To pa pomeni, da iz te odločitve ne izhaja, da se ne bi mogli (oziroma morali) namestiti v rejništvo k tožnici, če bi pridobila dovoljenje za opravljanje rejništva. Prav tako s to odločbo ni bilo odločeno, da je ta ukrep potreben zaradi tega, ker bi bilo nadaljnje bivanje otrok pri tožnici že tedaj v nasprotju z njihovo koristjo. Ta odločba toženi stranki torej ni onemogočala, da bi se namestitev otrok v drugo rejniško družino izvršila šele tedaj, ko bi bilo odločeno o vlogi tožnice za dovoljenje za opravljanje rejništva za mladoletna otroka.

Glede na navedeno bi ob ustavno skladni razlagi zakonov tožena stranka morala s spornimi dejanji počakati do dokončne odločitve pristojnega organa o vlogi tožnice za opravljanje rejništva glede njenih vnukov. (F23) Ta dejanja bi lahko pred tem izvršila le, če bi takojšnjo izvršitev narekovali interesi samih mladoletnih otrok, vendar pa te okoliščine niso bile podane. Zato navedenih dejanj prevzema mladoletnih otrok v vrtcu in njihove namestitve v drugo rejniško družino tožena stranka tedaj ne bi smela izvršiti.

Pravico otrok do starih staršev, pa tudi pravico starih staršev do otrok, je treba varovati ne le pred posegi države temveč tudi z aktivnim ravnanjem in skrbjo državnih organov. (F24)

Vrhovno sodišče v ralsodbi v primeru odvzetih dečkov

S tem je preuranjeno posegla v razmerje med tožnico in mladoletnima otrokoma in s tem v pravico pritožnice do družinskega življenja. Ta dejanja, ki jih je mogoče glede na dejansko stanje obravnavane zadeve opredeliti tudi kot dejanski odvzem otrok tožnici, so bila torej nezakonita. (F25)

Sodnik Kerševan: Babica ima vse možnosti, da dobi rejništvo

Vrhovni sodnik Erik Kerševan je ob tem babici na izreku dejal, da tudi ugotovitev kršitve ustavnih pravic pomeni določeno zadoščenje in bo lahko podlaga za urejanje razmerij med njo in vnuki. (F26)

Glede maja letos vložene tožbe na Upravno sodišče v Mariboru, s katero terja rejništvo babice, je Cugman dejal, da doslej v zvezi s tem ni bilo še nič odločeno, postopek pa po odvetnikovih besedah "neutemeljeno miruje". (F27)

Ob tem je poudaril, da če bo uspela z upravnim sporom na mariborskem sodišču in bo dobila dovoljenje za rejništvo, bi ji glede na odločitev vrhovnega sodišča o kršenju ustavnih pravic do družinskega življenja nato morali dodeliti otroke. (F28)

CSD Velenje je 30. marca letos bratca iz Velenja iz vrtca odpeljal k rejniški družini brez vednosti starih staršev s Koroške, pri katerih sta po tragediji v družini, ko sta izgubila mamo, bivala. (F29)

Cugmas je nato na Upravno sodišče v Mariboru vložil tožbo, s katero je terjal ugotovitev, da je CSD Velenje z odvzemom otrok ravnal nezakonito in tako posegel v otrokove pravice v razmerju do babice. (F30) Hkrati je zahteval izdajo začasne odredbe, na podlagi katere bi se dečka do pravnomočnosti odločitve vrnila k starim staršem, oz. je zahteval vrnitev v prvotno stanje. (F31)

Z današnjo odločitvijo vrhovnega sodišča je postala pravnomočna odločitev Upravnega sodišča v Mariboru, ki je 11. maja letos odločilo, da so bile z odvzemom dečkov kršene ustavne in človekove pravice njuni babici do družinskega življenja. (F32) Ni pa ugodilo zahtevi, da se dečka do pravnomočnosti odločitve vrneta k starim staršem, ampak je zapisalo, da bodo o tem tekli posebni postopki. (F33)

Na odločitev upravnega sodišča sta se na vrhovno sodišče, ki v nadaljnjih postopkih odloča o pritožbah v zvezi s sodbami upravnih sodišč, pritožila pravna zastopnika tako CSD Velenje kot babice dečkov. (F34)

CSD Velenje se je na sodbo pritožil, ker je menil, da z odvzemom otrok očetu in namestitvijo v rejniško družino *"z ničemer ni bilo poseženo v pravico do družinskega življenja babice"* ter da je ugotovitev sodišča, da je bila babici kršena pravica do družinskega življenja, nejasna. (F35). Ob

tem je CSD izpostavil še, da je upravno sodišče odločalo le o obsegu posega v pravico do družinskega življenja babice in da ni bila predmet presoje zakonitost ali nezakonitost odločanja CSD Velenje glede namestitve otrok v rejniško družino. (F36)

Cugmas pa se je na vrhovno sodišče pritožil zaradi zavrnjene zahteve za izdajo začasne odredbe, s katero bi otroka do pravnomočnosti odločitve vrnili k babici.(F37) To pritožbo je vrhovno sodišče že zavrnilo junija letos, v odločitvi pa je takrat med drugim zapisalo, da vrhovno sodišče v tem postopku ne more odločiti o tem, kje naj se namestita otroka, saj to izhaja iz odločbe, ki je določila, da se otroka namestita v rejniško družino. Zapisalo je tudi, da ne more odločiti, da se otroka (začasno) namestita k pritožnici, saj ta takrat ni imela potrebnega dovoljenja za opravljanje rejništva. (F38)

Medtem sta dečka pri rejniški družini in se glede na dogovore srečujeta s starimi starši. (F39)

Oče dečkov, ki sta mu bila otroka pravno-formalno odvzeta, pa je v priporu zaradi suma, da je decembra lani v Velenju umoril mater dečkov, zoper njega pa sojenje poteka pred okrožnim sodiščem v Celju. (F40)

Vrhovno sodišče: CSD velenjska dečka odvezel prenačljeno (19.10.2016) RTVSLO

Vrhovno sodišče je odločilo, da je bil odvzem dečkov nezakonit - CSD bi moral najprej počakati na odločitev ministrstva, ali dajo starim staršem dovoljenje za rejniško dejavnost.

Vrhovno sodišče pa je zavrglo pritožbo odvetnika starih staršev na zavrnitev zahteve za izdajo začasne odredbe, s katero bi otroka do pravnomočnosti odločitve vrnili k babici. (G1) Kot so poudarili v sodbi, odločba o dovoljenju za rejništvo ni bila predmet upravnega spora, o katerem je po pritožbi odločalo še vrhovno sodišče. Prav tako ni bila predmet tega odločanja sodišča presoja, ali je nadaljnje bivanje otrok pri rejniški družini, v katero sta bila nameščena, v njunem interesu ali ne, saj so presojali zakonitost prvostopenjske sodbe na podlagi dejstev in okoliščin, (G2) ki so veljale v času izdaje sodbe upravnega sodišča.

CSD Velenje je 30. marca letos bratca iz Velenja iz vrtca odpeljal k rejniški družini brez vednosti starih staršev s Koroške, pri katerih sta po tragediji v družini, ko sta izgubila mamo, bivala. (G3) Primer pa je močno razburil slovensko javnost in tudi stroko. (G4)

Vrhovno sodišče je ugotovilo, da je Center za socialno delo (CSD) Velenje prenačljeno posegel in 30. marca letos otroke odvezel starim staršem, saj bi najprej moral počakati na odločitev ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. (G5) Ministrstvo je sicer pozneje, 11. aprila, odločilo, da se starim staršem ne izda dovoljenje za izvajanje rejniške

dejavnosti(G6) - zaradi te odločitve sicer po pritožbi teče spor na mariborskem upravnem sodišču.

Vrhovno sodišče pa je v današnji javni razglasitvi sodbe v zvezi s pritožbama velenjskega CSD-ja in Velimirja Cugmasa, zastopnika babice dečkov iz Velenja, navedlo, da je bil odvzem dečkov iz vrtca nezakonit (G7) in da so bile njuni babici, pri kateri sta živela do odhoda k rejnikom, kršene ustavne pravice. (G8)

Otroka ostajata pri rejnikih

Ob tem pa je vrhovno sodišče zavrglo pritožbo Cugmasa na zavrnitev zahteve za izdajo začasne odredbe, s katero bi otroka do pravnomočnosti odločitve vrnili k babici.(G9) Kot so poudarili v sodbi, odločba o dovoljenju za rejništvo ni bila predmet upravnega spora, o katerem je po pritožbi odločalo še vrhovno sodišče.

Prav tako ni bila predmet tega odločanja sodišča presoja, ali je nadaljnje bivanje otrok pri rejniški družini, v katero sta bila nameščena, v njunem interesu ali ne, saj so presojali zakonitost prvostopenjske sodbe na podlagi dejstev in okoliščin, ki so veljale v času izdaje sodbe upravnega sodišča. (G10)

Dodajajo, da morajo o najboljšem interesu otrok presojati pristojni organi, ki so tudi specializirani za takšne odločitve. (G11) Pri tem pa so pripomnili, da "tako skrbnica kot druge pristojne osebe zagotavljajo, da sta sedanje bivanje in razvoj otrok dobro urejena in da stiki s starimi starši in drugimi sorodniki redno potekajo". (G12)

Vrhovni sodnik Erik Kerševan je ob tem babici na izreku dejal, da tudi ugotovitev kršitve ustavnih pravic pomeni določeno zadoščenje in bo lahko podlaga za urejanje razmerij med njo in vnuki. (G13)

Ob tem je poudaril, da bi ji, če ji bo uspelo z upravnim sporom na mariborskem sodišču in bo dobila dovoljenje za rejništvo, glede na odločitev vrhovnega sodišča o kršenju ustavnih pravic do družinskega življenja nato morali dodeliti otroke. (G14)

V čakanju na vsebinsko odločitev

"Nedvoumno je, da je babici prekršena človekova ustavna pravica do doma in pravica do zasebnosti. (G15). Slednje je bistvo vseh prizadevanj v tem postopku. Tisto, kar ni ugodeno in kar je zamera, je, da si je sodišče pilatovsko umilo roke(G16) , saj bi v tem postopku lahko predhodno vprašanje razrešilo samo," je v izjavi po razglasitvi sodbe dejal Cugmas. Predhodno vprašanje je po njegovih pojasnilih to, da bi sodišče lahko odločalo, ali so razmere pri babici in dedku ustrezne za bivanje in razvoj otrok.

Cugmas meni, da bi se otroka morala takoj vrniti k starim staršem. (G17) Poudaril je, da stiki niso tisto, kar bi stara starša zadovoljilo, želita si namreč, da sta otroka vseskozi v njuni družini, ne pa da ju "samo enkrat ali dvakrat na mesec vidita za poldrugo uro". (G18) Glede odločitve vrhovnega sodišča pa poudarja še, da je s tem, ko je kršena človekova pravica babici, avtomatično kršena tudi pravica vnukoma. (G19)

Prednost ima pravica mladoletne osebe

Odvetnica Centra za socialno delo (CSD) Velenje Simona Marko je nad rzsodbo vrhovnih sodnikov, da je bil odvzem velenjskih dečkov iz vrtca nezakonit in da so bile njuni babici zaradi tega kršene ustavne pravice, presenečena. (G20)

Pričakovala je, da bo sodišče dalo večji poudarek njihovim argumentom, da v zakonodaji pravica do družinskega življenja ne izhaja iz odnosa med starimi starši in vnuki, ampak med starši in otroki. (G21) "*Pravica do skupnega družinskega življenja je primarno dana staršem in otrokom. Vse druge vezi pa morajo biti predhodno urejene in mora za to obstajati dogovor; ali pa, če ni mogoč, sklep sodišča,*(G22)" je dejala. Odvetnica je še opozorila, da v današnjem postopku ni bil poudarek na otrocih, pač pa o pravicah odraslih oseb.(G23) "*Ko trčita skupaj pravica odrasle osebe in otroka, pa ima absolutno prednost pravica mladoletne osebe* (G24)," je dodala.

Napovedala je, da bodo razloge sodišča preučili in se pozneje odločili, kako ukrepati. Poudarila pa je, da je najbolje za otroka, da ostaneta pri rejnikih. (G25)

Če bi babica dečkov iz Velenja uspela s pritožbo na odločitev ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in bi pridobila dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti, bi lahko na CSD-ju ponovno ugotavljali otrokove koristi. (G26) "*In če se ugotovi, da je v največjo korist otrok, da bi bila umeščena v bivalno okolje, varstvo in vzgojo babici, bi lahko prišlo do premestitve otrok,*" je dodala Markova. (G27)

Otroka tako še naprej ostajata v rejniški družini, CSD Velenje pa spremlja izvajanje rejništva. "*Otroka lepo napredujeta, vključena sta v njuno novo bivalno okolje, uspešno pa tudi izvajata stike s starimi starši,*(G28)" je poudarila.

Primer je močno razburil javnost

CSD Velenje je 30. marca letos bratca iz Velenja iz vrtca odpeljal k rejniški družini brez vednosti starih staršev iz Koroške, pri katerih sta po tragediji v družini, ko sta izgubila mamo, bivala. (G29)

Cugmas je nato na Upravno sodišče v Mariboru vložil tožbo, s katero je terjal ugotovitev, da je CSD z odvzemom otrok ravnal nezakonito in tako posegel v otrokove pravice v razmerju do

babice. (G30) Hkrati je zahteval izdajo začasne odredbe, na podlagi katere bi se dečka do pravnomočnosti odločitve vrnila k starim staršem (G31), oz. je zahteval vrnitev v prvotno stanje.

Z današnjo odločitvijo vrhovnega sodišča je postala pravnomočna odločitev Upravnega sodišča v Mariboru, ki je 11. maja letos odločilo, da so bile z odvzemom dečkov kršene ustavne in človekove pravice njuni babici do družinskega življenja. (G32) Ni pa ugodilo zahtevi, da se dečka do pravnomočnosti odločitve vrneta k starima staršema, ampak je zapisalo, da bodo o tem tekli posebni postopki. (G33)

Na odločitev upravnega sodišča sta se na vrhovno sodišče, ki v nadaljnjih postopkih odloča o pritožbah v zvezi s sodbami upravnih sodišč, pritožila pravna zastopnika tako CSD Velenje kot babice dečkov. (G34)

CSD Velenje se je na sodbo pritožil, ker je menil, da z odvzemom otrok očetu in namestitvijo v rejniško družino "z ničimer ni bilo poseženo v pravico do družinskega življenja babice" ter da je ugotovitev sodišča, da je bila babici kršena pravica do družinskega življenja, nejasna. (G35) Ob tem je CSD izpostavil še, da je upravno sodišče odločalo le o obsegu posega v pravico do družinskega življenja babice in da ni bila predmet presoje zakonitost ali nezakonitost odločanja CSD-ja Velenje glede namestitve otrok v rejniško družino. (G36)

Pritožbo CSD-ja je vrhovno sodišče zavrnilo, saj naj očitki ne bi bili konkretizirani in ni navedeno, zakaj je upravno sodišče sprejelo napačno oziroma nezakonito odločitev. (G37)

Cugmas pa se je na vrhovno sodišče pritožil zaradi zavrnjene zahteve za izdajo začasne odredbe, s katero bi otroka do pravnomočnosti odločitve vrnil k babici. (G38) To pritožbo je vrhovno sodišče že zavrnilo junija letos (G39), v odločitvi pa je takrat med drugim zapisalo, da vrhovno sodišče v tem postopku ne more odločiti o tem, kje naj se namestita otroka, saj to izhaja iz odločbe, ki je določila, da se otroka namestita v rejniško družino. Zapisalo je tudi, da ne more odločiti, da se otroka (začasno) namestita k pritožnici, saj ta takrat ni imela potrebnega dovoljenja za opravljanje rejništva.

Otroka očetu odvzeta

Medtem sta dečka pri rejniški družini in se glede na dogovore srečujeta s starima staršema. (G40)

Oče dečkov, ki sta mu bila otroka pravno-formalno odvzeta, je v priporu zaradi suma, da je decembra lani v Velenju umoril mater dečkov, zoper njega pa sojenje poteka pred Okrožnim sodiščem v Celju. (G41)

ESČP: Tožba babice velenjskih dečkov proti Sloveniji je nesprejemljiva (10.5.2018)

RTVSLO

Spoštovanje pravice do družinskega življenja starih staršev velja za omogočanje stikov z vnuki, ne pa za skupno življenje. (H1)

Za ESČP je tožba babice velenjskih dečkov proti Sloveniji nesprejemljiva, ker je v enem delu očitno brez podlage, v drugem pa prenatgljena, saj postopki pred domačimi sodišči še niso končani. (H2)

Spoštovanje pravice do družinskega življenja starih staršev velja za omogočanje stikov z vnuki, ne pa za omogočanje skupnega življenja, je po navedbah Dela ena izmed utemeljitev ESČP-ja v odločitvi, da je tožba babice dečkov, ki sta bila proti volji starih staršev marca 2016 napotena v rejništvo, nesprejemljiva. (H3)

Babica dečkov Marija Otorepec se je s pomočjo odvetnika Velimirja Cugmasa na Evropsko sodišče za človekove pravice (ESČP) v Strasbourgu pritožila na odločitev vrhovnega sodišča (H4), ki je oktobra leta 2016 pri odvzemu otrok prepoznalo postopkovne napake velenjskega centra za socialno delo in ugotovilo kršitev pravice babice do družinskega življenja, (H5) a hkrati odločilo, da samo ne more presoditi o zahtevku vrnitve v prvotno stanje, torej o tem, da naj se otroka vrneta k njej.

Ustavno sodišče je zavrnilo obravnavo njene pritožbe, s čimer so bila pravna sredstva pri nas izčrpana. (H6)

Drugačno družinsko razmerje

V odločitvi piše, da ESČP priznava, da je vez med starimi starši in vnuki lahko tako tesna, da se obravnava kot družinsko življenje (H7), poudarja pa, da je v normalnih razmerah medsebojno razmerje med starimi starši in vnuki po naravi in intenzivnosti drugačno, kot je med staršem in otrokom. (H8)

Če bi staršem omejili dostop do otroka, ki bi bil nameščen v rejo, bi to v večini primerov pomenilo poseg v starševsko pravico do spoštovanja družinskega življenja, kot jo opredeljuje 8. člen Evropske konvencije o človekovih pravicah.

Pravica starih staršev do družinskega življenja pa bi bila kršena le, če bi javne službe tako omejile stike z vnuki, da se odnos med starimi starši in vnuki ne bi mogel normalo ohranjati. (H9) Pravica do družinskega življenja starih staršev je primarno torej razumljena kot pravica do normalnih odnosov s stiki, ne pa do skupnega bivanja (H10), navaja Delo.

Sodišče se je že srečevalo s primeri, ko so otroci ostali brez staršev in so potem stari starši postali njihovi skrbniki. Tudi v tem primeru so pristojni pritožnici in njenemu partnerju svetovali, naj zaprosita za dovoljenje za opravljanje rejniške dejavnosti. Njena prošnja je bila zavrnjena z obrazložitvijo, da ni primerna za dolgotrajno skrb za otroka. (H11)

Nanjo se je pritožila in upravno sodišče je za presojo angažiralo tudi izvedenca, ki je presodil, da babica dolgoročno ne bi zmogla dovolj uspešno opravljati vzgojnega poslanstva. (H12) Tudi na to odločitev se je pritožila (H13), ali bo vrhovno sodišče dopustilo revizijo, še ni znano.

Vsa pravna sredstva še niso izčrpana

S tem torej glede rejništva v Sloveniji vsa pravna sredstva še niso izčrpana, v nadaljnjem postopku je možna tudi ustavna pritožba (H14), je dejal odvetnik babice dečkov Velimir Cugmas, ki odločitve ESČP-ja še ni dobil in je ne želi podrobneje komentirati, dokler mu ne bo uradno vročena (H15), ker do takrat ne učinkuje. Pričakuje jo v nekaj dneh, se je pa z njo že seznanil na spletnih straneh ESČP-ja. Dejal je, da si bo prizadeval, da bo *"ta pot šla do konca"*, verjame tudi, da bodo uspeli v revizijskem postopku. (H16)

"Upam, da se bo s to odločitvijo ESČP-ja zadeva končala, kar bo tudi v največjo korist otrok, pa tudi babice in dedka(H17)," pa je za Delo komentirala ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki opravlja tekoče posle, Anja Kopač Mrak, ki se je v iztekajočem se mandatu te vlade zaradi primera dečkov dvakrat zagovarjala na interpelaciji v DZ-ju. (H18)

Babica in dedek sicer imata stike z dečkoma, a so podrobnosti vseh postopkov, ki so povezani s temi stiki, tajni. (H19) Cugmas je povedal, da stiki potekajo, kot je to določilo sodišče, da pa si babica z novim predlogom pred Okrožnim sodiščem v Celju prizadeva te stike razširiti. (H20)

9.2. Odprto kodiranje

ČLANEK 1

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
A1	Velenjski CSD je iz vrtca v Slovenj Gradcu v rejništvo odpeljal fantka, ki sta živela pri babici in dedku.	Rejništvo	Namestitev	Življenjska situacija otrok
A2	Fantka sta ostala brez matere, ki jo je njun oče umoril.	Umor matere.	Odnosi v družini	Življenjska situacija otrok
A3	Stara starša sta ogorčena, šokirana in skrušena.	Šok, žalost, potrnost.	Odnosi v družini	Življenjska situacija starih staršev
A4	Pravita, da so bili srečni.	Srečna družina	Odnosi v družini	Življenjska situacija starih staršev
A5	Ministrica AKM je od CSD zahtevala podrobno poročilo	Podrobno preučiti dosedajšnje postopke	Ministrstvo za delo družino, socialne zadeve in enake možnosti	Ukrepi pristojnih institucij
A6	Oče konec lanskega decembra zadavil mamo	Umor	Odnosi v družini	Življenjska situacija otrok
A7	Velenjski CSD odvezel od starih staršev ter ju namestil v rejniško družino	Rejništvo	Namestitev	Življenjska situacija otrok
A8	Oče je zaprt	Zapor.	Odnosi v družini	Življenjska situacija otrok
A9	CSD ju je takoj po tragediji dodelil staršema umorjene.	Dodelitev starim staršem po smrti	Namestitev	Življenjska situacija otrok

A10	Stara starša sta ju vpisala v vrtec	Šolanje v vrtcu	Namestitev	Življenjska situacija otrok
A11	V vrtec prišli iz CSD Velenje, vzeli otroka, odpeljali neznano kam.	Odvzem otrok.	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
A12	Babici in dedku so povedali, da gredo v novo rejniško družino	Otroka v novi družini	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
A13	Stara starša sta se bala, da se bo kaj takšnega res zgodilo	Strah pred odvzemom otrok	Odnosi v družini	Življenjska situacija starih staršev
A14	Stara starša sta za medij povedala, da sta na dan dogodka otroka peljala v vrtec kot običajno.	Vožnja otrok do vrtca	Odnosi v družini	Življenjska situacija starih staršev
A15	Direktorica CSD Velenje kliče stara starša, pove, da so vnuka odpeljali v rejniško družino	Klic Direktorice CSD zoper odločitve	Odvzem	Ukrepi pristojnih institucij
A16	Fanta bila na naju zelo navezana	Otroka navezana na stara starša	Odnosi v družini	Življenjska situacija starih staršev
A17	Sploh ne veva, kako bova vse skupaj preživela	Obup, kako preživeti	Stara starša	Življenjska situacija starih staršev
A18	Namesto otroškega živžava je bilo danes prazno in tiho	Tišina, praznina v hiši.	Stara starša	Življenjska situacija starih staršev
A19	Midva z možem v šok, objokana, obupana nad šokantim dogodkom.	Šok, jok, obup.	Stara starša	Življenjska situacija starih staršev
A20	Fantka prišla v tuje okolje, med tuje ljudi	Neznano okolje, ljudi.	Namestitev	Življenjska situacija otrok
A21	Imata naju za mamico in atija, stalno pravita rada vaju	Otroka smatrata	Odnosi v družini	Življenjska situacija starih

	imava	stara starša za očeta in mater		staršev
A22	Babica je stara 56 let, dedek pa 60	Starost starih staršev v 50ih,60ih let	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
A23	Stara starša vztrajala, da vnuka ostaneta pri njiju	Želja, da vnuki ostanejo pri starih starših	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
A24	S starši pokojne smo vseskozi skušali sodelovati, a nato ni bilo več mogoče.	Sodelovanje s starimi starši onemogočeno	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
A25	Stara starša o drugi možnosti, kot, da otroka odraščata pri njiju nista želela slišati	Neposlušnost s strani starih staršev	CSD Velenje	Življenjska situacija starih staršev
A26	Dedek in babica po mnenju CSD prestara, da bi skrbela za otroka	Prestara za skrb otroka	CSD Velenje	Življenjska situacija starih staršev
A27	Sprejeli odločitev, da otroka dodelimo v rejniško družino zaradi želje po normalnem razvoju	Normalen razvoj v rejniški družini	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
A28	Ne želimo starim staršem preprečevati stikov z vnucoma	Želja omogočiti stike otroci - stari starši	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
A29	Pazljivo, občutljivo ravnanje, da otroci pri namestitvi ne bi bili izpostavljeni še večji stiski	Paziti pri namestitvi v rejniško družino	Direktorica CSD	Ukrepi pristojnih institucij
A30	Kadar gre za več otrok iz iste družine iščemo tako, da so otroci nameščeni skupaj	Oba otroka v isti rejniški družini	Direktorica CSD	Ukrepi pristojnih institucij

A31	Dolžnost centra je poskrbeti za dobrobit otroka.	Delo v dobrobit otroka	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
A32	Rešitve najprej iščemo znotraj socialne mreže, ki jo otrok pozna.	Obstoječa socialna mreža otrok	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
A33	Drugače otroke namestimo v rejniško družino	Namestitev v rejniško družino	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
A34	Sklep za odvzem in dodelitev otroka v rejništvo sprejet na podlagi ZZZDR	Odvzem, dodelitev otroka na podlagi zakonov.	Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih	Ukrepi pristojnih institucij
A35	Otroka namestimo v okolje, kjer bo to v največji meri zagotovljen njegov fizičen in psihičen razvoj	Fizičen in psihičen razvoj otroka ključen.	Direktorica CSD	Ukrepi pristojnih institucij
A36	Stiki omogočeni ob interesu s strani starih staršev.	Stiki	Stara starša	Življenjska situacija starih staršev
A37	Otroci imajo na voljo vso psihološko pomoč, ki jo potrebujejo	Psihološka pomoč otrokom	Namestitev	Življenjska situacija otrok
A38	Starim staršem nudena pomoč in podpora.	Psihološka pomoč starim staršem	Odnosi v družini	Življenjska situacija starih staršev
A39	Starostni pogoj ni pglavitni razlog za namestitev v rejniško družino	Starostni pogoj za rejništvo	Direktorica CSD	Ukrepi pristojnih institucij
A40	Pri namestitvi otrok v družino se upošteva finančna stabilnost, ustrezní bivalni pogoji, da ni odvzeta posl. Sposobnost in njihov motiv za rejništvo.	Finančna stabilnost, bivalni pogoji, motiv za rejništvo,	Pogoji za namestitev otrok v rejništvo	Ukrepi pristojnih institucij

		poslovna sposobnost.		
A41	Pomembno je razumevanje rejnikov, da se lahko otrok kadarkoli vrne v svojo družino, če so za to izpolnjeni pogoji	Vrnitev otrok v družino ob izpolnjenih pogojih	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
A42	Staršem, ki so v zaporu, se odvzame roditeljska pravica, če to ugotovi sodišče, da je v otrokovo korist.	Odvzem roditeljske pravice	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
A43	CSD lahko odvzame otroka staršu, če zanemarja otrokovo varstvo in vzgojo.	Odvzem otroka	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
A44	Starš se na odločitev CSD lahko pritoži v roku 15 dni.	Pritožba na CSD	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
A45	Vodilo delovanje izključno v korist otroka.	Delovanje v korist otroka.	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	Ukrepi pristojnih institucij
A46	CSD poišče otrokom najprimernejšo namestitev, če ne morejo živeti pri starših.	Iskanje najprimernejše namestitve	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	Ukrepi pristojnih institucij
A47	CSD preveri, ali bi bilo za otroka bolje živeti pri sorodnikih	Morebitno bivanje pri sorodnikih	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	Ukrepi pristojnih institucij
A48	Če namestitev pri sorodnikih ne nudi ustreznega razvoja se lahko odločijo za povsem novo okolje.	Namestitev otrok v novo okolje	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	Ukrepi pristojnih institucij
A49	Starost rejnika ne more biti odločilna o tem, kje bo otrok živel.	Starost rejnika	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	Ukrepi pristojnih institucij

A50	Vseh podrobnosti primera ne poznajo, zato ga tudi ne morejo komentirati.	Nepoznavanje podrobnosti primera	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	Ukrepi pristojnih institucij
A51	Trenutno je za otroka dobro poskrbljeno	Dobro stanje otrok.	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	Življenjska situacija otrok

ČLANEK 2

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
B1	Razlogov za odločitev na CSD ne razkrivajo.	Nerazkritje razlogov za namestitev v rejniško družino.	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
B2	Varuh človekovih pravic bo preveril, kako je bila sprejeta odločitev o namestitvi dečkov v rejniško družino	Preverba odločitve o namestitvi.	Varuh človekovih pravic	Ukrepi pristojnih institucij
B3	Kako je Velenjski CSD sprejel odločitev, ugotoviti največjo korist otrok.	Kako je CSD Velenje ugotovil največjo korist otroka	Varuh človekovih pravic	Ukrepi pristojnih institucij
B4	Mater umoril njun oče.	Umor matere	Odnosi v družini	Življenjska situacija otrok
B5	Otroka na skrivaj odpeljali iz vrtca v rejniško družino	Namestitev v rejniško družino	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
B6	Dečka zadnje tri mesece preživela pri staršema umorjene.	Pri starih starših	Namestitev	Življenjska situacija otrok

B7	Sodelovanje s starima staršema ni bilo mogoče, ker sta želela slišati le o možnosti, da otroka odraščata pri njiju.	Onemogočeno sodelovanje s starima staršema	Direktorica CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
B8	Dedek in babica bi naj bila prestara, da bi lahko skrbela za otroka.	Stara starša prestara za opravljanje rejništva.	Direktorica CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
B9	Otrokoma smo želeli normalen razvoj.	Želja po normalnem razvoju otrok	Direktorica CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
B10	Starim staršem ne nameravajo preprečevati stikov z vnukoma	Omogočiti stike starih staršev z vnukoma	Direktorica CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
B11	Odločali na podlagi, kaj je otrokoma v največji koristi	Največja korist za otroka	Direktorica CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
B12	Odločitev sprejeli timsko, preudarno, ne hitro.	Timska odločitev glede namestitve otrok.	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
B13	Starost ni vzrok za namestitev otrok k rejniški družini.	Starost ni vzrok za namestitev.	Direktorica CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
B14	Napovedali, da bodo preverili, kako je center ugotovil največjo korist otroka za namestitev.	Preverili odločitev o namestitvi.	Varuh človekovih pravic	Ukrepi pristojnih institucij
B15	Varuh sme posegati le v odprte pravne postopke, ne more pa vsebinsko spreminjati odločitve, ki so jih sprejeli drugi organi.	Ne more vsebinsko spreminjati odločitev drugih.	Varuh človekovih pravic	Ukrepi pristojnih institucij
B16	Stališče oblikovali po pridobitvi vseh informacij	Oblikovanje skupnega stališča	Varuh človekovih pravic	Ukrepi pristojnih institucij

B17	Otrok ne smemo dodatno travmatizirati	Ne-travmatizira ti otrok pri postopku	Varuh človekovih pravic	Ukrepi pristojnih institucij
B18	Otroci pred namestitvijo podvrženi različnim travmatičnim zgodbam	Podvrženi travmatičnim zgodbam	Odnosi v družini	Življenjska situacija otrok
B19	Predstavniki različnih organov morajo vedno slediti načelu dobrega opravlja in največji koristi otrok.	Načelo dobrega upravljanja, največje koristi otrok.	Javni uslužbenci	Ukrepi pristojnih institucij
B20	ASŠ prijavila sum kaznivega dejanja prekoračitve pooblastil z zlorabo uradnega položaja	Prijava CSD-ja policiji zaradi odvzema.	Akademija za strateške študije	Druge institucije
B21	CSD starima staršema dečka odvezel nezakonito in samovoljno	Nezakonit odvzem	Akademija za strateške študije	Druge institucije
B22	Otroka v dveh mesecih obiskovanja vrteca dobro vključila v skupino in tudi sodelovala.	Otroka dobro vključila v skupino in sodelovala.	Vrtec	Življenjska situacija otrok
B23	V vrtcu so se prvič soočili z izkušnjo selitve otrok v rejniško družino.	Prvič soočili z izkušnjo selitve otrok.	Vrtec	Druge institucije
B24	Otrokoma omogočili, da sta se poslovila v lepem okolju, brez solz, v spremstvu vzgojiteljice.	Otroka lahko lepo poslovila od vzgojiteljic.	Vrtec	Druge institucije
B25	Selitev v rejniško družino ni potekala nič stresno za otroke.	Selitev ni potekala stresno.	Namestitev	Življenjska situacija otrok

ČLANEK 3

ŠT.	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
-----	--------	-------	------------	------

IZJAVE				
C1	Zagovornik babice dečkov je na mariborsko sodišče vložil dve tožbi zoper državo.	Dve tožbi proti državi.	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
C2	Dvema CSD-jema ter ministrstvu se očita nezakonito, protiustavno ravnanje pri odvzemu otrok.	Očitanje nezakonitega ravnanja pri odvzemu otrok CSD-ju ter ministrstvu.	Odnosi do državnih organov	Življenjska situacija starih staršev
C3	Zagovornik babice je tožbi predstavil na novinarski konferenci.	Novinarska konferenca o tožbi	Novinarstvo	Druge institucije
C4	Upa, da pravice ne bo treba iskati na evropskem sodišču.	Morebitno iskanje pravice na evropskem sodišču	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
C5	Trditev, da je kršen osmi člen konvencije o človekovih pravicah, ki varuje družino.	Domnevna kršitev osmega člena konvencije o človekovih pravicah	Odnosi do državnih organov	Življenjska situacija starih staršev
C6	Otroka sta proti volji starih staršev nameščena v rejništvo.	Otroka v rejništvu	Odnosi v družini	Življenjska situacija starih staršev
C7	Zaradi nezaupanja v oba CSD-ja predlagali preselitev stikov na drug CSD.	Nezaupanje v CSD, predlog preselitev pristojnosti drugam.	Odnosi do državnih organov	Življenjska situacija starih staršev
C8	Babici ponudili uro stikov tedensko, kar je zanjo premalo.	Ura stikov, premalo.	Odnosi do državnih organov	Življenjska situacija starih staršev
C9	Dogovor ni bil mogoč.	Nemogoč dogovor - starimi starši	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij

C10	Predlog zavrnila, saj bi sicer izgubila stik z otroki.	Zavrnitev predloga glede stikov	Odnosi do državnih organov	Življenjska situacija starih staršev
C11	Sodnega postopka brez rejnika ni mogoče začeti, ne vedo kdo je rejnik otrok.	Vprašanje kdo je rejnik, postopek brez njega ni mogoč.	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
C12	Podali vlogo celjskemu okrajnemu sodišču, vendarle prišli do imena skrbnika.	Prišli do imena skrbnika, podana vloga na sodišče.	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
C13	Predložili vlogo za zečetek postopka odvzema roditeljske pravice očetu.	Začetek postopka odvzema roditeljske pravice očetu	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
C14	Odvetnik trdi, da za odvzem roditeljske pravice ni potrebna pravnomočna obsodba za umor, pač pa utemeljen sum umora.	Utemeljen sum umora, zaenkrat brez pravnomočne obsodbe	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
C15	Oče je soglašal s predajo otrok v rejništvo	Oče strinja s predajo otrok v rejništvo	Odnosi v družini	Življenjska situacija otrok
C16	To lahko zahteva le CSD ali tožilstvo, sodišče pa sproži postopek po uradni dolžnosti.	Sodišče sproži postopek po uradni dolžnosti	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
C17	CSD Velenje namestil v rejništvo proti volji starih staršev	Namestitev otrok v rejništvo s strani CSD	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
C18	Sprožilo buren odziv javnosti	Buren odziv javnosti zoper primera	Splošno mnenje javnosti	Druge institucije
C19	Inšpekcijski nadzor pokazal, da je odločitev strokovna, zakonita in v	Inšpekcija ni pokazala nepravilnosti	Inšpekcijski nadzor	Ukrepi pristojnih institucij

	korist otrok.			
C20	Varuh človekovih pravic ni ugotovil kršitev pravic otrok.	Varuh človekovih pravic ni ugotovil kršitev pravic otrok.	Varuh človekovih pravic	Ukrepi pristojnih institucij

ČLANEK 4

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D1	Strokovne službe v CSD delajo zelo dobro.	Strokovne službe v centru delajo zelo dobro.	CSD Slovenj Gradec	Ukrepi pristojnih institucij
D2	Nihče ne dela ne na škodo otrok ne na škodo vlagateljev.	Nihče ni delal ne na škodo otrok ne na škodo vlagateljev.	CSD Slovenj Gradec	Ukrepi pristojnih institucij
D3	Sprejemam objektivno odgovornost glede mnenja upravne inšpekcije.	Sprejema objektivno odgovornost glede nepravilnosti	Direktor CSD Slovenj Gradec	Ukrepi pristojnih institucij
D4	Splošna javnost okrog primera razgreta.	Razgreta mnenja	Splošno mnenje javnosti	Druge institucije
D5	Nezakonito ravnanje CSD Slovenj gradec pri obravnavi vloge starih staršev za izdajo dovoljenja za rejniško dejavnost.	Nezakonito ravnanje CSD Slovenj Gradec pri obravnavi vloge starih staršev za rejništvo.	Upravna inšpekcija	Ukrepi pristojnih institucij
D6	Direktor CSD Slovenj Gradec zaradi objektivne odgovornosti odstopil.	Odstop z mesta direktorja.	Direktor CSD Slovenj Gradec	Ukrepi pristojnih institucij
D7	CSD Slovenj Gradec je	Bil sprva	CSD Slovenj	Ukrepi pristojnih

	matičen center starih staršev.	pristojen za postopke starih staršev.	Gradec	institucij
D8	Inšpekcija ugotovila, da Slovenjgraški CSD ni pravočasno posredoval vloge v reševanje pristojnemu organu.	Slovenjgraški CSD - nepravočasno posredovanje vloge v reševanje pristojnemu organu	Upravna inšpekcija	Ukrepi pristojnih institucij
D9	Kršil pravice starim staršem do odločanja v zakonitem roku	CSD Slovenj Gradec - kršil pravice starim staršem	Upravna inšpekcija	Ukrepi pristojnih institucij
D10	Ministrstvo ni izdalo dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti starim staršem.	Ni izdalo dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti starim staršem	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	Ukrepi pristojnih institucij
D11	Odvetnik starih staršev pritožil na odločitev ministrstva.	Pritožba na odločitev ministrstva glede izvajanja rejništva	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
D12	Oče dečkov iz velenja decembra lani umoril njuno mater.	Umor matere.	Odnosi v družini	Življenjska situacija otrok
D13	Velenjski CSD oba dečka namestil v rejništvo proti volji starih staršev.	Namestitev otrok v rejništvo	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
D14	Buren odziv javnosti	Buren odziv na namestitev proti volji starih staršev	Splošno mnenje javnosti	Druge institucije
D15	Socialna inšpekcija in varuh človekovih pravic nista odkrila nezakonnosti ali kršenja pravic otrok v postopku.	Kršenja pravic otrok v postopku ni bilo	Socialna inšpekcija/Varuh človekovih pravic	Ukrepi pristojnih institucij

D16	Upravno sodišče odločilo, da je z odvzemom ter namestitvijo otrok bilo poseženo v pravico babice do družinskega življenja.	Z odvzemom poseženo v pravico babice do družinskega življenja	Upravno sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
D17	Upravno sodišče zavrnilo zahtevo, da otroka vrnejo k starim staršem.	Kljub posegu v pravice babice ji otroka ne bodo vrnili.	Upravno sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
D18	CSD ter odvetnik napovedala pritožbo na odločitev sodišča.	Pritožba na odločitev sodišča, da otroka ne bodo vrnili.	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
D19	Odvetnik starih staršev pravi, da le odstopi odgovornih niso dovolj, cilj je vrnitev dečkov k starima staršema.	Cilj vrnitev dečka	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
D20	Odvetnik pravi, da bi poleg direktorja CSD Slovenj gradec morali odstopiti vsi drugi, ki so sodelovali v postopkih	Zagovarjajo odstop vseh sodelujočih v postopkih	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
D21	Krajevna pristojnost o stikih se iz CSD Velenje preseli na CSD Šentjur.	Selitev krajevne pristojnosti iz CSD Velenje v CSD Šentjur	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	Ukrepi pristojnih institucij
D22	Določen datum za začasno odredbo o stikih.	Določitev začasne odredbe o stikih	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
D23	Prvi sestanek starih staršev na CSD Šentjur že potekal.	Prvi sestanek s starimi starši	CSD Šentjur	Ukrepi pristojnih institucij
D24	Odvzem dečkov v nasprotju z Evropsko konvencijo o varstvu	Odvzem dečkov v nasprotju z Evropsko	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij

	človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter ustavo.	konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter ustavo.		
D25	Odvetnik pritožil na del sodbo, ki zavrača zahtevek babice, da se otroka vrneta k njim.	Pritožba na sodbo upravnega sodišča	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
D26	Pritožba CSD Velenje na sodbo, saj z namestitvijo ni bilo poseženo v pravico do družinskega življenja babice.	Pritožba zoper sodbe o kršenju pravic babice do družinskega življenja	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
D27	Za CSD nejasna odločitev sodišča, da je bila babici kršena pravica do družinskega življenja.	Odločitev sodišča nejasna	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
D28	Pravnica v zvezi s sodbo pravi, da je CSD z golimi dejanji, brez odločitve, posegel v družinsko skupnost.	CSD z dejanji posegel v družinsko skupnost	Pravno mnenje	Druge institucije
D29	Pravica do družinskega življenja v Evropski konvenciji o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah ni po naključju obravnavana skupaj s pravico do zasebnost.	Pravica do družinskega življenja tesno obravnavana s pravico do zasebnosti.	Pravno mnenje	Druge institucije
D30	Pravico do družinskega življenja je evropsko sodišče za človekove pravice v preteklosti priznalo starim staršem in otrokom, socialnim staršem in neposvojenim	Pravica do družinskega življenja ne pripada le ožjim sorodnikom temveč tudi socialnim	Pravno mnenje	Druge institucije

	otrokom, neporočenim istospolnim parom...	staršem, neposvojenim otrokom, istospolnim parom...		
D31	Evropsko sodišče družinsko življenje razume precej širše, kot se ga pri nas.	Evropsko sodišče družinsko življenje razume širše kot naše.	Pravno mnenje	Druge institucije

ČLANEK 5

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
E1	Upravna inšpekcija - CSD Velenje kršil pravila upravnega postopka.	CSD Velenje kršil pravila upravnega postopka	Upravna inšpekcija	Ukrepi pristojnih institucij
E2	Starim staršem CSD Velenje ni priznal statusa stranke v postopku, odločbe tudi ni vročil.	CSD Velenje ni priznal statusa stranke starim staršem, nevročena odločba.	Upravna inšpekcija	Ukrepi pristojnih institucij
E3	Presojali le spoštovanje procesnih odločb, presoja ni bila povezana z vsebino odločitev.	Presojali le procesne odločbe, ne vsebinskih.	Upravna inšpekcija	Ukrepi pristojnih institucij
E4	CSD Velenje v upravnem postopku izdal dve odločbi za zaščito mladoletnih dečkov.	Dve odločbi za zaščito dečkov	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
E5	Ena odločba je bila v celoti skladna z upravnim postopkom.	Le ena od dveh odločb bila v celoti izvedena pravilno.	Upravna inšpekcija	Ukrepi pristojnih institucij
E6	CSD v eni točki ni	CSD ni navedel	Upravna	Ukrepi pristojnih

	navedel pravne podlage, imel pomanjkljive obrazložitve ter ni izkazal, da so izpolnjeni pogoji za odločitev.	pravne podlage, ter imel pomanjkljivo obrazložitev.	inšpekcija	institucij
E7	CSD ni priznal starim staršem status stranke, odločbe tudi ni vročil.	Nepriznan status stranke ter nevročenje odločbe.	Upravna inšpekcija	Ukrepi pristojnih institucij
E8	Pri izdaji druge odločbe je prišlo do kršitev pravil upravnega postopka.	Kršenje pravil upravnega postopka s strani CSD-ja	Upravna inšpekcija	Ukrepi pristojnih institucij
E9	V inšpekcijskem nadzoru se je pokazalo večkratno kršenje uredbe o upravnem poslovanju	Večkratne kršitve uredbe o upravnem poslovanju s strani CSD-ja	Upravna inšpekcija	Ukrepi pristojnih institucij
E10	V odboru za pravice vnukov in starih staršev so se ostro odzvali.	Oster odziv	Odbor za pravice vnukov in starih staršev	Druge institucije
E11	CSD Velenje odvzel starim staršem pravico do skupnega družinskega življenja.	Odvzeta pravica do družinskega življenja starim staršem	Odbor za pravice vnukov in starih staršev	Druge institucije
E12	Nevzdržno stanje za otroka in stare starše z odstopom direktorja CSD Slovenj Gradec še zmeraj ni odpravljeno.	Nevzdržno stanje za otroke in stare starše	Odbor za pravice vnukov in starih staršev	Druge institucije
E13	Zahtevamo odstop vodstva CSD-jev, sekretarske skupnosti CSD ter vodjo socialne inšpekcije, ki so napačno in škodljivo odločali.	Zahtevajo odstop vodstva obeh CSD-jev ter vodjo socialne inšpekcije.	Odbor za pravice vnukov in starih staršev	Druge institucije
E14	Zahtevamo odstop ministrice, ki je	Zahtevajo odstop ministrice zaradi	Odbor za pravice vnukov in starih	Druge institucije

	zagovarjala sporne odločitve pristojnih služb.	objektivne/subjektivne odgovornosti.	staršev	
E15	Gibanje je v DZ vložilo Novelo zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, s katero odpravlja možnost nezakonitih postopkov.	Vložili v državni zbor Novelo zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih	Odbor za pravice vnukov in starih staršev	Druge institucije
E16	Za obravnavo te novele v državnem zboru bo potrebno zbrati 5000 podpisov.	Za obravnavo novele v DZ potrebnih 5000 podpisov	Odbor za pravice vnukov in starih staršev	Druge institucije
E17	Želja po varovanju otrok in vnukov pred podobnimi postopki, kot so jih izpeljali v primeru koroških dečkov.	Želja obvarovati otroke in vnuke pred podobnimi postopki kot v primeru koroških dečkov	Odbor za pravice vnukov in starih staršev	Druge institucije
E18	Inšpekcija ugotovila kršitve le upravnih postopkov	Inšpekcija se ni opredeljeval do strokovnosti odločitev CSD-ja	Direktorica CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
E19	O ugotovitvah vseh nadzorov bo sestanek sveta zavoda.	Sklic sveta zavoda.	Direktorica CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
E20	Inšpekcija ugotovila, da je CSD kršil pravila upravnega postopka.	CSD kršil pravila upravnega postopka	Direktorica CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
E21	Inšpekcija ugotovila, da je CSD kršil pravila upravnega postopka.	Kršil pravila upravnega postopka.	Center za socialno delo Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
E22	Inšpekcija CSD odredila, naj starima staršema vroči odločbo ter poskrbi za pravilno izvajanje	CSD-ju odredila, naj poskrbi za pravilno izvajanje določb	Upravna inšpekcija	Ukrepi pristojnih institucij

	določb zakona o upravnem postopku.	ter izda odločbo starim staršem.		
E23	Upravna inšpekcija presoja pravilno uporabo določb upravnega postopka in ugotavlja postopkovne napake.	Inšpekcija presoja uporaba upravnega postopka.	Direktorica CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
E24	Upravna inšpekcija se ni opredeljevala do strokovnosti odločitev CSD saj to ni v njeni pristojnosti	Strokovnost odločitev CSD ne sodi v obseg upravne inšpekcije	Upravna inšpekcija	Ukrepi pristojnih institucij
E25	Pravilnost izbire in izvedbe ukrepov za zaščito otrok je preverjala socialna inšpekcija	Vsebinske odločitve preverjala socialna inšpekcija	Upravna inšpekcija	Ukrepi pristojnih institucij
E26	Ukrepe, ki jih je naložila upravna inšpekcija že pričeli izvajati.	Spoštovanje ukrepov upravne inšpekcije	Direktorica CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
E27	Pri svojih odločitvah smo ves čas zasledovali najboljšo korist otrok.	Upoštevanje najboljši koristi za otroke.	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
E28	Nobeden od do sedaj opravljenih nadzorov ni ugotovil nepravilnosti pri delovanju centra v največjo korist otrok.	Brez nepravilnosti pri delovanju v največjo korist otrok.	Direktorica CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
E29	O ugotovitvah inšpekcijskih nadzorov bo sklican svet zavoda.	Sklic svet zavoda	Direktorica CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
E30	Svet zavoda bo ob prebranih ugotovitvah odločil, ali direktorica še uživa njihovo zaupanje.	Odločitev o njenem obstanku s strani sveta zavoda	Direktorica CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
E31	Odvetnik starih staršev	Odločitev	Pravna pot starih	Življenjska

	pravi, da nad ugotovitvami upravne inšpekcije niso presenečeni.	upravne inšpekcija ni presenečenje	staršev	situacija starih staršev
E32	Odvetnik izpostavlja problem počasnosti upravnih organov.	“Počasnost upravnih organov”.	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
E33	Babica še vedno ne ve, kje sta dečka, videla jih ni že od marca, stiki še niso določeni.	Otrok že niso videli več mesecev.	Odnosi v družini	Življenjska situacija starih staršev
E34	Babici in otrokom kršene pravice.	Zagovarjajo kršenje pravic babici in otroku.	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
E35	Odvetnik posebej izpostavil kršenje konvencije o otrokovih pravicah, ki pravi, da je v primeru odvzema otroka nujno treba obvestiti ožje družinske člane kje otroci so.	Bilo bi potrebno obvestiti stare starše o lokaciji otrok.	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
E36	Pritožba na ustavno sodišče.	Zahteva po vrnitvi dečkov do pravnomočne odločitve.	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
E37	Ministrca je izrazila pričakovanje, da bo CSD Velenje v celoti spoštoval ukrepe inšpekcije.	Pričakovanje, da bo CSD Velenje spoštoval izrečene ukrepe.	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnost	Ukrepi pristojnih institucij
E38	Od decembra po umoru za otroke skrbeli stari starši po materini strani.	Skrb za otroke po smrti matere.	Odnosi v družini	Življenjska situacija starih staršev
E39	Konec marca CSD Velenje brez vednosti	Odvzem otrok ter namestitev v	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij

	starih staršev odpeljal iz vrtca v rejništvo	rejništvo		
E40	Odvzem otrok sprožilo buren odziv javnosti.	Buren odziv	Splošno mnenje javnosti	Druge institucije
E41	Nadzor s strani socialne inšpekcije ni pokazal nezakonitosti.	Odločitev CSD strokovna in zakonita	Socialna inšpekcija	Ukrepi pristojnih institucij
E42	Tudi varuh človekovih pravic ni ugotovil kršitve pravic otrok	Brez kršitev pravic otrok.	Varuh človekovih pravic	Ukrepi pristojnih institucij
E43	Ugotovili nezakonito ravnanje CSD Slovenj gradec pri obravnavi vloge babice za izvajanje rejništva	Nezakonito ravnanje CSD Slovenj gradec	Upravna inšpekcija	Ukrepi pristojnih institucij
E44	Direktor CSD Slovenj Gradec je zaradi ugotovitve upravne inšpekcije ponudil svoj odstop.	Ponujen odstop direktorja	CSD Slovenj Gradec	Ukrepi pristojnih institucij
E45	Upravno sodišče je ugotovilo, da so bile z odvzgom otrok kršene ustavne in človekove pravice njune babice.	Kršene ustavne in človekove pravice	Upravno sodišče	Ukrepi pristojnih institucij

ČLANEK 6

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
F1	Javna razglasitev sodbe - odvzem dečkov iz vrtca nezakonit.	Odvzem dečkov nezakonit	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
F2	Babica, pri kateri sta do odhoda k rejnikom živela otroka so bile	Babici kršene ustavne pravice	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij

	kršene ustavne pravice.			
F3	Kljub vsemu otroka za zdaj ostajata pri rejnikih	Otroka ostajata pri rejnikih	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
F4	Odvetnik dejal, da je potrjeno, da je babici kršena ustavna pravica do doma in zasebnosti	Babici kršena pravica do doma in zasebnosti	Ugotovitve sodišča	Življenjska situacija starih staršev
F5	Odvetnik napovedal pritožbo oz. revizijo glede nereševanja predhodnega vprašanja	Pritožba zoper nereševanja predhodnega vprašanja	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
F6	Zadeva lahko pride tudi do evropskega sodišča za človekove pravice	Napovedujejo pritožbo na evropsko sodišče za človekove pravice	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
F7	Že ugotovljene kršitve človekovih pravic, le odprave te sodišče ne dopusti	Kršitev človekovih pravic	Ugotovitve sodišča	Življenjska situacija starih staršev
F8	Glede stikov odvetnik pravi, da se z otroci vidijo enkrat ali dvakrat na mesec za poldrugo uro	Otroke vidita 1x ali 2x na mesec	Odnosi v družini	Življenjska situacija starih staršev
F9	S tem, ko je kršena človekova pravica babici, je avtomatično kršena tudi pravica vnukoma	Če je kršena pravica babice, je potem kršena tudi pravica vnukoma	Odnosi do državnih organov	Življenjska situacija starih staršev
F10	CSD Velenje spremlja izvajanje rejništva	Spremlja izvajanje rejništva	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
F11	Otroka lepo napredujeta, vključena v novo bivalno kolje, uspešno izvajata stike s starimi	Otroka lepo napredujeta	Namestitev	Življenjska situacija otrok

	starši.			
F12	Presenečeni, nad razsodbo sodnikov, da je bil odvzem velenjskih dečkov iz vrtca nezakonit	Presenečeni, da je bil njihov odvzem otrok nezakonit	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
F13	Če babica uspe s pritožbo bi pridobila dovoljenje za izvajanje rejništva, CSD pa bi lahko znova ugotavljal otrokovo korist.	Možnost ponovnega odločanja o koristi otrok	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
F14	CSD preuranjeno posegel in otroke odvzem starim staršem prehitro, saj bi moral počakati na odločitev ministrstva	Preuranjena odločitev CSD za poseg v družino	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
F15	Ministrstvo je 11.aprila odločilo, da se starim staršem ne izda dovoljenja za izvajanje rejniške djeavnosti	Starim staršem se ne izda dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	Ukrepi pristojnih institucij
F16	Odvetnik se je na odločitev, da se ne izda dovoljenja za rejništvo že pritožil.	Pritožba na odločitev glede rejništva	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
F17	Med tožnico in mladoletnima otrokoma vzpostavljeno tesno in pristno razmerje.	Med babico in otrokoma vzpostavljeno tesno, pristno razmerje	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
F18	Nastalo družinsko življenje med starimi starši in vnuki, ki zagotavlja tožnici pravno varstvo.	Družinsko življenje, pravno varstvo: otroci - stari starši	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij

F19	Babica želela urediti nadaljnje bivanje otrok pri njej v rejništvu.	Želja po ureditvi bivanja otrok pri njih v rejništvu	Odnosi v družini	Življenjska situacija starih staršev
F20	Pravica do družinskega življenja tožnici zagotavlja, da se v njo ne bo posegalo brez utemeljenih razlogov	Pravica do družinskega življenja zagotavlja, da se v njo ne poseže brez razlogov.	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
F21	Vrhovno sodišče je pritožbo za izdajo začasne odredbe, ki bi vrnila otroke k babici zavrnilo.	Zavrnitev zahteve za začasno odredbo za rejništvo	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
F22	Otroci se namestijo v rejniško družino, ne pa tudi, h komu se bodo namestili.	Otroke se namesti v rejniško družino, katero ni točno določeno	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
F23	Tožena stranka morala s spornimi dejanji počakati do dokončne odločitve pristojnega organa za opravljanje rejništva	Tožnica bi morala počakati do dokončne odločitve	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
F24	Pravico otrok do starih staršev in obratno je treba varovati ne le pred posegi države temveč tudi z aktivnim ravnanjem in skrbjo državnih organov	Pravico starih staršev do otrok in obratno je treba varovati.	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
F25	Dejanski odvzem otrok tožnici je nezakonit.	Dejanski odvzem otrok tožnici nezakonit.	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
F26	Tudi le ugotovitve kršitve ustavnih pravic pomeni podlago za	Ugotovitev kršitev pravic je lahko podlaga za	Pravno mnenje	Druge institucije

	urejanje razmerji med starimi starši in vnuki	urejanje razmerij med starimi starši ter vnuki.		
F27	Doslej še nič odločeno, postopek pa neutemeljeno miruje.	Očitajo jim, da postopki neutemeljeno mirujejo	Odnosi do državnih organov	Življenjska situacija starih staršev
F28	Če bo babica dobila dovoljenje za rejništvo, bi ji glede na odločitev vrhovnega sodišča o kršenju pravic do družinskega življenja nato morali dodeliti otroke.	Pričakovanje, da pridobitev dovoljenja za rejništvo, pomeni tudi vrnitev otrok	Odnosi do državnih organov	Življenjska situacija starih staršev
F29	Bratca iz vrtca odpeljali k rejniški družini, potem ko sta izgubila mamo.	Izguba matere, odpeljana k rejniški družini.	Odnosi v družini	Življenjska situacija otrok
F30	Odvetnik starih staršev terjal ugotovitev, da so posegali v otrokove pravice v razmerje do babice.	Državni organi posegali v otrokove pravice	Odnosi do državnih organov	Življenjska situacija starih staršev
F31	Zahteva po odredbi, kjer bi se dečka vrnila k starim staršem	Zahteva po vrnitvi otrok k njima	Odnosi do državnih organov	Življenjska situacija starih staršev
F32	Pravnomočna odločitev, z odvzemom dečkov kršene pravice babice.	Kršene ustavne, človekove pravice babici do družinskega življenja.	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
F33	Sodišče ni ugodilo zahtevi, da se do odločitve otroka vrmeta starim staršem, do bodo odločali posebni postopki.	Posebni postopki zoper vrnitve otrok.	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
F34	Na odločitev upravnega	Pritožba zoper	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih

	sodišča se je na vrhovno sodišče pritožil tudi predstavnik CSD Velenje	odločitev upravnega sodišča		institucij
F35	Ugotovitev sodišča, da so bile babici kršene pravice do družinskega življenja nejasna	Ugotovitev sodišča nejasna	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
F36	Upravno sodišče odločalo le o obseg posega v pravico do družinskega življenja in ne zakonitosti odločanje glede namestitve otrok.	Upravno sodišče odločalo le o obsegu posega v pravico do družinskega življenja	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
F37	Pritožili na vrhovno sodišče zaradi zavrnjene zahteve za izdajo začasne odredbe, za vrnitev otrok k babici.	Pritožba zoper zavrnjene zahteve za izdajo začasne odredbe.	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
F38	Vrnitev otrok k babici (začasno) ni mogoč, saj nima dovoljenja za opravljanje rejniškega poslanstva.	Zavrnitev zahteve za začasno odredbo vrnitve otrok k babici.	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
F39	Dečka se glede na dogovore srečujeta s starimi starši	Srečevanje s starimi starši	Odnosi v družini	Življenjska situacija otrok
F40	Oče dečkov v priporu zaradi umora, zoper njega poteka sojenje.	Oče priprt, poteka sojenje	Odnosi v družini	Življenjska situacija otrok

ČLANEK 7

ŠT.	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
-----	--------	-------	------------	------

IZJAVE				
G1	Vrhovno sodišče zavrglo pritožbo za izdajo začasno odredbe za rejništvo babici.	Sodišče zavrglo pritožbo za izdajo začasne odredbe	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
G2	Presojali so le zakonitost prvostopenjske sodbe na podlagi dejstev in okoliščin.	Predmet začasne odredbe ni bil predmet odločanja vrhovnega sodišča	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
G3	CSD Velenje bratca iz Velenja odpeljal k rejniški družini, brez vednosti starih staršev, kjer sta živela po izgubi matere.	Rejništvo	Namestitev	Življenjska situacija otrok
G4	Primer pa je močno razburil slovensko javnost in stroko	Primer razburil stroko	Splošno mnenje javnosti	Druge institucije
G5	Sodišče ugotovilo, da je CSD Velenje prenehal posegati in odvzeti otroke, saj bi moral počakati na odločitev ministrstva	Prenagljeno ravnanje CSD Velenje	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
G6	Ministrstvo se odločilo, da starim staršem ne izda dovoljenje za izvajanje rejništva.	Dovoljenje za rejništvo se ne izda starim staršem	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	Ukrepi pristojnih institucij
G7	Vrhovno sodišče navedlo, da je bil odvzem dečkov iz vrtca nezakonit	Odvzem dečkov nezakonit	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
G8	Babici, pri kateri sta živela otroka do odhoda k rejnikom so bile kršene ustavne pravice.	Kršene ustavne pravice	Ugotovitve sodišča	Življenjska situacija starih staršev

G9	Vrhovno sodišče zavrglo pritožbo odvetnika za zavrnitev zahteve za izdajo začasne odredbe za rejništvo	Zavrnili pritožbo za začasno odredbo za rejništvo	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
G10	Ni bil predmet odločanja, ali je bivanje otrok pri rejniški družini v njunem interesu, presojali zakonitost prvostopenjske sodbe.	Presojali le zakonitost prvostopenjske sodbe.	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
G11	O najboljšem interesu otrok presojajo pristojni organi, ki so specializirani za takšne odločitve	O interesu otrok presojajo pristojni organi	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
G12	Pristojne osebe zagotavljajo, da je bivanje in razvoj otrok dobro urejen in da stiki redno potekajo	Pristojni organi skrbijo, da je razvoj otrok urejen in da stiki redno potekajo	Pravno mnenje	Druge institucije
G13	Sodnik dejal, da ugotovitve kršitev pravic pomeni zadoščenje ter podlago na nadaljnjo urejanje razmerji	Ugotovitev kršitve pravic je lahko podlaga za nadaljnjo urejanje razmerji	Pravno mnenje	Druge institucije
G14	Če babica uspe na sodišču in dobi dovoljenje za rejništvo, bi ji nato morali dodeliti otroke.	Če babica dobi rejništvo, bi ji morali dodeliti otroke.	Pravno mnenje	Druge institucije
G15	Nedvoumno je, da je babici prekršena ustavna pravica do doma in pravica do zasebnosti.	Babici kršene ustavne pravice	Odnosi do državnih organov	Življenjska situacija starih staršev
G16	Tisto, kar ni ugodeno in kar je zamera je, da si je sodišče pilatovsko umilo roke.	Sodišče pilatovsko umilo roke	Odnosi do državnih organov	Življenjska situacija starih staršev

G17	Odvetnik meni, da bi se otroka morala takoj vrniti k starim staršem.	Otroka morala takoj vrniti k starim staršem	Odnosi do državnih organov	Življenjska situacija starih staršev
G18	Želja, da so otroci vseskozi pri njiju in ne le enkrat ali dvakrat na mesec	Otroka želita ves čas, ne le enkrat na mesec.	Odnosi v družini	Življenjska situacija starih staršev
G19	Ko je kršena človekova pravica babici je avtomatično kršena tudi pravica vnukoma	Če je kršena pravica babici, potem je tudi vnukoma.	Odnosi do državnih organov	Življenjska situacija starih staršev
G20	Presenečeni, da je odvzem bil nezakonit, ter da so babici kršene pravice.	Nad odločitev sodišča presenečeni.	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
G21	Pravica do družinskega življenja ne izhaja iz odnosa med starimi starši in vnuki, ampak med starši in otroci.	Pravica do družinskega življenja izhaja iz odnosov starši - otroci	Pravno mnenje	Druge institucije
G22	Vse vezi, ki niso med starši in otroci pa morajo biti posebej odločeni ali urejeni.	Vse druge vezi morajo biti predhodne urejene ali odločene na sodišču	Pravno mnenje	Druge institucije
G23	V postopku ni bi poudarek na otrocih, pač pa o pravicah odraslih oseb	Postopek do sedaj potekal o pravicah odraslih oseb	Pravno mnenje	Druge institucije
G24	Med pravicami odraslih oseb in otrok, imajo otroci absolutno prednost	Absolutna prednost pravic mladoletnih oseb	Pravno mnenje	Druge institucije
G25	Odvetnica CSD poudarila, da je za otroka najbolje, da ostaneta pri rejnikih.	Za otroke najbolje, da ostanejo pri rejnikih	Pravno mnenje	Druge institucije

G26	Če babica uspe s pritožbo obstaja možnost, da CSD ponovno ugotovi, kaj je najbolj v otrokovi koristi	Možnost ponovno ugotoviti otrokovo korist.	Pravno mnenje	Druge institucije
G27	Če se ugotovi, da je v največjo korist otrok, bivalno okolje babice, bi lahko prišlo do premestitve	Možnost do premestitve, če se ugotovi, da je največja korist otrok okolje babice.	Pravno mnenje	Druge institucije
G28	Otroka lepo napredujeta, vključena v novo okolje, uspešnp izvajata stike.	Lepo napredujeta, uspešno izvajata stike.	Namestitev	Življenjska situacija otrok
G29	Odpeljali otroka k rejniški družini po družinskih tragediji, kjer sta izgubila mater.	Odpeljali v rejniško družino, tragedija v svoji družini, smrt matere.	Namestitev	Življenjska situacija otrok
G30	Tožbo na upravno sodišče, da je CSD ravnal nezakonito in posegel v otrokove pravice	Vložena tožba glede odvzema otrok.	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
G31	Zahtevana začasna odredba, na podlagi katere bi se dečka vrnila k starim staršem.	Zahtevana začasna odredba o vrnitvi otrok k starim staršem.	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
G32	Z odvzemom kršene ustavne in človekove pravice babice do družinskega življenja.	Z odvzemom kršene pravice babice do družinskega življenja	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
G33	Niso ugodili zahtevi, da se otroka vrneta starim staršem, o tem bodo tekli posebni postopki.	O vrnitvi dečkov bodo tekli posebni, ločeni postopki.	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij

G34	Pritožil zastopnik starih staršev na odločitev upravnega sodišča	Pritožili zoper odločitev upravnega sodišča	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
G35	Pritožili na sodbo, saj menijo, da ni bilo poseženo v pravico do družinskega življenja, ter da je odločitev sodišča nejasna.	Pritožili na sodbo ustavnega sodišča	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
G36	Upravno sodišče odločalo le o pravici babice in ne o namestitve otrok.	Predmet presoje sodišča ni bila namestitvev otrok.	CSD Velenje	Ukrepi pristojnih institucij
G37	Pritožbo CSD je vrhovno sodišče zavrnilo, saj očitki niso bili konkretizirani in navedeni.	Pritožba CSD-ja zavrnjena, zaradi neutemeljitve.	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
G38	Pritožili zaradi zavrnjene zahteve za začasno vrnitev otrok k babici	Pritožba zoper zavrnjene zahteve za začasno odredbo	Pravna pot starih staršev	Življenjska situacija starih staršev
G39	Vrhovno sodišče je pritožbo zoper začasno odredbo zavrnilo že junija letos	Pritožbo zoper začasno odredbo zavrnili.	Sodišče	Ukrepi pristojnih institucij
G40	Dečka glede na dogovore srečujeta s starimi starši	Stiki s starimi starši	Odnosi v družini	Življenjska situacija otrok
G41	Oče umoril mater dečkov, zoper njega poteka sojenje.	Oče zaprt, sojenje na sodišču.	Odnosi v družini	Življenjska situacija otrok

ČLANEK 8

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
------------	--------	-------	------------	------

H1	Spoštovanje pravice do družinskega življenja velja za stike, ne za skupno življenje starih staršev in otrok.	Pravica do družinskega življenja velja le za stike.	Evropsko sodišče za človekove pravice	Epilog
H2	ESČP - tožba babice nesprijemljiva, brez podlage, prenatrjena	Tožba brez podlage, prenatrjena	Evropsko sodišče za človekove pravice	Epilog
H3	Pravica do družinskega življenja velja za omogočanje stikov, ne pa za omogočanje skupnega življenja	Pravica do družinskega življenja velja le za stike.	Evropsko sodišče za človekove pravice	Epilog
H4	Pritožba na ESČP glede odločitve vrhovnega sodišča	Pritožba na ESČP	Odvetnik starih staršev	Epilog
H5	Pri odvzemu otrok prepoznalo postopkovne napake velenjskega CSD-ja	Postopkovne napake velenjskega CSD-ja	Odvetnik starih staršev	Epilog
H6	Ustavno sodišče zavrnilo pritožbo, tako pravna sredstva pri nas bila izčrpana	Pravna sredstva v Sloveniji bila izčrpana	Odvetnik starih staršev	Epilog
H7	ESČP priznava vez med starimi starši in vnuki kot družinsko življenje.	Družinsko življenje: stari starši - otroci	Evropsko sodišče za človekove pravice	Epilog
H8	Razmerje stari starši - vnuki po naravi in intenzivnosti drugačno kot med starši in otroci.	Razmerje stari starši - vnuki drugačno kot med otroci in starši	Evropsko sodišče za človekove pravice	Epilog
H9	Pravica do družinskega življenja kršena le, če bi javne službe omejile stike z vnuki.	Pravica do družinskega življenja kršena le, če bi se	Evropsko sodišče za človekove pravice	Epilog

		omejevalo stike.		
H10	Pravica starih staršev do družinskega življenja razumljena kot pravica do stikov, ne do skupnega bivanja.	Pravica do normalnih odnosov, ne pa do skupnega bivanja	Evropsko sodišče za človekove pravice	Epilog
H11	Prošnja babice za rejniško dejavnost zavrnjena, da ni primerna za dolgotrajno skrb za otroka.	Zavrnjena prošnja za rejniško dejavnost babice	Pravne odločitve v Sloveniji	Epilog
H12	Babica dolgoročno ne bi zmogla uspešno opravljati vzgojnega poslanstva.	Babica dolgoročno ne zmore opravljati vzgoje	Pravne odločitve v Sloveniji	Epilog
H13	Na odločitev glede rejništva babica pritožila, a je še nejasno če bo možna revizija postopka.	Nejasno, ali bo vrhovno sodišče dopustilo revizijo postopka.	Pravne odločitve v Sloveniji	Epilog
H14	Glede rejništva še vsa pravna sredstva pri nas niso izčrpana, možna tudi ustavna pritožba.	Možnost ustavne pritožbe	Odvetnik starih staršev	Epilog
H15	Odvetnik starih staršev, odločitve ESČP še ni prejel in ne želi komentirati.	Ne želi komentirati odločitve ESČP	Odvetnik starih staršev	Epilog
H16	Prizadevajo si, da bo pot šla do konca in da bodo uspešni v revizijskem postopku.	Prizadevanje da bo "ta pot šla do konca".	Odvetnik starih staršev	Epilog
H17	Upam, da se bo s odločitvijo ESČP zadeva končala, kar bo tudi v največjo korist otrok ter starih staršev.	Upanje, da se bo s to odločitvijo ESČP-ja zadeva končala.	Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	Epilog

H18	Anja Kopač Mrak, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti bila zoper primera koroških dečkov dvakrat interpelirana.	Dvakratna interpelacija zoper primera dečkov.	Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnost	Epilog
H19	Babica in dedek imata še zmeraj redne stike z dečkoma.	Stiki med starima staršema ter vnukoma še zmeraj potekajo.	Odvetnik starih staršev	Epilog
H20	Odvetnik starih staršev povedal, da si želijo stike razširiti.	Želja stike razširiti	Odvetnik starih staršev	Epilog

9.3. Osno kodiranje

1. ŽIVLJENJSKA SITUACIJA OTROK

1.1. Namestitvev

- Rejništvo. (A1, A7, G3, G29)
- Dodelitev starim staršem (A9, B6)
- Šolanje v vrtcu (A10)
- Neznano novo okolje (A20)
- Psihološka pomoč (A37)
- Selitev ni potekala stresno. (B25)
- Otroka lepo napredujeta. (F11, G28)

1.2. Odnosi v družini

- Umor. (A2, A6, B4, D12, F29)
- Oče zaprt. (A8, F40, G41)
- Travmatične zgodbe. (B18)
- Oče strinja s predajo otrok v rejništvo. (C15)
- Srečevanje s starimi starši. (F39, G40)

1.3. Vrtec

- Otroka vanj dobro vključila in sodelovala. (B22)

2. UKREPI PRISTOJNIH INSTITUCIJ

2.1 Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnost

- Preučiti dosedanje postopke(A5)
- Delovanje v korist otroka. (A45, A51)
- Iskanje najprimernejše namestitve. (A46, A48, A49)
- Morebitno bivanje pri sorodnikih. (A47)
- Nepoznavanje vseh podrobnosti primera. (A50)
- Ni izdalo dovoljenja za rejništvo starim staršem. (D10, F15, G6)
- Selitev krajevne pristojnosti iz CSD Velenje v CSD Šentjur. (D21)
- Pričakovanje, da bo CSD Velenje spoštoval izrečene ukrepe. (E37)

2.2. Center za socialno delo Velenje

- Odvzem otrok. (A11, A43, B5, D13, E39)

- Sporočiti starim staršem za otrokovo novo družino. (A12)
- Vprašljiva starost starih staršev. (A22, A26)
- Želja, da otroci ostanejo pri starih starših. (A23, A41)
- Onemogočeno sodelovanje s starimi starši. (A24, A25, C9)
- Normalen razvoj otrok v rejniški družini. (A27)
- Stiki otroci - stari starši. (A28)
- Finančna stabilnost, bivalni pogoji, motiv za rejništvo, poslovna sposobnost. (A40)
- Možna pritožba staršev. (A44)
- Nerazkritje razlogov za namestitev v rejniško družino. (B1)
- Timska odločitev (B12)
- Pritožba zoper sodbo o kršenju pravic babice. (D6, F34, F36, G35)
- Odločitev sodišča nejasna. (D27, F12, F35, G20, G36)
- Izdaja dveh odločb za zaščito dečkov. (E4)
- Kršenje pravil upravnega postopka. (E21)
- Spremlja izvajanje rejništva. (F10)
- Možnost ponovnega odločanja o koristi otrok. (F13)

2.3 Sodišče

- Odvzem roditeljske pravice(A42, C13, C16)
- Namestitev v rejniško družino. (F22)
- Poseženo v pravico babice do družinskega življenja. (D16, F2, F4, F32, G32)
- Otroka ne bodo vrnili babici. (D17, F3, F21, F33, F38, G1, G9, G33, G39)
- Začasna odredba o stikih. (D22, G2)
- Odvzem v nasprotju z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter ustavo. (D24, E45, F1, F25, G7, G8)
- Preuranjena odločitev CSD za poseg v družino. (F14, G5)
- Med babico in otrokoma pristno, družinsko razmerje. (F17, F18)
- Pravica do družinskega življenja zagotavlja, da se vanjo brez razlogov ne poseže. (F20)
- Tožnica preuranjeno vložila tožbo. (F23)
- Potrebno varovati pravico otrok do starih staršev in obratno. (F24)
- Presojali le zakonitost prvostopenjske sodbe. (G10, G11)
- Pritožba CSD-ja zavrnjena. (G37)

2.4 Direktorica CSD Velenje

- Sporočiti starim staršem za otrokovo novo družino. (A15)
- Občutljivo ravnanje pri namestitvi. (A29, A31, A32, A35, B9, B11, E27)

- Oba otroka v isti rejniški družini. (A30, A33)
- Odvzem, dodelitev na podlagi zakonov. (A34, C17, E28)
- Starost eden izmed pogojev za dodelitev rejništva. (A39, B8)
- Starost ni vzrok za namestitev. (B13)
- Onemogočeno sodelovanje s starima staršema. (B7)
- Omogočiti stike (B10)
- Inšpekcija ni ugotavljala vsebinskih kršitev (E18, E23)
- Sklic sveta zavoda. (E19, E29)
- Inšpekcija pokazala kršitve upravnega postopka. (E20)
- Spoštovanje odločb upravne inšpekcija. (E26)
- Svet zavoda odločal o njenem obstanku. (E30)

2.5 Varuh človekovih pravic

- Preverba odločitve o namestitvi. (B2, B14)
- Kako CSD ugotovi največjo korist otroka. (B3)
- Varuh ne more vsebinsko spreminjati odločitve drugih. (B15)
- Oblikovanje skupnega stališča o primeru. (B16)
- Ne travmatizirati otrok pri postopku. (B17)
- Varuh ni ugotovil kršitev pravic otrok. (C20, D15, E42)

2.6 Javni uslužbenci

- Načelo dobrega upravljanja, v korist otroka. (B19)

2.7. Socialna inšpekcija

- Inšpekcija ni pokazala nepravilnosti. (C19, D15, E41)

2.8. Center za socialno delo Slovenj Gradec

- Strokovne službe v centru delajo zelo dobro. (D1)
- Delo v korist otrok in vlagateljev. (D2)
- Sprva pristojen za postopke starih staršev. (D7)

2.9. Direktor CSD Slovenj Gradec

- Sprejema objektivno odgovornost glede nepravilnosti. (D3)
- Odstop z položaja direktorja. (D6, E44)

2.10. Upravna inšpekcija

- Nezakonito ravnanje CSD Slovenj Gradec - obravnava vloge za rejništvo. (D5, D8, D9, E43)
- Nezakonito ravnanje CSD Velenje - nepriznavanje statusa stranke, nevročenje odločb (E1, E2, E6, E7, E8, E9)
- Presoja le procesnih odločb. (E3, E24, E25)
- Le ena od dveh odločb CSD Velenje bila izveden pravilno. (E5)
- CSD Velenje odredila skrb za pravilno izvajanje odločb. (E22)

2.11. Center za socialno delo Šentjur

- Prvi sestanek s starimi starši. (D23)

3. ŽIVLJENJSKA SITUACIJA STARIH STARŠEV

3.1. Odnosi v družini

- Obup, šok, žalost, tišina, potrto. (A3, A17, A18, A19)
- Nekoč srečna družina. (A4)
- Strah pred odvzemom otrok. (A13)
- Vožnja otrok do vrtca (A14)
- Otroka navezana na njiju (A16, A21)
- Stiki. (A36)
- Psihološka pomoč. (A38)
- Otroka v rejništvu. (C6)
- Otrok že nista videla več mesecev. (E33)
- Skrb za otroke po smrti matere. (E38)
- Otroke vidita 1x ali 2x na mesec. (F8)
- Želja po ponovnem bivanju otrok pri njiju. (F19, G18)

3.2. Pravna pot starih staršev

- Iskanje pravice na evropskem sodišču. (C4, F6)
- Vprašanje kdo ter kje je rejnik otrok. (C11, E35)
- Želja po odvzemu roditeljske pravice očetu otrok. (C14)
- Cilj vrnitev otrok. (D19, E36, G31)
- Pritoževanje nad neučinkovitosti državnih organov. (D20, E31, E32)
- Zagovarjajo kršenje pravic babici in otroku. (E34)
- Tožbe proti državnim organom. (C1, C12, D11, D18, D25. F5, F16, F37, G30, G34, G38)

3.3. Odnosi do državnih organov

- Očitanje nezakonitega ravnanja CSD-ju ter ministrstvu. (C2, F30)
- Kršitev pravic babice. (C5, G15)
- Nezaupanje v CSD. (C7)
- Ponudili jima premalo ur stikov. (C8)
- Zavrnitev predloga glede stikov. (C10)
- Če je kršena pravica babice, je potem kršena tudi pravica vnukoma. (F9, G19)
- Postopki neutemeljeno mirujejo. (F27)
- Pričakovanje, da pridobitev dovoljenja za rejništvo pomeni tudi vrnitev otrok. (F28, F31, G17)
- Sodišče pilatovsko umilo svoje roke. (G16)

3.4. Ugotovitve sodišča

- Kršitev človekovih pravic. (F7)

4. DRUGE INSTITUCIJE

4.1. Akademija za strateške študije

- Prijava CSD-ja policiji zaradi odvzema otrok. (B20)
- Nezakonit odzem otrok. (B21)

4.2. Vrtec

- Prvič soočili z izkušnjo selitve otrok. (B23)
- Omogočili otrokom lepo slovo od vzgojiteljic. (B24)

4.3. Novinarstvo

- Novinarska konferenca o tožbi starih staršev proti institucijam. (C3).

4.4. Splošno mnenje javnosti

- Buren odziv zoper primera. (C18, D14, E40, G4)
- Razgreta mnenja. (D4)

4.5. Pravno mnenje

- CSD z dejanji posegel v družinsko skupnost. (D28)
- Pravica do družinskega življenja tesno povezana s pravico do zasebnosti. (D29)
- Pravica do družinskega življenja ne le za ožje sorodnike. (D30)
- Evropsko sodišče družinsko življenje razume širše kot naše. (D31)

- Ugotovitev kršitev pravic je podlaga za nadaljnje urejanje razmerij. (F26, G13)
- Pristojni organi skrbijo za razvoj otrok ter stike. (G12, G22, G26)
- Če babica dobi dovoljenje za rejništvo, bi ji morali dodeliti otroke. (G14)
- Pravica do družinskega življenja izhaja iz odnosov starši-otroci. (G21)
- V postopkih poudarek na pravicah odraslih oseb, moralo biti obratno. (G23, G24)
- Za otroke najboljše ostati pri rejnikih. (G25)
- Možnost do premestitve otrok ob ponovni ugotovitvi največje koristi otrok. (G27)

4.6. Odbor za pravice vnukov in starih staršev

- Oster odziv. (E10)
- Odvzeta pravica do družinskega življenja starim staršem. (E11)
- Nevzdržno stanje za otroke in stare starše. (E12)
- Zahteva po odstopu vodilnih. (E13, E14)
- V DZ vložena Novela zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. (E15)
- Potrebni 5000 podpisov za obravnavo v DZ. (E16)
- Želja obvarovati otroke in vnuke pred podobnimi postopki. (E17)

5. EPILOG

5.1. Evropsko sodišče za človekove pravice

- Pravica do družinskega življenja velja le za stike, ne pa za skupno bivanje (H1, H3, H10)
- Tožba starih staršev brez podlage, prenatlagjena. (H2)
- Priznavanje družinskega življenja med starimi starši in vnuki. (H7)
- Razmerje stari starši - vnuki drugačno kot starši - otroci. (H8)
- Kršitve družinskega življenja možna le, če se omejuje stike. (H9)

5.2. Odvetnik starih staršev

- Pritožba na ESČP zaradi odločitve vrhovnega sodišča. (H4)
- Postopkovne napake velenjskega CSD-ja. (H5)
- Pravna sredstva v Sloveniji bila izčrpana. (H6)
- Možnost ustavne pritožbe. (H14)
- Ne želi komentirati odločitve ESČP. (H15)
- Prizadevanje, da bo "ta pot šla do konca". (H16)
- Stiki še zmeraj potekajo. (H19)
- Želja stike razširiti. (H20)

5.3. Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

- Upanje, da se bo s to odločitvijo ESČP-e zadeva končala. (H17)
- Dvakratna interpelacija. (H18)

5.4. Pravne odločitve v Sloveniji

- Zavrnjena prošnja za rejniško dejavnost babice. (H11)
- Babica dolgoročno ne zmore opravljati vzgoje. (H12)
- Nejasno, ali bo prišlo do revizije postopka. (H13)

9.4. Odnosno kodiranje

